

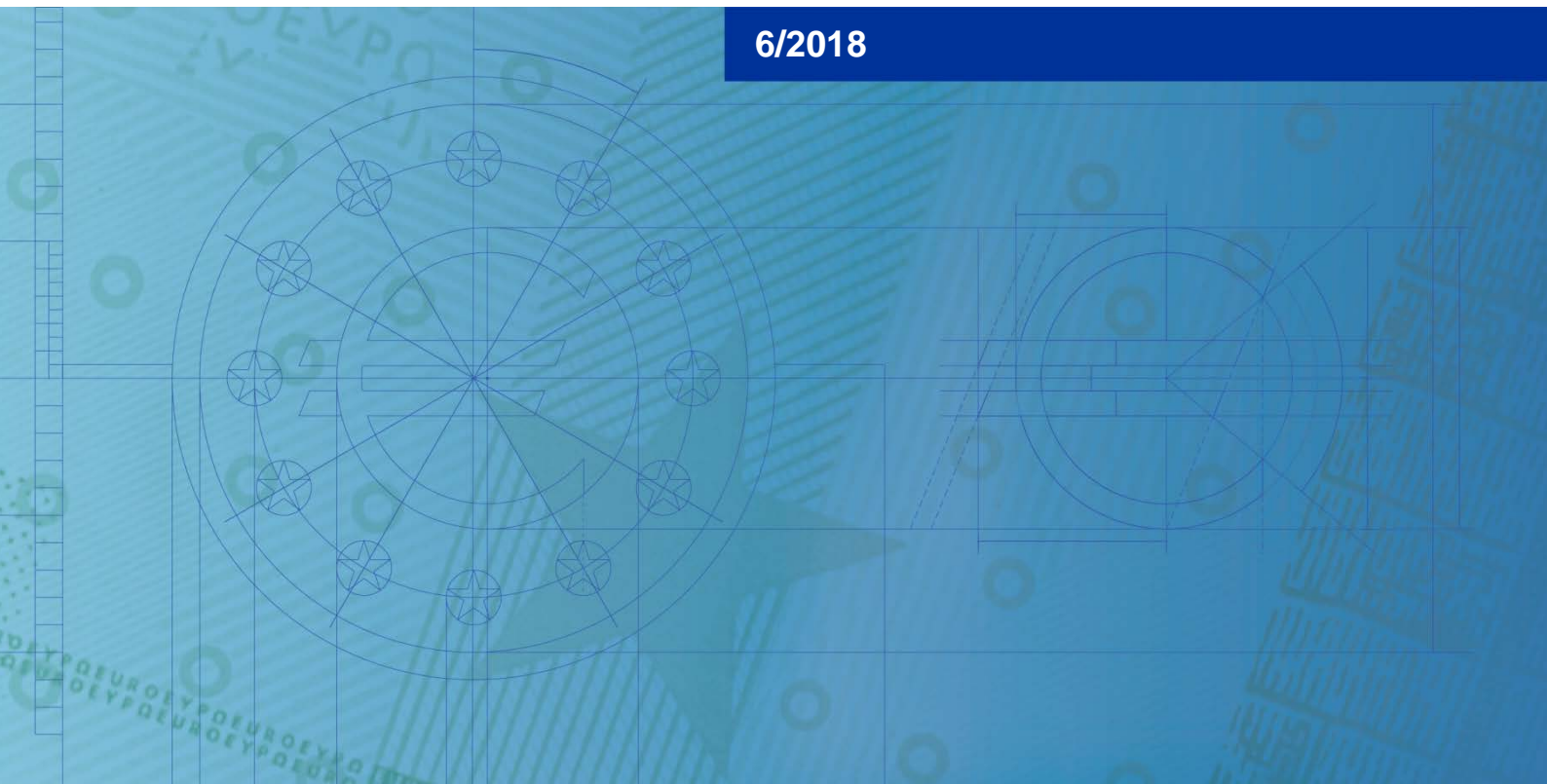

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Tautsaimniecības Biļetens

6/2018

Saturs

Tautsaimniecības un monetārās norises	2
Kopskats	2
1. Ārējā vide	5
2. Finanšu norises	12
3. Saimnieciskā darbība	17
4. Cenas un izmaksas	21
5. Nauda un kredītu atlikumi	26
6. Fiskālās norises	33
Ielikumi	36
1. Augošā protekcionisma makroekonomiskā ietekme	36
2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2018. gada 3. maijs–31. jūlijs)	40
3. Naftas cenas, tirdzniecības nosacījumi un privātais patēriņš	45
4. Finanšu sektora atbalsta pasākumu fiskālā ietekme – kur mēs esam 10 gadu pēc finanšu krīzes?	48
Raksti	
1. <i>The global financial cycle: implications for the global economy and the euro area</i> (Globālais finanšu cikls: ietekme uz pasaules un euro zonas tautsaimniecību) ¹	
2. <i>Interpreting recent developments in market based indicators of longer term inflation expectations</i> (Uz tirgus instrumentiem balstīto ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāju jaunāko norišu skaidrojums) ¹	
3. <i>Trends and developments in the use of euro cash over the past ten years</i> (Euro skaidrās naudas izmantošanas tendences un norises pēdējo 10 gadu laikā) ¹	
Statistika	S1

¹ Raksti pieejami šā izdevuma angļu valodas versijā ECB interneta vietnē.

Tautsaimniecības un monetārās norises

Kopskats

Padome 2018. gada 13. septembra monetārās politikas sanāksmē secināja, ka saņemtā informācija, t.sk. ECB speciālistu 2018. gada septembra iespēju aplēses, kopumā apstiprina Padomes iepriekšējo vērtējumu, ka notiek plaši vērojama euro zonas tautsaimniecības attīstība un pakāpenisks inflācijas kāpums. Tautsaimniecības izaugsmes pamattempis joprojām apstiprina ECB Padomes pārlicību, ka inflācijas līmeņa noturīga konverģence virzienā uz tās noteikto mērķi turpināsies pat pēc pakāpeniskas neto aktīvu iegāžu pārtraukšanas. Vienlaikus pēdējā laikā palielinājusies ar augošu protekcionismu saistītā nenoteiktība, jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamība un finanšu tirgus svārstīgums. Tāpēc būtiski monetārās politikas stimuli joprojām nepieciešami, lai veicinātu iekšzemes cenu spiediena turpmāku palielināšanos un kopējās inflācijas dinamiku vidējā termiņā. Šāds atbalsts līdz gada beigām joprojām tiks sniegts ar neto aktīvu iegāžu starpniecību, uzturot apjomīgu iegādāto aktīvu apjomu un veicot ar to saistīto atkārtoto ieguldīšanu, kā arī Padomei sniedzot padziļinātu perspektīvas norādi attiecībā uz galvenajām ECB procentu likmēm. Padome ir gatava jebkurā brīdī pēc vajadzības koriģēt visus tās instrumentus, lai nodrošinātu to, ka inflācija turpina noturīgi virzīties uz Padomes noteikto mērķi.

Padomes 2018. gada 13. septembra sanāksmes laikā veiktais tautsaimniecības un monetārais novērtējums

Lai gan pasaules tautsaimniecības izaugsmes temps 2018. gada 1. pusgadā saglabājās stabils, gaidāms, ka tas kļūs mērenāks. Attīstītās valstis turpina pozitīvi ietekmēt stimulējoša monetārā politika un ASV fiskālie stimuli, savukārt preču eksportētāju aktivitāti veicinājis arī preču cenu kāpums pagājušā gada laikā. Taču finanšu nosacījumi ir kļuvuši stingrāki, īpaši attiecībā uz dažām jaunajām tirgus ekonomikas valstīm. Turklāt globālās tirdzniecības izaugsme ir palēninājusies un ar turpmākajām tirdzniecības attiecībām saistītā nenoteiktība ir palielinājusies. Paredzams, ka vidējā termiņā pasaules ekonomiskās aktivitātes kāpuma tempa palielinājums būs tuvu potenciālajai izaugsmei un attīstītākajās valstīs ražošanas apjoma starpība jau būs izzudusi vai izzudīs. Gaidāms, ka globālās inflācijas spiediens lēnām pieaugs, samazinoties brīvajai ražošanas jaudai.

Finanšu tirgos euro zonas ilgtermiņa bezriskā procentu likmes kopumā kopš Padomes 2018. gada jūnija sanāksmes nav mainījušās. Valdības obligāciju peļņas likmju starpības Itālijā vērotās ilgstošās politiskās nenoteiktības apstākļos bijušas svārstīgas. Lai gan uzņēmumu peļņa joprojām ir stabila, ģeopolitiskās nenoteiktības apstākļos un pieaugot svārstīgumam dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, euro zonas finanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru un obligāciju cenas ir samazinājušās. Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā palielinājies.

Jaunākie ekonomiskie rādītāji un apsekojumu rezultāti apstiprina plaši vērojamu euro zonas tautsaimniecības izaugsmi, neraugoties uz nelielu tempa samazināšanos salīdzinājumā ar 2017. gada spēcīgajiem izaugsmes rādītājiem.

Euro zonas reālais IKP 2018. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.4% – tādā pašā tempā kā iepriekšējā ceturksnī. ECB monetārās politikas pasākumi turpina uzturēt iekšzemes pieprasījumu. Privāto patēriņu veicina nodarbinātības pieaugums, kas savukārt daļēji atspoguļo iepriekš veiktās darba tirgus reformas, un algu kāpums. Labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, uzņēmumu peļņitbspējas uzlabošanās un stabils pieprasījums veicina uzņēmējdarbībā veikto ieguldījumu kāpumu. Ieguldījumu mājokļos izaugsmes temps joprojām ir noturīgs. Turklāt paredzams, ka globālās aktivitātes kāpums turpināsies, stimulējot euro zonas eksportu.

ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai 2018. gadā paredz reālā IKP gada pieaugumu par 2.0%, 2019. gadā – par 1.8% un 2020. gadā – par 1.7%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP kāpuma prognozes 2018. un 2019. gadam koriģētas un nedaudz pazeminātas, un to galvenokārt noteicis mazāks ārējā pieprasījuma devums. Lai gan ar augošu protekcionismu, jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamību un finanšu tirgus svārstīgumu saistītie riski nesen pastiprinājušies, euro zonas izaugsmes perspektīvu apdraudošie riski joprojām vērtējami kā kopumā līdzsvaroti.

Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas valstu SPCI gada inflācija 2018. gada augustā samazinājās līdz 2.0% (jūlijā – 2.1%). Pamatojoties uz pašreizējām biržā tirgoto naftas nākotnes līgumu cenām, gaidāms, ka kopējā gada inflācija līdz gada beigām, visticamāk, svārstīsies pašreizējā līmenī. Pamatinflācijas rādītāju pieaugums kopumā saglabājas ierobežots, tomēr salīdzinājumā ar iepriekš reģistrēto zemo līmeni tie uzlabojušies. Iekšzemes cenu spiediens pastiprinās un paplašinās, un to noteicis augsts jaudu izmantošanas līmenis un arvien ierobežotāks darbaspēka piedāvājums, kas veicina darba samaksas kāpumu. Gaidāms, ka pamatinflācija gada beigās palielināsies un vēlāk vidējā termiņā turpinās pakāpeniski pieaugt. To veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme un straujāks darba samaksas kāpums.

Šis novērtējums kopumā atspoguļots arī Eurosistēmas speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas paredz, ka SPCI gada inflācija 2018., 2019. un 2020. gadā būs 1.7%. SPCI inflācijas perspektīva salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm nav mainīta. Prognozējams, ka SPCI inflācija, neietverot enerģijas un pārtikas cenas, pakāpeniski palielināsies no 1.1% 2018. gadā līdz 1.5% 2019. gadā un līdz 1.8% 2020. gadā.

Gaidāms, ka euro zonas kopējā fiskālā nostāja 2018. gadā būs kopumā neitrāla, 2019. gadā – nedaudz ekspansīva, bet 2020. gadā – atkal kopumā neitrāla. Kopumā paredzams, ka euro zonas budžeta deficīts iespēju aplēšu periodā turpinās samazināties galvenokārt saistībā ar labvēlīgiem cikliskajiem nosacījumiem un procentu maksājumu sarukumu. Lai gan euro zonas valstu valdības parāda attiecība pret IKP turpinās samazināties, tā joprojām būs paaugstināta.

Plašās naudas (M3) pieaugums samazinājās, sarūkot aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros katru mēnesi veikto neto aktīvu iegāžu apjomam.

2018. gada jūlijā M3 pieauga par 4.0% (jūnijā – par 4.5%). Neraugoties uz nelielu mēneša plūsmu svārstīgumu, M3 pieaugumu arvien vairāk veicina jaunu banku kredītu izsniegšana. Šaurās naudas rādītājs M1 joprojām bija galvenais plašās naudas pieaugumu noteicošais faktors. Turpinās arī kopš 2014. gada sākuma vērotā privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma atjaunošanās. Nefinanšu sabiedrībām (NFS) izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps 2018. gada jūlijā bija 4.1%, bet mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps – 3.0% (abi rādītāji salīdzinājumā ar jūniju nav mainījušies). Kopš 2014. gada jūnija īstenoto monetārās politikas pasākumu ietekme joprojām būtiski veicina uzņēmumu un mājsaimniecību aizņemšanās nosacījumu uzlabošanu, labāku finansējuma pieejamību (īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem) un kredītu plūsmas euro zonā. Euro zonas NFS kopējā ārējā finansējuma plūsma 2018. gada 2.ceturksnī būtiski palielinājās.

Monetārās politikas lēmumi

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome pieņēma šādus lēmumus.

Pirmkārt, Padome nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes un joprojām paredz, ka tās saglabāsies tagadējā līmenī vismaz līdz 2019. gada vasaras beigām un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgstoši noturīgu inflācijas tuvošanos līmenim, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Otrkārt, Padome līdz 2018. gada septembra beigām turpinās neto iegādes AIP ietvaros, saglabājot pašreizējo mēneša apjomu 30 mljrd. euro. Pēc 2018. gada septembra neto iegāžu mēneša apjoms tiks samazināts un līdz 2018. gada decembra beigām būs 15 mljrd. euro. Padome paredz, ka, ja vien ienākošie dati apstiprinās Padomes vidējā termiņa inflācijas perspektīvas atbilstību, pēc tam neto iegādes tiks pārtrauktas. Treškārt, Padome plāno atkārtoti ieguldīt AIP ietvaros iegādāto vērtspapīru, kuriem pienācis dzēšanas termiņš, pamatsummas maksājumus ilgāku laiku pēc neto aktīvu iegāžu pārtraukšanas un jebkurā gadījumā tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, lai saglabātu labvēlīgus likviditātes apstākļus un būtisku stimulējošās monetārās politikas pasākumu apjomu.

1. Ārējā vide

Lai gan pasaules tautsaimniecība 2018. gada 1. pusgadā saglabāja stabilu izaugsmes tempu, gaidāms, ka tas palēnināsies, palielinoties ar augošu protekcionismu saistītiem riskiem un nenoteiktībai, jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamībai un finanšu tirgu svārstīgumam. Attīstītās valstis turpina pozitīvi ietekmēt labvēlīga monetārā politika un ASV fiskālā stimulēšana, savukārt preču eksportētāju aktivitāti veicinājusi arī preču cenu paaugstināšanās pagājušā gada laikā. Taču finanšu nosacījumi ir kļuvuši stingrāki, īpaši attiecībā uz dažām jaunajām tirgus ekonomikas valstīm. Turklāt globālās tirdzniecības izaugsme ir palēninājusies un ar turpmākajām tirdzniecības attiecībām saistītā nenoteiktība ir palielinājusies. Paredzams, ka vidējā termiņā pasaules ekonomiskās aktivitātes kāpuma tempa palielinājums būs tuvu potenciālajai izaugsmei. Lielākajā daļā attīstīto valstu ražošanas apjoma starpības jau ir izzudušas vai izzūd, politikas atbalsts pamazām samazināsies, un Ķīna pāriet uz lēnāku izaugsmes tempu. Paredzams, ka globālās inflācijas spiediens lēnām pieaugs, samazinoties brīvajām ražošanas jaudām. Globālās aktivitātes riski ir vairāk lejupvērsti.

Globālā ekonomiskā aktivitāte un tirdzniecība

Neraugoties uz risku un nenoteiktības palielināšanos, 2018. gada 1. pusgadā pasaules tautsaimniecība saglabāja stabilu izaugsmes tempu. ASV un Japānā pēc mērenāka aktivitātes kāpuma 1. ceturksnī tā spēcīgi uzlabojās 2. ceturksnī. IKP pieauguma temps mēreni atjaunojās arī Apvienotajā Karalistē. Jaunajās tirgus ekonomikas valstīs (JTEV) aktivitāti turpināja veicināt strauja izaugsme Indijā un Ķīnā. Šā gada 1. pusgadā izaugsmes temps atjaunojās Krievijā, kur to pozitīvi ietekmēja naftas cenu kāpums, bet vājinājās Brazīlijā, kur traucējumi saistībā ar streikiem un politisko nenoteiktību negatīvi ietekmēja uzticēšanos.

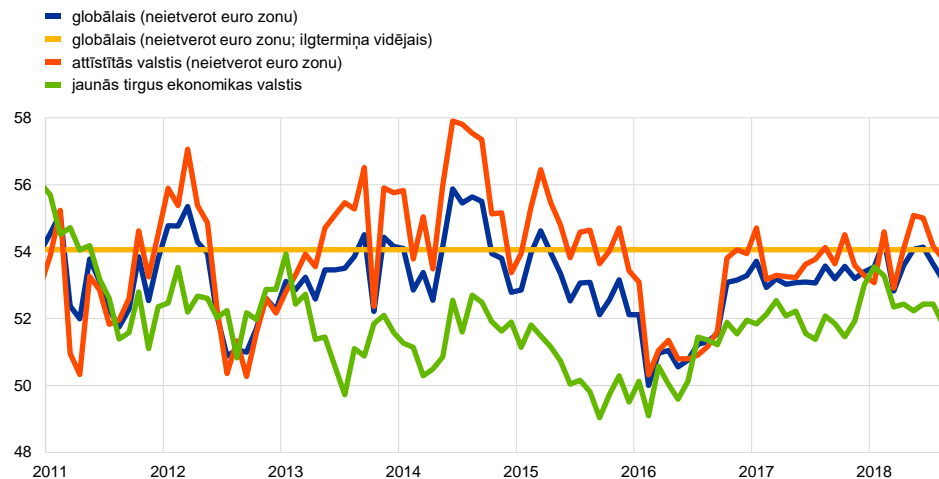
Aptaujas liecina, ka globālās aktivitātes temps varētu kļūt nedaudz mērenāks.

Pasaules apstrādes rūpniecības pieauguma temps dažos pēdējos mēnešos ir palēninājies, un globālais apvienotais iepirkumu vadītāju indekss (IVI), neietverot euro zonu, augustā nedaudz samazinājās zem sava ilgtermiņa vidējā rādītāja līmeņa (1. att.). Taču patērētāju konfidences rādītāji saglabājas īpaši optimistiski, neraugoties uz nesenajiem samazinājumiem.

1. attēls

Globālais apvienotais produkcijas izlaides IVI

(difūzijas indekss)

Avoti: *Haver Analytics, Markit* un ECB speciālistu aprēķini.

Piezīmes. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada augustā. "Ilgtermiņa vidējais" attiecas uz periodu no 1999. gada janvāra līdz 2018. gada augustam.

Turpmākie tarifu palielinājumi un nenoteiktība par tirdzniecības attiecībām nākotnē negatīvi ietekmēs pasaules tautsaimniecības izaugsmes tempa attīstību.

Pēdējos trijos mēnešos ASV ieviesusi jaunus tarifu palielinājumus. Izņēmumu, kas sākotnēji pasargāja ES, Kanādu un Meksiku no tērauda un alumīnija importa tarifu palielināšanas, termiņš beidzās jūnijā. Valstis, kuras tas ietekmēja, ir paziņojušas par atbildes pasākumiem. Turklāt ar ASV 1974. gada Tirdzniecības likuma 301. pantu saistītie tarifi, kas vērsti pret bažām par tehnoloģiju pānesi uz Ķīnu, stājās spēkā jūlijā un augustā, kopumā ietekmējot Ķīnas eksportu uz ASV 50 mljrd. ASV dolāru apjomā, un Ķīna atbildēja ar līdzvērtīga apjoma tarifu palielināšanu ASV eksportam. Lai gan līdz šim ieviestie tarifi ietekmē relatīvi mazu pasaules tirdzniecības daļu, spriedze saistībā ar tirdzniecību ir liela, un tas ir paaugstinājis nākotnes perspektīvas nenoteiktību. Spriedze ASV un Ķīnas tirdzniecības attiecībās saglabājas, ASV administrācijai gatavojot papildu sarakstu ar Ķīnas importa precēm 200 mljrd. ASV dolāru apjomā, kurām piemērot tarifus otrajā tarifu noteikšanas kārtā, kuras izziņošanu gaidīja laikā, kad notika Padomes septembra sanāksme.¹ ASV ir arī uzsākusi automobiļu tirdzniecības izpēti, lai noteiktu savas nacionālās drošības apdraudējumus.

Dažādas bažas saistībā ar tirdzniecību, pakāpeniskā monetārās politikas normalizēšanās attīstītajās valstīs un politikas nenoteiktība dažās JTEV pēdējos mēnešos izraisījusi palielinātu spriedzi finanšu tirgos.

Pakāpeniskā monetārās politikas normalizēšanās ASV turpinājās – pēc procentu likmju straujā kāpuma 2018. gada jūnijā federālo fondu nākotnes līgumu līkne liecina, ka tirgus dalībnieki turpmākajos mēnešos gaida jaunu procentu likmju palielināšanos.

¹ Pēc Padomes septembra sanāksmes ASV administrācija paziņoja par jauniem tarifiem, kas attiektos uz vēl 200 mljrd. ASV dolāru vērtu Ķīnas preču eksportu uz ASV, bet Ķīna reaģēja, paziņojot par tarifu piemērošanu vēl 60 mljrd. ASV dolāru vērtām eksporta precēm no ASV; abi lēmumi spēkā ar 2018. gada 24. septembri.

Procentu likmju kāpums un ASV dolāra vērtības pieaugums veicināja nelielu finanšu nosacījumu stingrības palielināšanos JTEV pirmajos vasaras mēnešos. Nopietna spriedze bija vērojama dažās JTEV, konkrēti Argentīnā un Turcijā, atspoguļojot šaubas par politikas uzticamību, kā arī augstas ārējā finansējuma prasības. Lai gan spēcīgs svārstīgums bija redzams tikai minētajās valstīs, neliela netiešā ietekme bija vērojama arī citās ievainojamās JTEV, kur valdības obligāciju peļņas likmju starpība pieauga un valūtu kursi bija pakļauti spiedienam.

Tuvākajā laikā gaidāma mērenāka pasaules tautsaimniecības izaugsme.

Attīstītās valstis turpina pozitīvi ietekmēt labvēlīga monetārā politika. Nozīmīga fiskālā stimulēšana ASV dos impulsu arī globālajai izaugsmei. Turklāt augstākas naftas cenas palīdzējušas stabilizēt investīcijas daudzās naftas eksporta valstīs. Taču paredzams, ka pasaules tirdzniecības palēnināšanās un augošā ar turpmākajām tirdzniecības attiecībām saistītā nenoteiktība negatīvi ietekmēs uzticēšanos un investīcijas. Gaidāms, ka arī finanšu nosacījumu stingrības palielināšanās dažās JTEV apgrūtinās pasaules tautsaimniecības izaugsmes tempa palielināšanos.

Paredzams, ka vidējā termiņā ekonomiskās aktivitātes kāpuma temps būs tuvu potenciālajai izaugsmei. Daudzu attīstības valstu ražošanas apjoma starpības jau izzudušas. Turklāt pakāpeniski samazināsies politikas atbalsts. Ķīnas pāreja uz lēnāku izaugsmi, kas mazāk atkarīga no kredītiem un fiskālajiem stimuliem, negatīvi ietekmēs arī globālo pieprasījumu. No otras puses, izaugsmes perspektīvu stabilizēšanās JTEV sniegs atbalstu turpmākajai globālajai aktivitātei. Paredzams, ka vidējā termiņā globālās ekspansijas temps nostabilizēsies zem līmeņa, kāds bija pirms krīzes.

Aplūkojot norises dažādās valstīs, gaidāms, ka ASV šogad saglabāsies spēcīga aktivitāte. Ierobežotam darbaspēka piedāvājumam apvienojumā ar vēsturiski zemu bezdarba līmeni, stabilu dalību darba tirgū un augšupvērstu darba samaksas kāpuma tendenci vajadzētu veicināt majsaimniecību ienākumus un tēriņus, savukārt stabilai uzņēmumu peļņai un joprojām labvēlīgiem finanšu nosacījumiem vajadzētu atbalstīt ieguldījumus. Paredzams, ka fiskālais stimulants, kas veidosies nodokļu reformu un augstāku izdevumu rezultātā, veicinās izaugsmes perspektīvu šogad un nākamajā gadā, pirms tas izzudīs 2020. gadā.

Gaidāms, ka ekonomiskā izaugsme Japānā pakāpeniski palēnināsies. Lai gan stimulējošai monetārajai politikai vajadzētu labvēlīgi ietekmēt aktivitāti, prognozējams, ka sarūkošais fiskālais atbalsts un arvien nozīmīgāki jaudas ierobežojumi apgrūtinās izaugsmi. Arvien ierobežotāka darbaspēka piedāvājuma apstākļos vērojams mērens algu pieaugums, un tam vajadzētu veicināt majsaimniecību tēriņus. Tomēr prognozēts, ka inflācija joprojām būs zemāka par Japānas Bankas noteikto 2% inflācijas mērķi.

Apvienotajā Karalistē prognozē mērenu izaugsmi, jo saglabājas vājš iekšzemes pieprasījums. Inflācijai mazinoties, būtu jāveicina privātais patēriņš, neraugoties uz nenoteikto tautsaimniecības perspektīvu. Tomēr gaidāms, ka ar *Brexit* sarunām saistītā nenoteiktība tikmēr ietekmēs ieguldījumus.

Saskaņā ar prognozēm Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīs tuvākajā laikā saglabāsies spēcīgs IKP kāpums.

Aktivitāti veicina lielas ar ES fondiem saistītas investīcijas, stabili patērētāju tēriņi un darba tirgus uzlabojumi. Vidējā termiņā paredzams, ka aktivitāte mazināsies, vairāk tuvojoties tās potenciālajam rādītājam.

Jaunākie dati liecina, ka tuvākajā laikā Ķīnas ekonomiskā aktivitāte palēninās.

Mājokļu tirgus dinamikas palēnināšanās un iepriekš piemērotu stingrāku finanšu nosacījumu novēlotā ietekme var negatīvi ietekmēt izaugsmi, savukārt ASV noteiktie augstākie tarifi varētu apgrūtināt tirdzniecību. Taču stimulējošai monetārajai politikai un nelielam fiskālajam atbalstam vajadzētu uzturēt aktivitātes kāpumu tuvākajā laikā. Tiek pieņemts, ka vidējā termiņā strukturālo reformu ieviešanas turpināšana noteiks vienmērīgu Ķīnas tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanos un līdzsvara atjaunošanu.

Prognozēts, ka lielo izejvielu eksportētājvalstu ekonomiskā aktivitāte nedaudz nostiprināsies.

Krievijas perspektīvu labvēlīgi ietekmē šogad vērojama naftas cenu kāpums, samērā zemā inflācija un augoša uzņēmēju un patērētāju konfidence. Savukārt iespējams, ka neseno ieviestās ASV sankcijas lielākas politiskās nenoteiktības dēļ īstermiņā negatīvi ietekmēs izaugsmi. Paredzams, ka vidējā termiņā ekonomiskā aktivitāte nedaudz palielināsies, neraugoties uz problēmām uzņēmējdarbības vidē, vājiem pamatkapitāla ieguldījumiem un strukturālo reformu trūkumu, kas mazina Krievijas izaugsmes potenciālu. Brazīlijā īstermiņa perspektīvu ietekmē politiskā nenoteiktība un streiku radīti apgrūtinājumi. Tomēr turpmāk gaidāms, ka labākiem darba tirgus nosacījumiem un joprojām labvēlīgajai monetārajai politikai vajadzētu veicināt patēriņu, jo saglabājas ierobežots inflācijas spiediens.

Paredzams, ka Turcijā turpmākajos mēnešos būs jāveic sarežģītas korekcijas.

Pagājušajā gadā vērotā straujā ekonomiskā izaugsme izraisījusi būtisku pārkaršanu. Nesenā valūtas kursa pazemināšanās kapitāla aizplūdes un augsta inflācijas spiediena apstākļos norāda uz strauju ekonomiskās vides pasliktināšanos. Rādītāji jau liecina par aktivitātes samazināšanos, kas tuvākajā laikā, visticamāk, pastiprināsies.

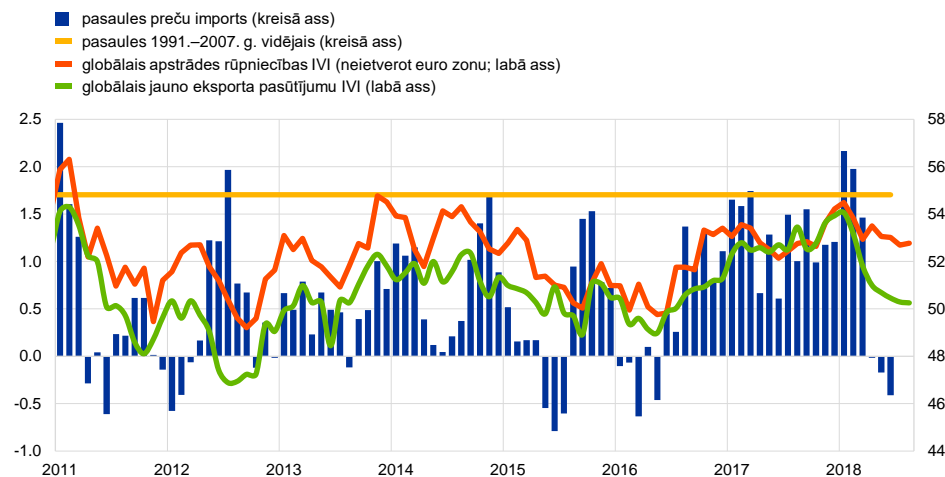
Pēc spēcīgas izaugsmes 2017. gadā pasaules tirdzniecības rādītāji liecina par palēnināšanos šā gada 1. pusgadā.

Saskaņā ar CPB datiem preču importa apjoms jūnijā samazinājās par 0.4% (salīdzinājumā ar iepriekšējiem trijiem mēnešiem). Pasaules tirdzniecības palēnināšanās atbilst pārējo rādītāju dinamikai (sk. 2. att.).

2. attēls

Pasaules preču tirdzniecība

(kreisā ass: triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trijiem mēnešiem; %; labā ass: difūzijas indekss)

Avoti: Markit, CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada augustā (globālais apstrādes rūpniecības IVI un globālais jauno eksporta pasūtījumu IVI) un 2018. gada jūnijā (tirdzniecība).

Tuvākajā laikā gaidāma mērena pasaules tirdzniecības izaugsme. Paredzams, ka tirdzniecības protekcioņa pastiprināšanās negatīvi ietekmēs tirdzniecības perspektīvu. Līdz šim ieviestie tarifi ietekmē samērā mazu pasaules tirdzniecības daļu. Tomēr, lai gan lielākajā daļā valstu tarifu palielināšanās tiešā ietekme uz tirdzniecību ir neliela, tā pastiprinājusi bažas par tirdzniecības politiku un pasaules tautsaimniecības plašāku perspektīvu. Gaidāms, ka šī nenoteiktība saistībā ar turpmākajām tirdzniecības attiecībām mazinās uzticēšanos un ieguldījumus, kas savukārt negatīvi ietekmēs pasaules tirdzniecības perspektīvu. Paredzams, ka pasaules tirdzniecība vidējā termiņā pieaugs kopumā atbilstoši ekonomiskajai aktivitātei.

Kopumā prognozēts, ka iespēju aplēšu periodā pasaules izaugsme samazināsies.

Saskaņā ar ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms, ka pasaules reālā IKP kāpums (neietverot euro zonu) 2018. gadā palielināsies līdz 3.9%, bet pēc tam 2019. gadā un 2020. gadā samazināsies līdz 3.7%. Šāda iespēju aplēšu dinamika atspoguļo tuvākajā laikā gaidāmo aktivitātes sarukumu dažās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, finanšu nosacījumiem kļūstot stingrākiem. Tālāk nākotnē prognozēts, ka attīstīto valstu tautsaimniecības virzība uz izaugsmi, kas atbilst potenciālajai, palēnināsies. Vienlaikus paredzams, ka Ķīnas tautsaimniecības izaugsmes temps pakāpeniski kļūs mērenāks. Prognozes liecina, ka euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums 2018. gadā būs 4.1%, bet pēc tam 2019. gadā un 2020. gadā – 3.6%. Salīdzinājumā ar 2018. gada jūnija iespēju aplēsēm pasaules IKP pieaugums 2018. un 2019. gadam koriģēts un pazemināts, atspoguļojot vājāku perspektīvu dažās JTEV. Euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums arī koriģēts un pazemināts, atspoguļojot tirdzniecības datus vērojamo tempa palēnināšanos, kā arī vājākas prognozētās aktivitātes ietekmi.

Globālās aktivitātes risku līdzsvars ir lejupvērsts. Pozitīvi ir tas, ka ASV fiskālo pasākumu paketes ietekme uz aktivitāti varētu būt spēcīgāka, nekā gaidīts. Tomēr lielāka tirdzniecības protekcionisma iespēja tuvākajā nākotnē joprojām ir augsta, un tam varētu būt ievērojama ietekme uz globālo aktivitāti un tirdzniecību. Citi lejupvērsti riski saistīti ar iespējamu tālāku globālo finanšu nosacījumu stingrības palielināšanu (īpaši JTEV), ar Ķīnas reformu procesu saistītiem traucējumiem un ģeopolitisko nenoteiktību, īpaši attiecībā uz riskiem, kas saistīti ar *Brexit*.

Pasaules cenu norises

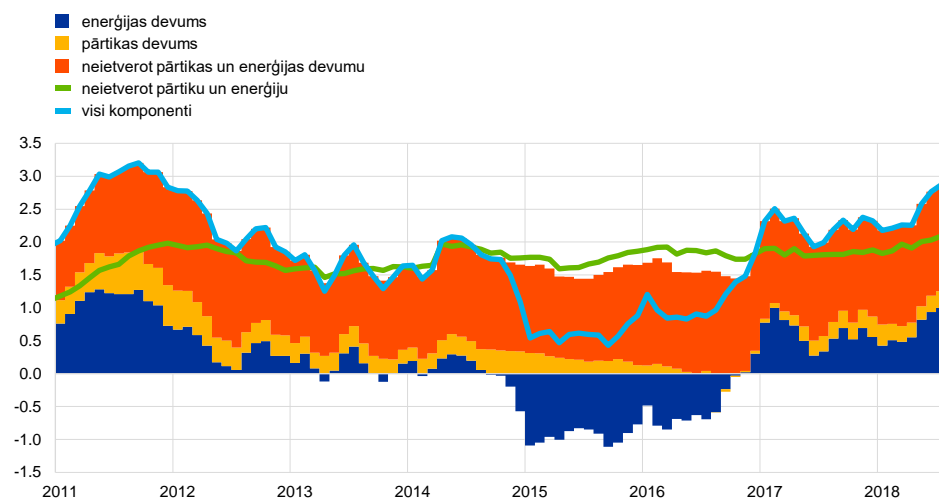
Naftas cenas pēdējās nedēļās bijušas svārstīgas. Vasaras pirmajos mēnešos naftas cenas saruka, jo piedāvājuma prognozes uzlabojās līdz ar atjaunotajām naftas piegādēm no Lībijas, kā arī lielāka OPEC un Krievijas piedāvājuma izredzēm. Tas nozīmēja, ka ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomisko iespēju aplēšu pamatā esošais pieņēmums par naftas cenām īstermiņā bija aptuveni par 7.5% zemāks nekā iepriekšējās aplēsēs. Tomēr naftas cena kopš pēdējā datu atjaunošanas termiņa atkal kāpusi, 12. septembrī sasniedzot 80 ASV dolāru par barelu. Pēdējais palielinājums atspoguļoja tirgus reakciju uz mazākiem (nekā iepriekš prognozēts) ASV jēlnaftas krājumiem, kas liecināja par saspringtāku situāciju tirgū, nekā gaidīts.

Pēdējais naftas cenu kāpums izraisījis augšupvērstu spiedienu uz globālo patēriņa cenu inflāciju. OECD valstu reģionā patēriņa cenu indeksa (PCI) inflācija jūlijā palielinājās līdz 2.9%. Inflācija (neietverot pārtiku un enerģiju) nedaudz pieauga (līdz 2.1%), turpinot pagājušajā gadā vēroto ļoti nelielo kāpumu (sk. 3. att.). Neraugoties uz arvien saspringtāku situāciju attīstīto valstu darba tirgū, vienlaikus saglabājas samērā neliels spiediens uz algām.

3. attēls

OECD patēriņa cenu inflācija

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: OECD un ECB speciālistu aprēķini.
Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

Turpmāk paredzams, ka globālās inflācijas spiediens joprojām būs ierobežots.

Tuvākajā laikā gaidāms, ka pēc nesenā naftas cenu kāpuma euro zonas konkurentu eksporta cenas palielināsies. Taču pašreizējā naftas nākotnes līgumu cenu līkne liek domāt, ka tālākā nākotnē naftas cenas nedaudz kritīsies, norādot, ka enerģijas cenu devums globālajā inflācijā mazināsies. Savukārt prognozēts, ka pasaules līmenī sarūkošās brīvās ražošanas jaudas nedaudz veicinās inflāciju.

2. Finanšu norises

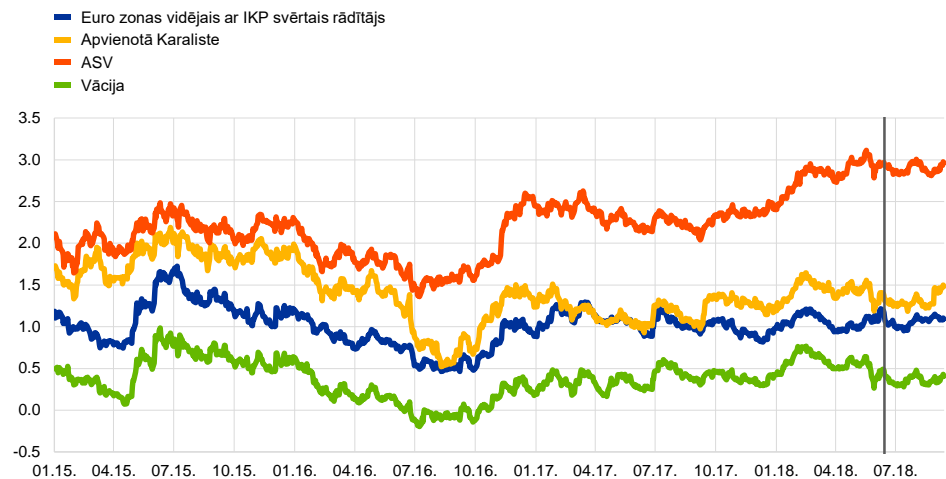
Kopš Padomes 2018. gada jūnija sanāksmes euro zonas ilgtermiņa bezriskā procentu likmes kopumā saglabājušās nemainīgas. Valdības obligāciju peļņas likmju starpības Itālijā vērotās ilgstošās politiskās nenoteiktības apstākļos bijušas svārstīgas. Lai gan uzņēmumu peļņa joprojām ir stabila, ģeopolitiskās nenoteiktības apstākļos un pieaugot svārstīgumam jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, euro zonas finanšu sabiedrību kapitāla vērtspapīru un obligāciju cenas samazinājušās. Valūtas tirgus euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā palielinājies.

Ilgtermiņa peļņas likmes euro zonā un ASV pamatā nav mainījušās. Aplūkojamā periodā (no 14. jūnija līdz 12. septembrim) euro zonas bezriskā uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumu (OIS) ar termiņu 10 gadu procentu likme, kā arī euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju vidējais ar IKP svērtais rādītājs saglabājās nemainīgs – attiecīgi 0.75% un 1.10%. Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme ASV palielinājās par 3 bāzes punktiem (līdz 2.96%). Tādējādi tās un euro zonas atbilstošās peļņas likmes starpība vēl vairāk palielinājās, sasniedzot vēsturiski augstāko līmeni.

4. attēls

Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

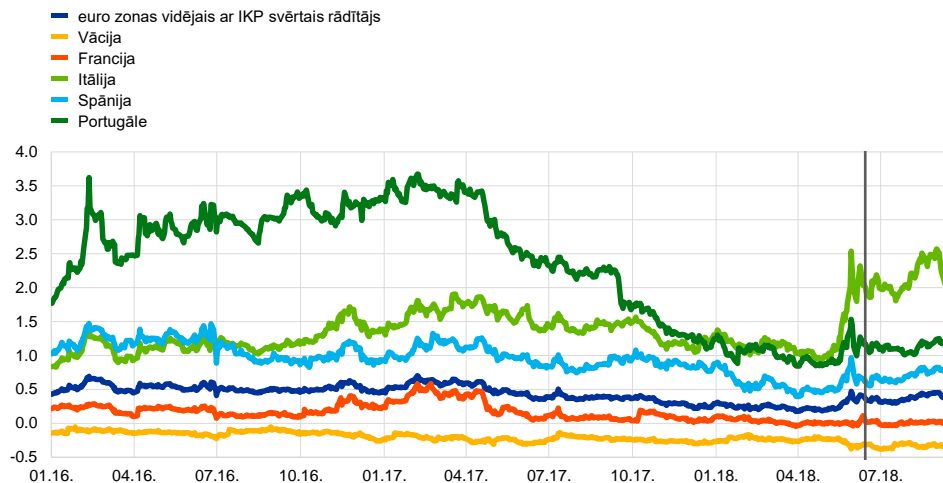
Piezīmes. Dienas dati. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (t.i., 2018. gada 14. jūniju). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

Euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmju starpības salīdzinājumā ar bezriskā OIS procentu likmi bijušas svārstīgas, tomēr salīdzinājumā ar jūniju kopumā nav mainījušās. Valdības obligāciju tirgus apstākļi visā aplūkojamā periodā saglabājušies svārstīgi, Itālijas valdības obligāciju peļņas likmju starpībām līdz ar saspringtas situācijas atjaunošanos tirgū palielinoties (sk. 5. att.). Dažādā mērā skarti arī valdības obligāciju tirgi citās euro zonas valstīs. Kopumā kopš 14. jūnija valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju vidējais ar IKP svērtais rādītājs nav mainījies, 12. septembrī sasniedzot 36 bāzes punktus.

5. attēls

Euro zonas valstu valdības obligāciju peļņas likmju un OIS procentu likmes starpības

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. Starpība aprēķināta, atņemot 10 gadu OIS procentu likmi no valdības obligāciju peļņas likmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2018. gada 14. jūniju). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

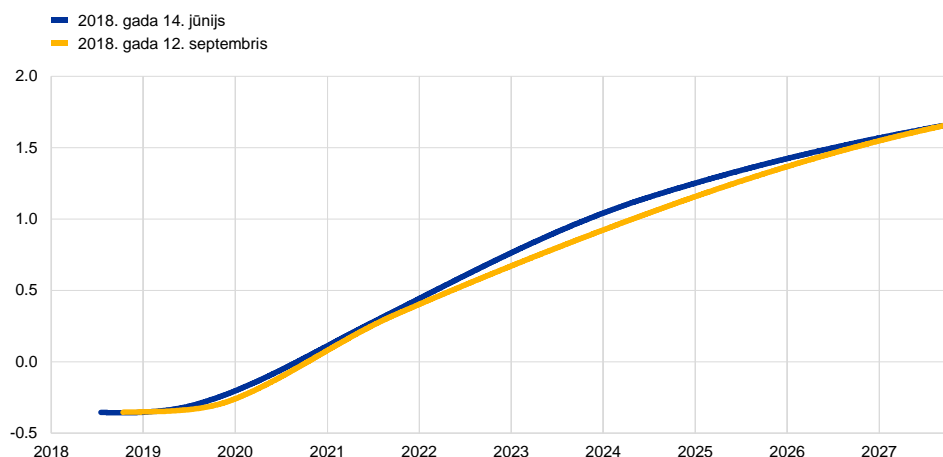
Euro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indeksa (EONIA)

nākotnes līkne aplūkojamā periodā kopumā saglabājusies nemainīga. Tirgu dalībnieki pārskatījuši savas procentu likmju vidējā termiņa gaidas, tādējādi nākotnes līknes slīpums nedaudz izlīdzinājies (sk. 6. att.). Periodos līdz 2020. gadam līkne joprojām atrodas zem nulles, atspoguļojot tirgus gaidas, ka negatīvo procentu likmju periods būs ilgstošs.

6. attēls

EONIA nākotnes procentu likmes

(gadā; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

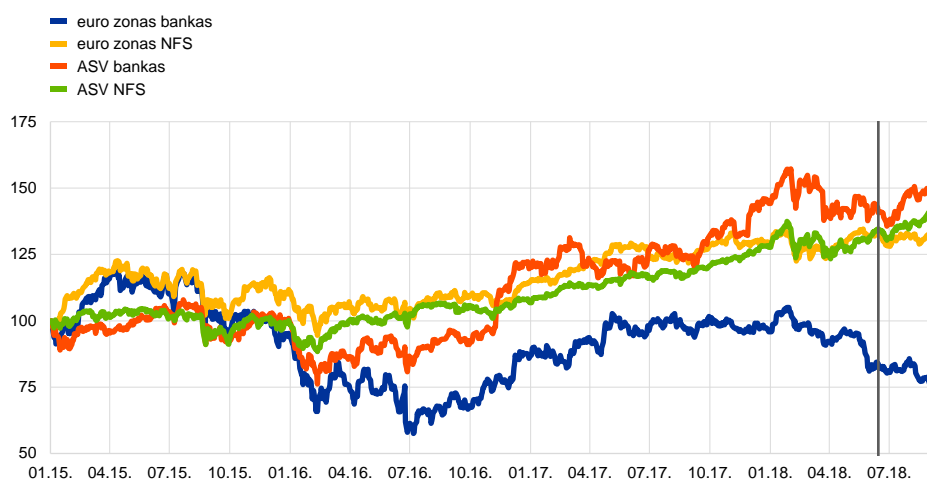
Augot ģeopolitiskajai nenoteiktībai, notika euro zonas kapitāla vērtspapīru cenu strukturēto indeksu korekcija. Aplūkojamā periodā euro zonas finanšu un nefinanšu sabiedrību (NFS) kapitāla vērtspapīru cenas samazinājās attiecīgi

aptuveni par 4% un 5% (sk. 7. att.). Euro zonas kapitāla vērtspapīru tirgus svārstīgums aplūkojamā periodā valdības obligāciju tirgos notiekošo svārstību, ģeopolitiskās nenoteiktības un jaunajās tirgus ekonomikas valstīs augošā svārstīguma apstākļos palielinājās. Kopumā stabila uzņēmumu peļņas perspektīva joprojām veicina euro zonas kapitāla vērtspapīru cenu kāpumu, atspoguļojot labvēlīgu euro zonas makroekonomisko vidi.

7. attēls

Euro zonas un ASV kapitāla vērtspapīru cenu indeksi

(indekss: 2015. gada 1. janvāris = 100)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2018. gada 14. jūniju). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

EONIA aplūkojamā periodā svārstījās ap –36 bāzes punktiem. Likviditātes pārpalikums palielinājās aptuveni par 87 mljrd. euro, sasniedzot aptuveni 1 909 mljrd. euro. Šo palielināšanos noteica vērtspapīru iegāžu turpināšanās Eurosistēmas aktīvu iegādes programmas ietvaros un autonomo faktoru sarukums.

Euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības aplūkojamā periodā pieauga. Kopš jūnija investīciju kategorijas NFS obligāciju ienesīguma likmju starpība ar bezriskā procentu likmi palielinājusies par 10 bāzes punktiem, sasniedzot 69 bāzes punktus (sk. 8. att.). Finanšu sektora parāda vērtspapīru ienesīguma likmes pieaugušas nedaudz vairāk, tāpēc starpība palielinājusies aptuveni par 12 bāzes punktiem. Šis pieaugums vairāk atspoguļo pārcenošanas risku, nevis to, ka palielinājusies saistību neizpildes varbūtība. Kopumā uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības joprojām ir būtiski mazākas nekā 2016. gada martā pirms "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" izziņošanas un uzsākšanas.

8. attēls

Euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības

(bāzes punktos)

Avoti: iBoxx indeksi un ECB aprēķini.

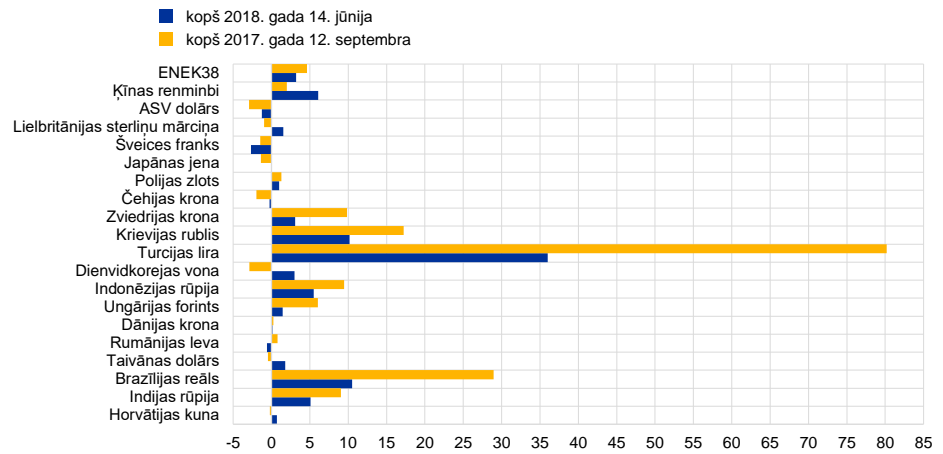
Piezīmes. Vertikālā pelēkā līnija iezīmē aplūkojamā perioda sākumu (2018. gada 14. jūniju). Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

Valūtas tirgos euro kurss ar tirdzniecības apjomu svērtā izteiksmē kopumā palielinājās (sk. 9. att.). Aplūkojamā periodā euro nominālais efektīvais kurss, ko mēra attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām, palielinājās par 3.3%. Euro efektīvais kurss nostiprinājās, neraugoties uz kritumu attiecībā pret ASV dolāru un Šveices franku, investoriem pastiprināti meklējot ieguldījumiem drošākas valūtas un dažu jauno tirgus ekonomikas valstu valūtu kursiem krasi samazinoties. Divpusējā izteiksmē euro kurss saruka attiecībā pret ASV dolāru (par 1.2%), daļēji atspoguļojot gaidas attiecībā uz Federālo rezervju sistēmas un ECB nākotnes monetārās politikas nostāju, kā arī pret Šveices franku (par 2.7%), tomēr nemainījās attiecībā pret Japānas jenu. Turpretī attiecībā pret vairākumu jauno tirgus ekonomikas valstu valūtām euro kurss kopumā palielinājās, t.sk. attiecībā pret Ķīnas renminbi (par 5.4%) un īpaši pret Turcijas liru, Brazīlijas reālu un Krievijas rubli, kas ir vienas no to jauno tirgus ekonomikas valstu valūtām, kuru euro nominālā efektīvā kursa pamatā esošais tirdzniecības apjoma svars ir vislielākais. Vienlaikus euro kurss palielinājās arī attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu (par 1.5%), kā arī attiecībā pret vairākumu citu ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu valūtām.

9. attēls

Euro kursa pārmaiņas attiecībā pret atsevišķām valūtām

(pārmaiņas; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. ENEK38 ir euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 38 nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. Visas pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot 2018. gada 12. septembra valūtas maiņas kursu.

3. Saimnieciskā darbība

Lai gan 2017. gadā vērotās spēcīgās izaugsmes temps nedaudz palēninājies, jaunākie ekonomiskie rādītāji un apsekojumu rezultāti kopumā liecina par pastāvīgu un plaši vērojamu euro zonas tautsaimniecības izaugsmi. Euro zonas reālā IKP pieaugumu galvenokārt veicina privātā patēriņa un investīciju kāpums. ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai 2018. gadā paredz reālā IKP gada pieaugumu par 2.0%, 2019. gadā – par 1.8% un 2020. gadā – par 1.7%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP kāpuma prognozes 2018. un 2019. gadam koriģētas un mazliet pazeminātas, un to galvenokārt noteicis nedaudz mazāks ārējais pieprasījums.

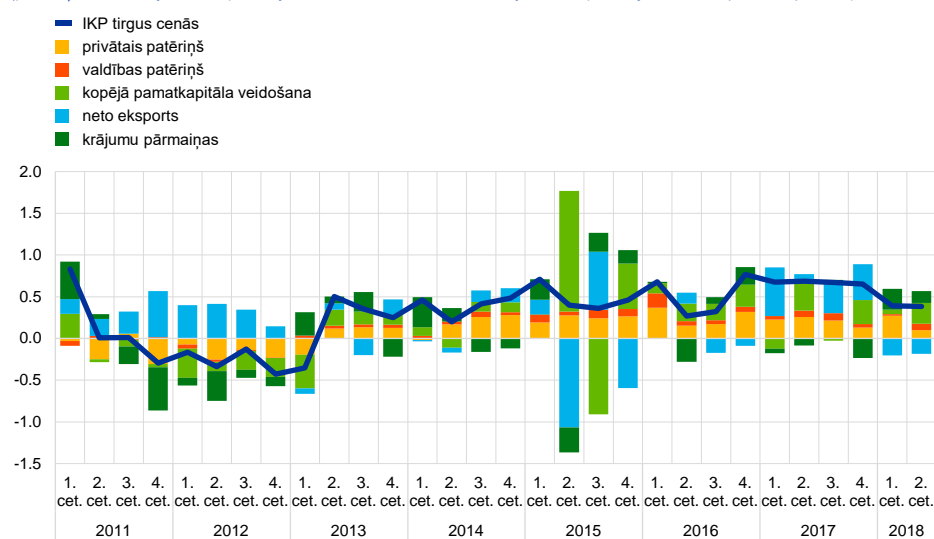
Izaugsme 2018. gada pirmajos divos ceturkšņos palēninājās, tomēr euro zonas valstīs tā joprojām bija plaši vērojama.

Reālais IKP 2018. gada pirmajos divos ceturkšņos salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.4% (vidējais pieaugums iepriekšējos piecos ceturkšņos – 0.7%; sk. 10. att.). Šķiet, ka gada sākumā vērojamā izaugsmes palēnināšanās galvenokārt bijusi saistīta ar vājāku ārējo pieprasījumu, savukārt jaudas ierobežojumi pakāpeniski kļuvuši stingrāki. Iekšzemes pieprasījums (īpaši pamatkapitāla ieguldījumu izdevumi) arī 2018. gada 2. ceturksnī joprojām bija svarīgākais izaugsmes virzītājspēks. Krājumu pārmaiņas 2. ceturksnī (tāpat kā iepriekšējā ceturksnī) pozitīvi ietekmēja reālā IKP izaugsmi, bet neto tirdzniecības devums bija negatīvs. Ražošanas jomā ekonomisko aktivitāti 2. ceturksnī galvenokārt veicināja stabila pakalpojumu un būvniecības nozares izaugsme, savukārt rūpniecības (neietverot būvniecību) pievienotā vērtība palielinājās nedaudz mazāk.

10. attēls

Euro zonas reālais IKP un tā sastāvdaļas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %; devums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; procentu punktos)

Avots: Eurostat.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 2. ceturksnī.

Nodarbinātības pieaugums 2018. gada 2. ceturksnī joprojām bija stabils.

2018. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni tas palielinājās par 0.4% (sk. 11. att.) un pašlaik par 2.4% pārsniedz 2008. gada 1. ceturksnī reģistrēto augstāko nodarbinātības līmeni pirms krīzes. Nodarbinātības palielināšanās bija plaši vērojama daudzās valstīs un nozarēs. Kumulatīvā izteiksmē nodarbināto skaits euro zonā kopš 2013. gada 2. ceturksnī reģistrētā zemākā līmeņa pieaudzis par 9.2 milj. Pēc 1. ceturksnī pieredzētās nostrādāto stundu skaita uz katru nodarbināto samazināšanās 2. ceturksnī tas palielinājās par 0.3%. Atvaseļošanās periodā vidējais nostrādāto stundu skaits līdz šim kopumā bijis stabils, un tas galvenokārt atspoguļo vairāku strukturālo faktoru ietekmi (piemēram, lielu nepilnu laiku strādājošo īpatsvaru kopējā nodarbinātībā un citu ar sastāvu saistītu ietekmi).

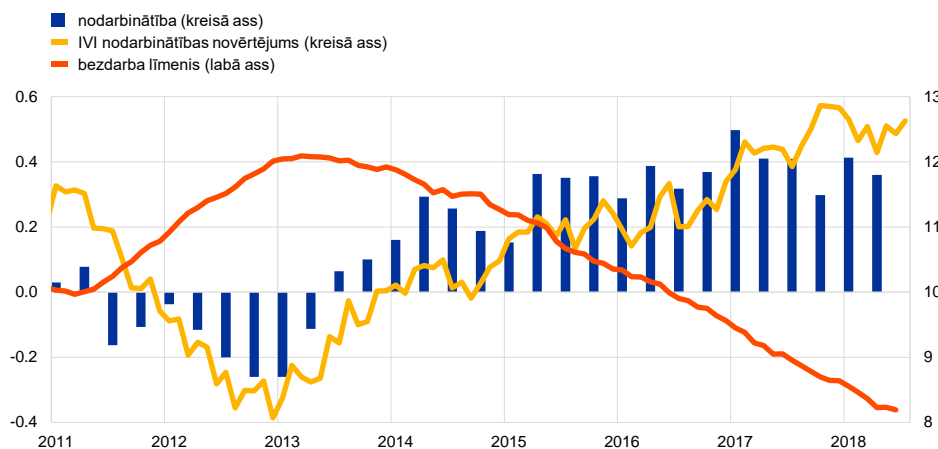
Īstermiņa rādītāji liecina, ka 2018. gada 3. ceturksnī darba tirgū joprojām vērojama spēcīga attīstība.

Euro zonas bezdarba līmenis jūlijā bija 8.2%, t.i., zemākais līmenis kopš 2008. gada novembra. Apsekojumu rādītāji nedaudz pazeminājušies salīdzinājumā ar ļoti augstu līmeni, tomēr joprojām liecina par turpmāku nodarbinātības pieaugumu 2018. gada 3. ceturksnī. Lai gan darbaspēka nepietiekamības rādītāji dažās nozarēs un valstīs nedaudz samazinājušies, tie joprojām ir vēsturiski ļoti augstā līmenī.

11. attēls

Euro zonas nodarbinātība, IVI nodarbinātības un bezdarba novērtējums

(pārmērīgas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, %; difūzijas indekss; darbaspēks, %)

Avoti: Eurostat, Markit un ECB aprēķini.

Piezīmes. Iepirkumu vadītāju indekss (IVI) izteikts kā novirze no 50, dalīta ar 10. Jaunākie nodarbinātības dati atbilst stāvoklim 2018. gada 2. ceturksnī, IVI dati – stāvoklim 2018. gada augustā un bezdarba līmeņa dati – stāvoklim 2018. gada jūlijā.

Privātā patēriņa norises joprojām nosaka darba tirgus atvaseļošanās un stabilākas mājsaimniecību bilances.

Pēc nedaudz spēcīgākas izaugsmes 2018. gada 1. ceturksnī privātais patēriņš 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pieauga par 0.2%. Jaunākās mazumtirdzniecības nozares un vieglo automobiļu reģistrācijas norises kopumā atbilst nozīmīgam patēriņa kāpumam tuvākajā laikā. Ilgāka termiņa perspektīvā darba ienākumu kāpums nodrošina stabilu patērētāju tēriņu pamattempu, un par to liecina arī augstais patērētāju konfidences līmenis. Turklāt mājsaimniecību bilanču nostiprināšanās vēl arvien ir nozīmīgs patēriņa kāpumu veicinošs faktors, jo mājsaimniecību kredītspēja ir galvenais aizdevumu pieejamības priekšnosacījums. Maz ticams, ka nesena naftas cenu

kāpums ievērojami mazinās reāli rīcībā esošo ienākumu un privātā patēriņa pieaugumu (sk. 3. ielikumu).

Gaidāms, ka pastāvīgā mājokļu tirgu atveseļošanās turpinās veicināt izaugsmi, lai gan lēnākā tempā. Ieguldījumi mājokļos 2018. gada 2. ceturksnī palielinājās par 0.8%, atspoguļojot atveseļošanās turpināšanos daudzās euro zonas valstīs un euro zonā kopumā. Jaunākie īstermiņa rādītāji un apsekojumu rezultāti liecina, ka pieauguma temps ir pozitīvs, tomēr tas palēninās. Būvniecības produkcijas rādītāji ēku būvniecības segmentā atkal palielinājās, jūnijā gandrīz sasniedzot pēdējo septiņu gadu laikā vēroto augstāko līmeni. Salīdzinājumā ar maiju tie pieauga par 0.1 procentu punktu un salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni – par 0.3 procentu punktiem. Eiropas Komisijas būvniecības konfidences rādītāji pēdējos mēnešos liecina par pozitīvu, bet lēnāku tempu 2018. gada 3. ceturksnī. Turpretī būvniecības produkcijas izlaides iepirkumu vadītāju indeksa (IVI) rādītāji jūlijā samazinājās līdz 50.3. Tas bija lēnākais 21 mēneša laikā vērotais pieauguma temps, kas augustā atkal palielinājās (līdz 51.0). Mājokļu komponents pēdējos divos mēnešos samazinājās straujāk. Tomēr gan IVI rādītāji, gan konfidences rādītāji joprojām nepārprotami pārsniedz ilgtermiņa vidējo līmeni.

Gaidāms, ka ieguldījumu uzņēmējdarbībā turpmāku pieaugumu veicinās labvēlīgas peļņas gaidas, labvēlīgi finansēšanas nosacījumi un uzņēmumu nepieciešamība palielināt ražošanas jaudu. Gaidāms, ka ieguldījumi uzņēmējdarbībā stabili augs atbilstoši paaugstinātam uzņēmumu novērtējumam. Euro zonas kotēto uzņēmumu peļņas gaidas joprojām veicina ieguldījumus, savukārt nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu apjoma pieaugums liecina par labvēlīgiem finansēšanas nosacījumiem. Ieguldījumu kāpums vērojams arī nozarēs, kuras saskaras ar jaudas ierobežojumiem. Lai apmierinātu augošo pieprasījumu, mašīnu un iekārtu ražotāji (piemēram, transporta nozarē) tiešām palielina ražošanas jaudu.

Euro zonas eksports 2018. gada 2. ceturksnī pēc krituma 1. ceturksnī nedaudz pieaudzis (par 0.6%). Šo kāpumu noteica preču un (mazāk) pakalpojumu eksports (kāpums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni – attiecīgi 0.7% un 0.3%). To galvenokārt veicināja preču eksporta atsākšanās euro zonas iekšienē. Preču eksports uz ārpus euro zonas esošajām valstīm joprojām bija neliels. Tas nedaudz pieauga uz Āziju, bet samazinājās uz Ziemeļameriku, kompensējot iepriekšējos ceturkšņos vērotās spēcīgās norises. Raugoties nākotnē, apsekojumu rādītāji par pasaules un euro zonas apstrādes rūpniecības jaunajiem pasūtījumiem liek domāt, ka 3. ceturksnī eksporta pieaugums turpinās samazināties.

Jaunākie tautsaimniecības rādītāji un apsekojumu rezultāti kopumā apstiprina pastāvīgu un plaši vērojamu euro zonas tautsaimniecības izaugsmi. Rūpnieciskā ražošana (neietverot būvniecību) jūlijā samazinājās, tomēr no dažādām nozarēm un lielākajām euro zonas valstīm tika saņemti atšķirīgi signāli. Pievērsoties apsekojumu informācijai, Eiropas Komisijas ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ESI) jūlijā un augustā turpināja samazināties, bet joprojām ievērojami pārsniedz ilgtermiņa vidējo rādītāju. Apvienotais produkcijas izlaides IVI 2. ceturksnī stabilizējās un jūlijā un augustā kopumā saglabājās stabils, liecinot par ilgstošu spēcīgu izaugsmi.

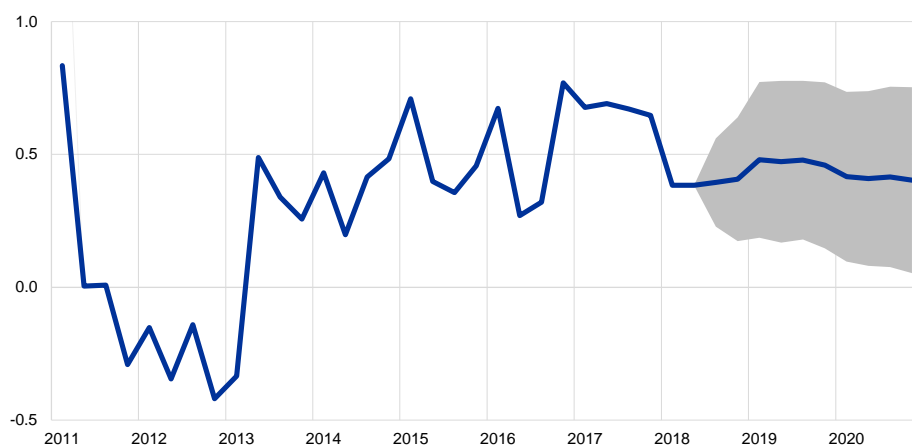
Gaidāms, ka pašreizējā spēcīgā un plaši vērojamā tautsaimniecības izaugsme turpināsies. ECB monetārās politikas pasākumi turpina stimulēt iekšzemes pieprasījumu. Privāto patēriņu veicina nodarbinātības pieaugums, kas savukārt daļēji atspoguļo iepriekšējās darba tirgus reformas, un algu kāpums. Labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, uzņēmumu peļņitspējas uzlabošanās un stabils pieprasījums veicina uzņēmējdarbībā veiktos ieguldījumus. Ieguldījumi mājokļos joprojām ir noturīgi. Turklāt paredzams, ka globālā aktivitāte turpināsies, stimulējot euro zonas eksportu.

ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai paredz reālā IKP gada pieaugumu 2018. gadā par 2.0%, 2019. gadā – par 1.8% un 2020. gadā – par 1.7% (sk. 12. att.). Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP kāpuma prognozes 2018. un 2019. gadam koriģētas un mazliet pazeminātas, un to galvenokārt noteicis nedaudz mazāks ārējais pieprasījums. Ar euro zonas izaugsmes perspektīvu saistītie riski joprojām vērtējami kā kopumā līdzsvaroti. Vienlaikus riski, kas saistīti ar augošu protekcionismu, jauno tirgus ekonomikas valstu ievainojamību un finansiālo svārstīgumu, pēdējā laikā guvuši lielāku ievērtību.

12. attēls

Euro zonas reālais IKP (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Avoti: Eurostat un raksts "ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2018. gada 13. septembrī publicēts ECB interneta vietnē.

Piezīmes. Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot faktiskā iznākuma un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavoto iespēju aplēšu atšķirības. Diapazoni ir divas reizes lielāki par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, skaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

4. Cenas un izmaksas

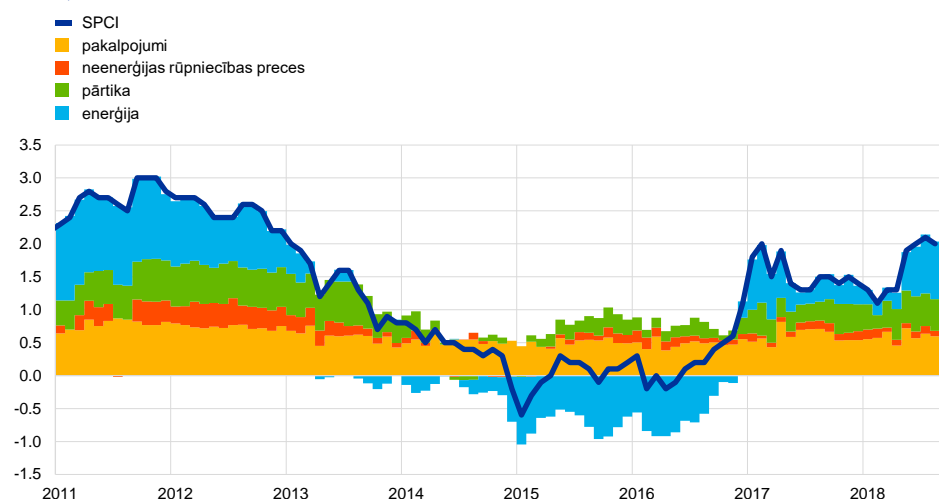
Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2018. gada augustā nedaudz samazinājās (līdz 2.0%; jūlijā – 2.1%). Pamatinflācijas rādītāju pieaugums kopumā saglabājies ierobežots, tomēr salīdzinājumā ar iepriekš reģistrētajiem zemajiem līmeņiem tie uzlabojušies. Iekšzemes cenu spiediens pastiprinās un paplašinās, un to noteicis augsts jaudu izmantošanas līmenis un arvien ierobežotāks darbaspēka piedāvājums, kas veicina darba samaksas kāpumu. Raugoties nākotnē, gaidāms, ka pamatinflācija gada beigās palielināsies un vēlāk vidējā termiņā turpinās pakāpeniski augt. To veicinās ECB monetārās politikas pasākumi, turpmāka ekonomiskā izaugsme un straujāks darba samaksas kāpums. Šis novērtējums kopumā atspoguļots arī ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, paredzot, ka SPCI gada inflācija 2018., 2019. un 2020. gadā būs 1.7% (nav mainījies kopš Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm).

Kopējā inflācija augustā nedaudz samazinājās. Saskaņā ar Eurostat ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2018. gada augustā samazinājās līdz 2.0% (jūlijā – 2.1%; sk. 13. att.). Tas atspoguļoja SPCI inflācijas, neietverot enerģijas un pārtikas cenas, sarukumu, kā arī mazāku enerģijas cenu inflāciju. Tomēr kopumā, pārmaiņu tempam sasniedzot aptuveni 9%, enerģijas cenu inflācijas pieaugumam, ko noteica pēdējos mēnešos vērotais naftas cenu kāpums un bāzes efekti, joprojām bija būtiska ietekme uz kopējo inflāciju.

13. attēls

Komponentu devums euro zonas kopējā SPCI inflācijā

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada augustā (ātrā aplēse).

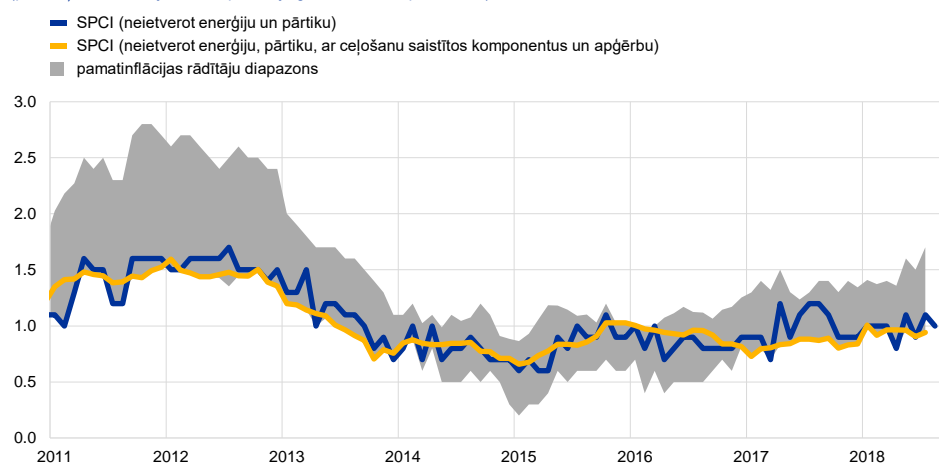
Pamatinflācijas rādītāju pieaugums kopumā saglabājās ierobežots, tomēr tie pakāpeniski uzlabojās. SPCI inflācija, neietverot enerģijas un pārtikas cenas, augustā bija 1.0% (jūlijā – 1.1%). Gan neenerģijas rūpniecības preču, gan pakalpojumu cenu inflācija augustā veicināja SPCI inflācijas, neietverot enerģijas un

pārtikas cenas, sarukumu. Pieejamā informācija liecina, ka nelielo sarukumu vismaz daļēji noteica tādi īslaicīgi faktori kā sezonāls ar ceļošanu saistīto pakalpojumu komponentu vai apģērba komponentu svārstīgums, ko noteica vasaras preču izpārdošanas laika pārceļšana. Neņemot vērā īstermiņa pārmaiņas starp mēnešiem, pamatinflācijas rādītāju diapazons salīdzinājumā ar 2016. gadā sasniegto zemo līmeni veido augšupejošu tendenci (sk. 14. att.). Nākotnē paredzams, ka arī agrāk notikušais enerģijas cenu kāpums veicinās pamatinflācijas rādītāju pieaugumu, ņemot vērā enerģijas būtisko nozīmi citu preču un pakalpojumu ražošanā. Šāda netiešā ietekme uz inflāciju neparādās tik ātri kā tiešā ietekme uz SPCI ietilpstošajiem enerģijas cenu komponentiem (piemēram, transporta degvielas vai kurināmā cenām), jo tai pakāpeniski jāiziet cauri piegādes ķēžu posmiem.²

14. attēls

Pamatinflācijas rādītāji

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Pamatrādītāju diapazonā ietverti šādi rādītāji: SPCI (neietverot enerģiju), SPCI (neietverot enerģiju un neapstrādāto pārtiku), SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku), SPCI (neietverot enerģiju, pārtiku, ar ceļošanu saistītos komponentus un apģērbu), skaitļu kopas vidējais, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (*trimmed mean*; 10%), skaitļu kopas vidējais, aprēķinā neietverot lielākās un mazākās vērtības (30%), SPCI svērtā mediāna. Jaunākie dati par SPCI (neietverot pārtikas un enerģijas cenas; ātrā aplēse) atbilst stāvoklim 2018. gada augustā un par visiem citiem mainīgajiem – stāvoklim 2018. gada jūlijā.

SPCI ietilpstošo neenerģijas rūpniecības preču cenu spiediens turpināja

pakāpeniski palielināties. Lai gan īslaicīgi faktori veicināja neenerģijas rūpniecības preču cenu inflācijas samazināšanos patērētāju līmenī no 0.5% jūlijā līdz 0.3% augustā, spiediens cenu veidošanas ķēdes posmos turpināja pastiprināties. Nepārtikas patēriņa preču ražotāju cenu inflācija jūlijā pieauga līdz 0.6% (jūnijā – 0.5%). Tas ir lielākais faktiskais rādītājs kopš 2012. gada beigām un liecina par to, ka turpinās pakāpeniska rādītāja uzlabošanās salīdzinājumā ar 2016. gadā sasniegto zemāko līmeni (aptuveni 0.0%). Importa preču cenu inflācijas negatīvais rādītājs kopš 2018. gada maija arvien vairāk uzlabojās un jūlijā šī inflācija sasniedza 0.0%, tādējādi mazinot šā neenerģijas rūpniecības preču kopējās cenu veidošanas ķēdes elementa lejupvērsto spiedienu. Starppatēriņa precēm, kas piegādes ķēdē atrodas augstāk, ražotāju cenu inflācija jūlijā palielinājās līdz 3.2% (jūnijā – 3.0%), bet importa preču cenu inflācija – līdz 3.4% (jūnijā – 3.0%).

² Sīkāku informāciju sk. ECB 2014. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumā "Naftas cenu dinamikas netiešā ietekme uz euro zonas inflāciju".

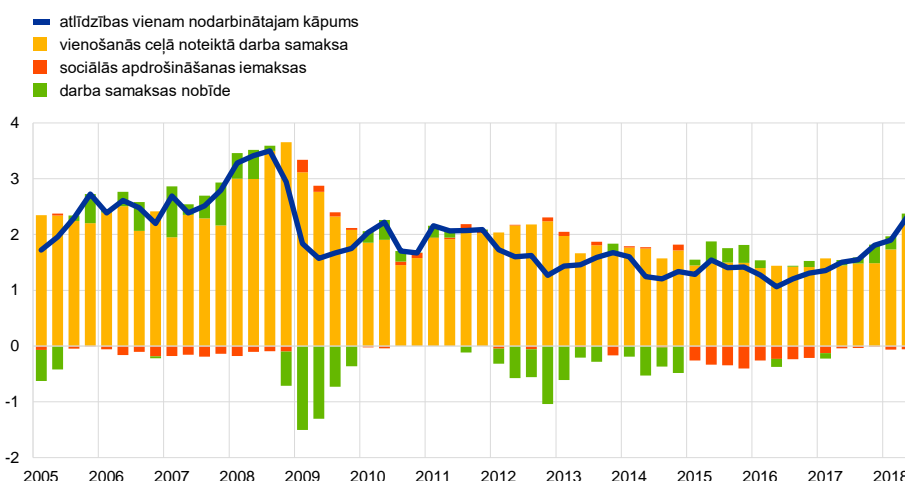
Jaunākā darba samaksas pieauguma dinamika liecina par nepārtrauktu augšupvērstu tendenci un apstiprina pieņēmumu par pakāpenisku iekšzemes izmaksu spiediena pastiprināšanos.

Atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps 2018. gada 2. ceturksnī palielinājās līdz 2.3% (2018. gada 1. ceturksnī un 2017. gada 4. ceturksnī – attiecīgi 1.9% un 1.8%). Atlīdzības vienam nodarbinātajam pieauguma temps tagad ir būtiski augstāks nekā 2016. gada 1. pusgadā (sk. 15. att.). Šo neseno kāpumu galvenokārt noteica vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieauguma tempa palielināšanās līdz 2.2% 2018. gada 2. ceturksnī (2018. gada 1. ceturksnī un 2017. gada pēdējos divos ceturkšņos – attiecīgi 1.7% un 1.5%). Nākotnē vienošanās par darba samaksu un darba samaksas pieauguma paplašināšanās dažādos sektoros nosaka gaidas, ka darba samaksas kāpuma temps vēl vairāk palielināsies. Jaunākās darba samaksas kāpuma norises kopumā atbilst darba tirgus apstākļu uzlabošanās tendencei, jo sāk izzust faktori, kas negatīvi ietekmēja darba samaksas pieaugumu, t.sk. iepriekš vērotā zemā inflācija un dažās valstīs krīzes laikā īstenoto darba tirgus reformu ietekme.

15. attēls

Atlīdzības vienam nodarbinātajam komponentu devums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 2. ceturksnī.

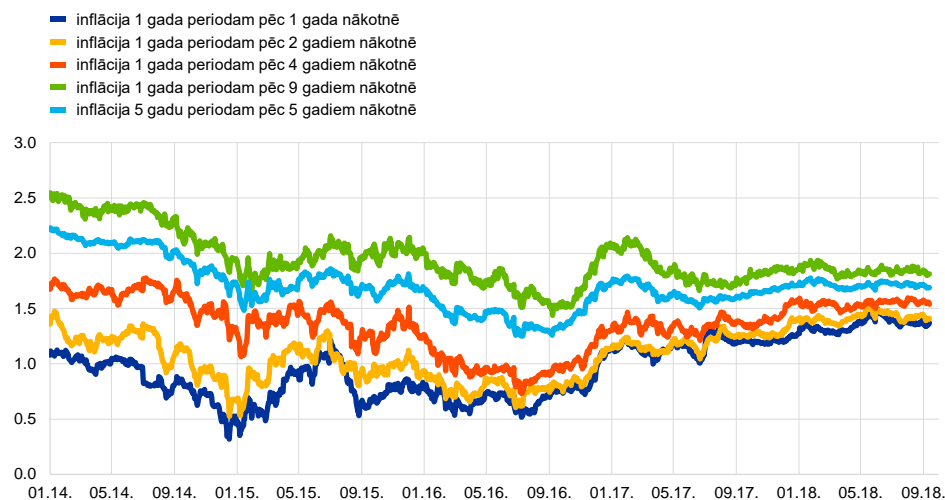
Gan uz tirgus instrumentiem, gan uz apsekojumiem balstītie ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām ir stabili.

5 gadu nākotnes inflācijai piesaistīto mijmaiņas darījumu procentu likme pēc 5 gadiem nākotnē 2018. gada 12. septembrī bija 1.69% (sk. 16. att.). Uz tirgus instrumentiem balstīto inflācijas gaidu rādītāju nākotnes tendence joprojām norāda uz ilgu zemas inflācijas periodu, inflācijai tikai ļoti pakāpeniski atgriežoties līmenī, kas zemāks par 2%, bet tuvu tam. Negatīvas nākamo 5 gadu vidējās inflācijas riska neitrālā iespējamība, par ko liecina inflācijas iespēju līgumu tirgi, ir maznozīmīga, norādot uz to, ka tirgu vērtējumā deflācijas risks pašlaik ir ļoti neliels. Saskaņā ar ECB 2018. gada 3. ceturkšņa aptauju *Survey of Professional Forecasters* ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītājs saglabājies stabils (1.9%).

16. attēls

Uz tirgus instrumentiem balstītie inflācijas gaidījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Thomson Reuters un ECB aprēķini.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses paredz, ka SPCI inflācija iespēju aplēšu periodā būs stabila, bet pamatinflācija pakāpeniski palielināsies. Pamatojoties uz augusta beigās pieejamo informāciju, šajās iespēju aplēsēs prognozēts, ka SPCI inflācija iespēju aplēšu periodā katru gadu būs vidēji 1.7%. Prognoze salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm nav mainīta (sk. 17. att.). Gada vidējo inflācijas rādītāju stabilās trajektorijas pamatā ir enerģijas cenu komponenta gada pieauguma tempa sarukums, samazinoties agrāk notikušā naftas cenu kāpuma ietekmei, ko kompensē pakāpeniska pamatinflācijas palielināšanās, jo arvien vairāk pieaug piedāvājuma ierobežojumu ietekme. Gaidāms, ka SPCI inflācija, neietverot enerģijas un pārtikas cenas, palielināsies no 1.1% 2018. gadā līdz 1.5% 2019. gadā un līdz 1.8% 2020. gadā.

17. attēls

Euro zonas SPCI inflācija (t.sk. aplēses)

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avoti: Eurostat un raksts "ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", kas 2018. gada 13. septembrī publicēts ECB interneta vietnē.

Piezīme. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 2. ceturksnī (faktiskie dati) un stāvoklim 2020. gada 4. ceturksnī (aplēses).

5. Nauda un kredītu atlikumi

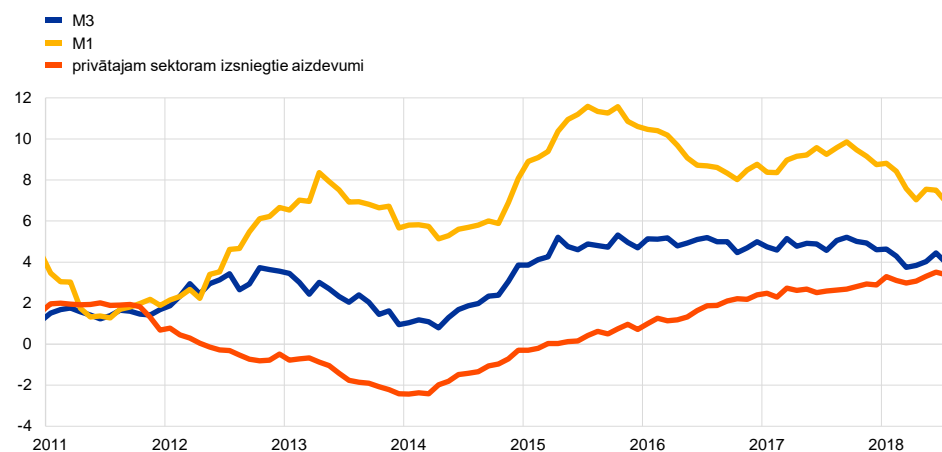
Plašās naudas pieaugums 2018. gada jūlijā samazinājās, sarūkot aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros katru mēnesi veikto neto aktīvu iegāžu apjomam. Privātajam sektoram izsniegto kredītu atlikums turpināja palielināties, neuzrādot nekādas samazināšanās pazīmes. Tādējādi nefinanšu sabiedrību (NFS) kopējā ārējā finansējuma gada plūsma 2018. gada 2. ceturksnī būtiski pieauga.

Plašās naudas pieaugums jūlijā saruka. M3 gada kāpuma temps 2018. gada jūlijā samazinājās līdz 4.0% (jūnijā – 4.5%; sk. 18. att.). Šāda dinamika daļēji liecina par pēdējā laikā novēroto mēneša plūsmu un bāzes efektu svārstīgumu. Turklāt neto aktīvu iegāžu samazināšanās 2017. gada aprīlī no 80 mljrd. euro līdz 60 mljrd. euro un tad 2018. gada janvārī līdz 30 mljrd. euro noteica pozitīvas AIP ietekmes uz M3 pieaugumu samazināšanos.³ M1 gada kāpuma temps, kas ietver vislikvīdākās M3 sastāvdaļas, atkal būtiski veicināja plašās naudas pieaugumu, taču jūlijā saruka līdz 6.9% (jūnijā – 7.5%). Naudas pieaugumu joprojām veicināja stabila tautsaimniecības izaugsme un vislikvīdāko instrumentu mazās turēšanas izvēles izmaksas ļoti zemu procentu likmju apstākļos.

18. attēls

M3, M1 un privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

Piezīmes. Aizdevumi koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

Noguldījumi uz nakti joprojām bija galvenais M3 pieauguma virzītājfaktors.

Noguldījumu uz nakti gada kāpuma temps jūlijā samazinājās līdz 7.5% (jūnijā – 8.2%). Konkrēti, nemonetāro finanšu iestāžu turēto noguldījumu uz nakti atlikuma pieauguma temps krasi saruka, un tam ir raksturīgs zināms svārstīgums. Samazinājās arī NFS noguldījumu uz nakti atlikums, savukārt mājsaimniecību noguldījumu uz nakti atlikums kopumā palika nemainīgs. Skaidrās naudas apgrozībā

³ Sk., piemēram, ECB 2015. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 7 rakstu [The transmission of the ECB's recent non-standard monetary policy measures](#) ("ECB neseno nestandarta monetārās politikas pasākumu transmisija").

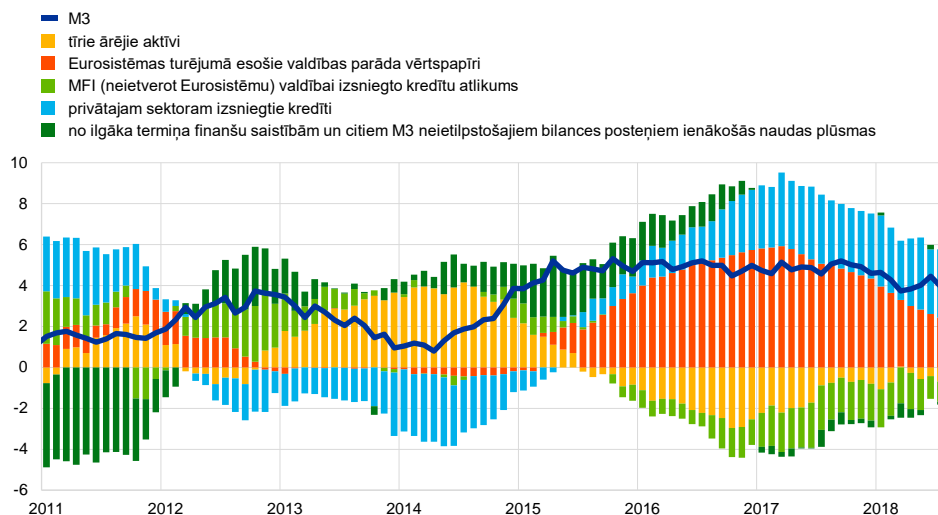
gada kāpuma temps joprojām bija stabils, un nekas neliecināja par naudas līdzekļu turētāju sektora tendenci ļoti zemu vai negatīvu procentu likmju dēļ noguldījumus aizstāt ar skaidro naudu. Neraugoties uz kopš 2017. gada beigām novērotās īstermiņa termiņnoguldījumu un noguldījumu uz nakti procentu likmju starpības stabilizēšanos, īstermiņa noguldījumu (neietverot noguldījumus uz nakti, t.i., M2 – M1) atlikumam joprojām bija negatīva ietekme uz M3. Nelielas M3 sastāvdaļas – tirgojamo finanšu instrumentu (t.i., M3 – M2) – vērtība turpināja samazināties, ņemot vērā pašreizējo zemo atlīdzību par šiem instrumentiem.

Naudas piedāvājuma kāpināšanas iekšzemes avoti vēl arvien bija plašās naudas pieauguma virzītājfaktors (sk. 19. att.). No M3 sastāvdaļu viedokļa, atsaucoties uz minēto AIP ietvaros katru mēnesi veikto neto iegāžu apjoma sarukumu, Eurosistēmas turējumā esošo valdības vērtspapīru pozitīvā ietekme uz M3 kāpumu turpināja samazināties (sk. stabiņu sarkanās daļas 19. att.). Eurosistēmas veikto aktīvu iegāžu sarūkošo devumu M3 pieaugumā kompensējis kopš 2017. gada beigām novērotais samērā stabils un spēcīgais privātajam sektoram izsniegto kredītu devums (sk. stabiņu zilās daļas 19. att.). Tas ietver gan privātajam sektoram izsniegto monetāro finanšu iestāžu (MFI) aizdevumu atlikumu, gan euro zonas ne-MFI privātā sektora emitēto MFI parāda vērtspapīru turējumus. Kā tāds tas ietver arī Eurosistēmas "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros veiktās ne-MFI parāda vērtspapīru iegādes. M3 pieaugumu pozitīvi ietekmēja MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (neietverot kapitālu un rezerves) pret euro zonas rezidentu ne-MFI ilgstošā samazināšanās (sk. arī citus M3 neietilpstošos bilances posteņus stabiņu tumši zaļajās daļās 19. att.). Šādas norises skaidrojamas ar finansējumu, ko izmanto kā alternatīvu saistībā ar pievilcīgāku no ITRMO (ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju) fondiem saņemto finansējumu un Eurosistēmas nodrošināto obligāciju iegādēm kā daļu no trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas". MFI (neietverot Eurosistēmu) valdībai izsniegto kredītu atlikums turpināja kavēt M3 pieaugumu (sk. stabiņu gaiši zaļās daļas 19. att.). Visbeidzot, MFI tīrie ārējie aktīvi (sk. stabiņu dzeltenās daļas 19. att.) joprojām nelabvēlīgi ietekmēja M3 gada kāpumu.

19. attēls

M3 un tā sastāvdaļas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošu periodu; %; devums; procentu punktos; sezonāli un ar kalendāro ietekmi izlīdzināti dati)

Avots: ECB.

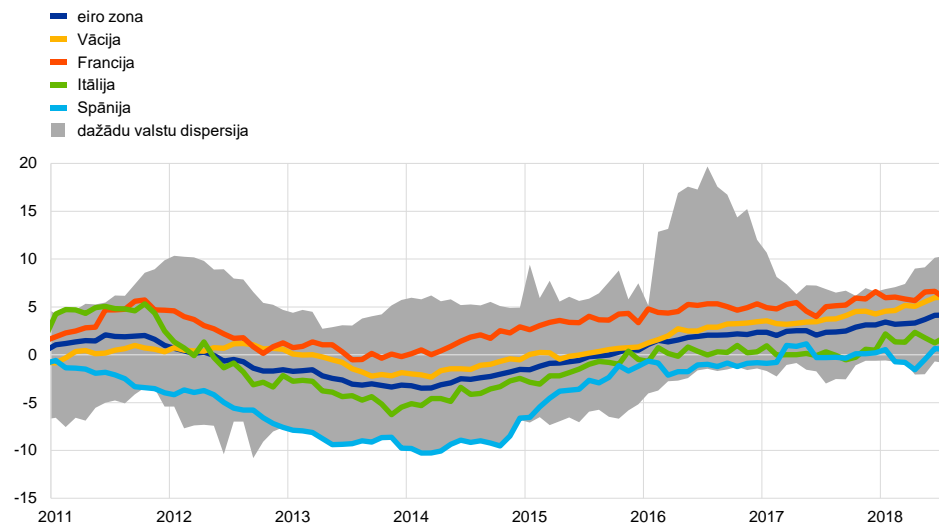
Piezīmes. Privātā sektora kredīšana ietver privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikumu un euro zonas ne-MFI privātā sektora emitēto MFI parāda vērtspapīru turējumus. Tādējādi tā ietver Eurosistēmas "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros iegādāto parāda vērtspapīru turējumus. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

Turpinās kopš 2014. gada sākuma novērotā privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma atjaunošanās. Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps (korģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei) jūlijā bija 3.4% (jūnijā – 3.5%; sk. 18. att.). Nozaru dalījumā NFS izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas kopš 2014. gada 1. ceturksnī novērotā zemā līmeņa sasniegšanas būtiski paātrinājies, savukārt dažādās valstīs joprojām ir nevienmērīgs, jūlijā joprojām bija stabils (4.1%; sk. 20. att.). NFS izsniegto aizdevumu atlikuma kāpumu veicina ļoti labvēlīgi finansēšanas nosacījumi un stabils uzņēmumu ieguldījumu palielinājums. Neraugoties uz būtiskām atšķirībām dažādās valstīs, mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps jūlijā saglabājās nemainīgs (3.0%; sk. 21. att.). Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugumu veicina ļoti labvēlīgi finansēšanas nosacījumi, darba tirgus apstākļu uzlabošanās, mājokļu tirgu nostiprināšanās un ieguldījumu mājokļos un privātā patēriņa kāpums. Turklāt bankas panākušas progresu bilanču konsolidēšanā, peļņit spējas uzlabošanā un ienākumus nenesošu kredītu atlikuma samazināšanā, lai gan dažās valstīs saglabājies augsts šādu kredītu atlikuma līmenis.

20. attēls

MFI aizdevumi NFS atsevišķās euro zonas valstīs

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

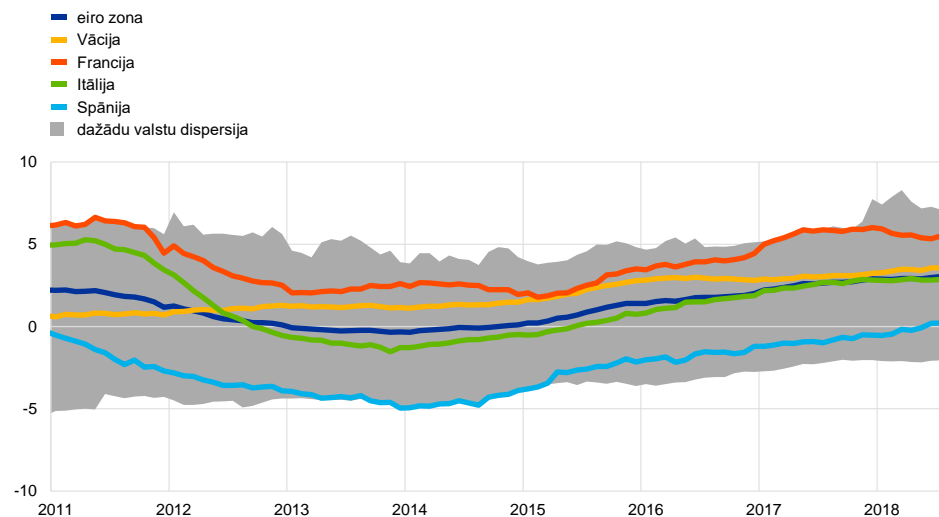
Avots: ECB.

Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas, vērtspapīrošanas darījumu un naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā ietekmei. Dažādu valstu dispersiju aprēķina, izmantojot fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo un maksimālo vērtību. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

21. attēls

MFI aizdevumi māsaimniecībām atsevišķās euro zonas valstīs

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

Avots: ECB.

Piezīmes. Koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei. Dažādu valstu dispersiju aprēķina, izmantojot fiksētas 12 euro zonas valstu izlases minimālo un maksimālo vērtību. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

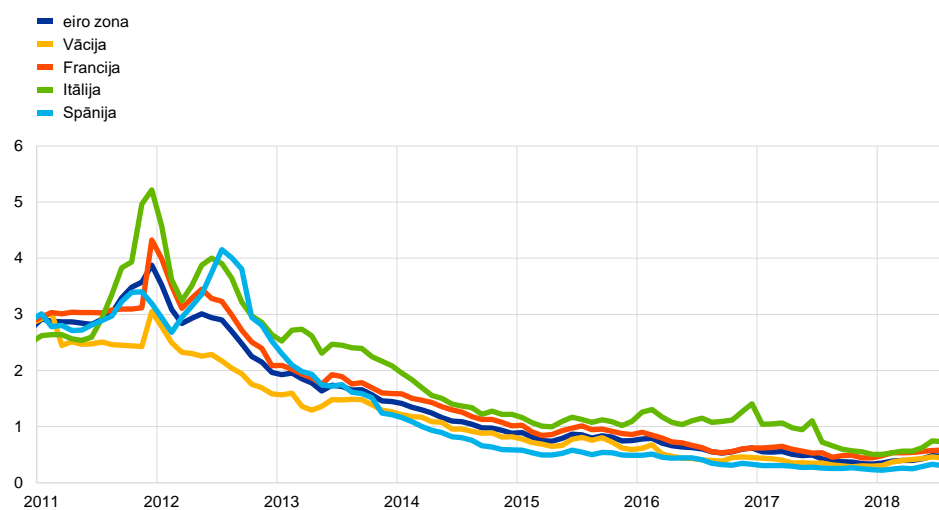
Banku finansējuma nosacījumi joprojām bija labvēlīgi. Euro zonas kopējās banku parāda finansējuma izmaksas jūlijā nemainījās (sk. 22. att.). Tas atspoguļoja banku obligāciju peļņas likmju un nemainīgo banku noguldījumu izmaksu stabilizēšanos. Vidējās banku finansējuma izmaksas euro zonā kopš 2018. gada sākuma palielinājušās. Šī augšupvērstā tendence galvenokārt atspoguļo banku obligāciju peļņas likmju dinamiku – augot politiskajai nenoteiktībai, valstīs vērojamas

lielākas to atšķirības. Kopumā labvēlīgos banku finansējuma nosacījumus joprojām noteica ECB stimulējošā monetārās politikas nostāja, MFI ilgāka termiņa finanšu saistību atmaksa neto izteiksmē un banku bilanču nostiprināšanās.

22. attēls

Kopējās banku parāda finansējuma izmaksas

(noguldījumu un uz nenodrošinātiem tirgus instrumentiem balstīta parāda finansējuma kopējās izmaksas; gadā; %)

Avoti: ECB, *Markit Iboxx* un ECB aprēķini.

Piezīmes. Noguldījumu kopējās izmaksas aprēķina kā jauno darījumu procentu likmju noguldījumiem uz nakti, noguldījumiem ar noteikto termiņu un noguldījumiem ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu, kas svērti ar to attiecīgo atlikumu, vidējo rādītāju. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

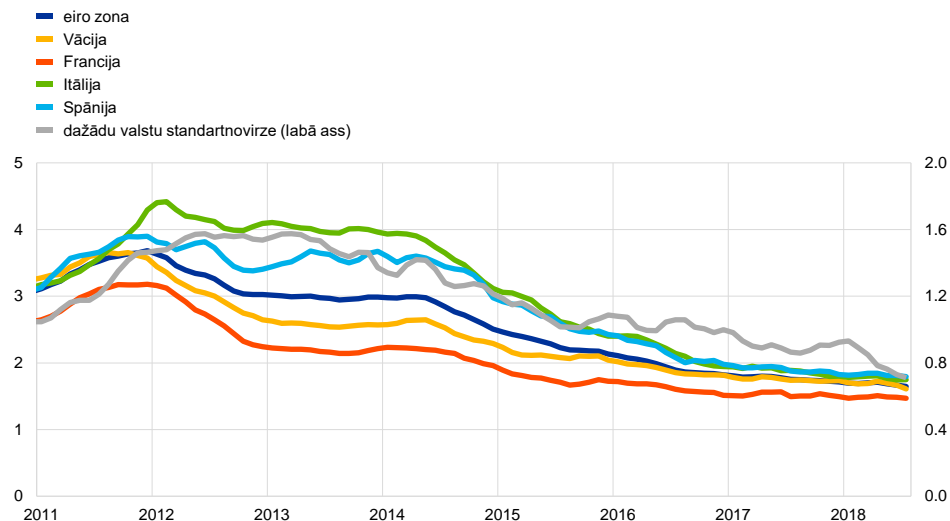
NFS un mājsaimniecībām izsniegto banku aizdevumu procentu likmes

joprojām bija tuvu vēsturiski zemākajam līmenim. NFS izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes (sk. 23. att.) jūlijā samazinājās līdz 1.64%, atrodoties tuvu 2018. gada maijā novērotajam vēsturiski zemākajam līmenim (1.62%). Mājsaimniecībām izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes (sk. 24. att.) pamatā palika nemainīgas (1.81%), tikai nedaudz pārsniedzot 2016. gada decembrī novēroto vēsturiski zemāko līmeni (1.78%). Kopumā kopš ECB apstiprinātā kredītu nosacījumu stingrības mazināšanas pasākumu kopuma izziņošanas 2014. gada jūnijā NFS un mājsaimniecībām izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes sarukušas daudz būtiskāk nekā tirgus darījumu atsaucē procentu likmes. Tas liecina par monetārās politikas pasākumu spēcīgāku ietekmi uz banku aizdevumu procentu likmēm. Minētais kopējo banku finansējuma izmaksu kritums veicinājis kopējo aizdevumu procentu likmju samazināšanos. NFS un mājsaimniecībām izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes no 2014. gada maija līdz 2018. gada jūlijam saruka attiecīgi par 129 bāzes punktiem un 110 bāzes punktiem. Euro zonas valstīs, kuras visvairāk skāra finanšu krīze, bija vērojama īpaši spēcīga banku aizdevumu procentu likmju samazināšanās aizdevumiem NFS, dažādās valstīs veicinot vienmērīgāku monetārās politikas transmisiju. Pavisam neliela apjoma aizdevumu (līdz 0.25 milj. euro) un liela apjoma aizdevumu (lielāku par 1 milj. euro) procentu likmju starpība euro zonā šajā pašā periodā būtiski saruka. Tas liecina, ka banku aizdevumu procentu likmju samazināšanās kopumā pozitīvi vairāk ietekmējusi mazos un vidējos uzņēmumus nekā lielos uzņēmumus.

23. attēls

NFS izsniegto aizdevumu kopējās procentu likmes

(gadā; %; triju mēnešu slīdošie vidējie)

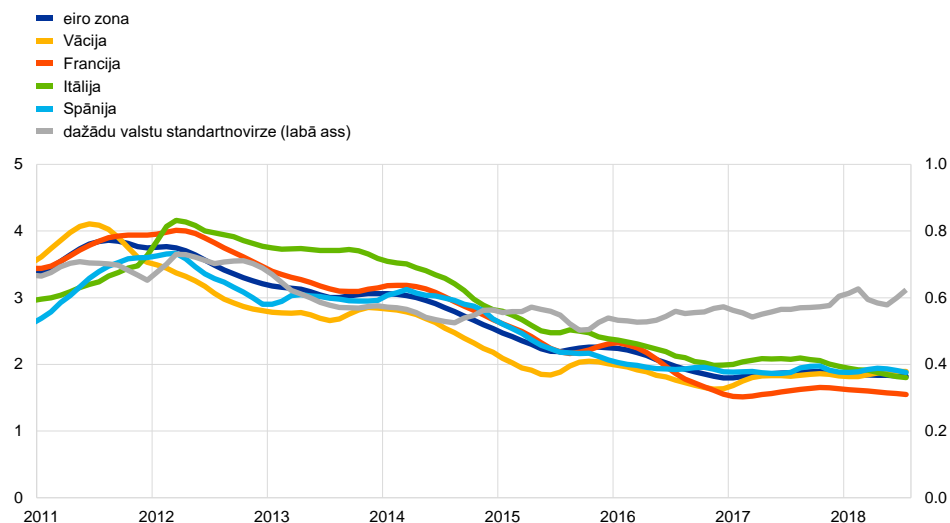
Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu slīdošo vidējo. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, izmantojot fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

24. attēls

Mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu kopējās procentu likmes

(gadā; %; triju mēnešu slīdošie vidējie)

Avots: ECB.

Piezīmes. No bankām saņemto aizdevumu kopējo izmaksu rādītāju aprēķina, nosakot kopējās īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmes, izmantojot jauno darījumu apjomu 24 mēnešu slīdošo vidējo. Dažādu valstu standartnovirzi aprēķina, izmantojot fiksētu 12 euro zonas valstu izlasi. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

Tiek lēsts, ka euro zonas NFS kopējā ārējā finansējuma gada plūsma

2018. gada 2. ceturksnī būtiski palielinājusies.

Tas galvenokārt atspoguļo banku veiktās kredītešanas dinamikas turpmāku uzlabošanos, un to veicina arī tālāka mazāk stingru banku kredītu nosacījumu piemērošana un attiecīgo banku aizdevumu izmaksu sarukums. Kopumā kopš 2014. gada sākuma novēroto NFS ārējā

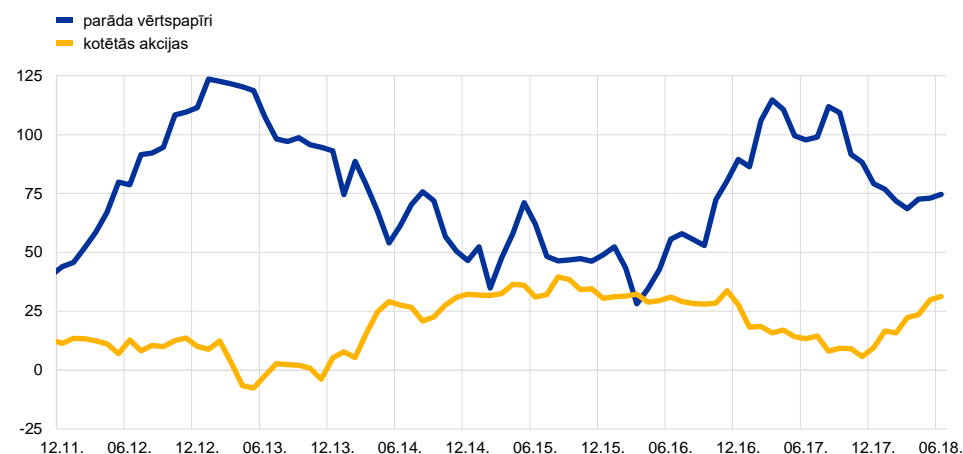
finansējuma situācijas uzlabošanas veicinājusi ekonomiskās aktivitātes nostiprināšanās, īstenoto monetārās politikas pasākumu ietekme (uzlabojot aizņēmšanās nosacījumus) un ar uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu skaita palielināšanos saistītās finansējuma prasības. Vienlaikus NFS lielā nesadalītā peļņa mazinājusi ārējā finansējuma nepieciešamību.

NFS parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms 2018. gada 2. ceturksnī bija mazāks nekā 2018. gada 1. ceturksnī. Attiecībā uz mēneša plūsmām 2018. gada 2. ceturksnī neto emisijas apjoms aprīlī un maijā joprojām bija stabils, bet, vērtspapīru dzēšanas apjomam pārsniedzot bruto emisijas apjomu, jūnijā kļuva negatīvs. Gada plūsmu izteiksmē (sk. 25. att.) parāda vērtspapīru neto emisijas apjoms stabilizējies aptuveni šā gada sākumā novērotajā līmenī, savukārt kotēto akciju neto emisijas apjoms turpināja palielināties. Tirgus dati liecina, ka emisijas aktivitāte jūlijā un augustā atbilda vēsturiskajām sezonālajām tendencēm. Turpretī NFS kotēto akciju neto emisijas apjoms 2018. gada 2. ceturksnī būtiski palielinājās.

25. attēls

Euro zonas NFS parāda vērtspapīru un kotēto akciju neto emisija

(gada plūsmas; mljrd. euro)

Avots: ECB.

Piezīmes. Mēneša rādītāji balstās uz 12 mēnešu periodu. Jaunākie dati atbilst stāvoklim 2018. gada jūlijā.

NFS finansējuma izmaksas saglabājušās tuvu gada sākumā reģistrētajiem labvēlīgajiem līmeņiem. NFS kopējās ārējā finansējuma nominālās izmaksas, kas ietver banku veikto kreditēšanu, parāda vērtspapīru emisiju tirgū un kapitāla vērtspapīru finansējumu, jūlijā bija 4.4%, un salīdzinājumā ar 2018. gada jūniju tās kopumā nav mainījušās. Tiek lēsts, ka augustā finansējuma izmaksas saglabājušās nemainīgas. Ārējā finansējuma kārtējās izmaksas tikai aptuveni par 37 bāzes punktiem pārsniedz 2016. gada jūlijā novēroto vēsturiski zemāko līmeni, un tāpēc tās joprojām ir zemākas par 2014. gada vidū, kad uzvirvoja ar "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ieviešanu saistītās tirgus gaidas, novēroto līmeni.

6. Fiskālās norises

Paredzams, ka euro zonas budžeta deficīts iespēju aplēšu periodā (2018.–2020. gadā) turpinās samazināties galvenokārt saistībā ar labvēlīgiem cikliskajiem nosacījumiem un procentu maksājumu sarukumu, aizstājot dārgo parāda finansējumu ar jaunām parāda vērtspapīru emisijām ar zemākām procentu likmēm. Gaidāms, ka euro zonas kopējā fiskālā nostāja 2018. gadā pamatā būs neitrāla, 2019. gadā – nedaudz ekspansīva, bet 2020. gadā – atkal kopumā neitrāla. Lai gan euro zonas valstu valdības parāda attiecība pret IKP turpinās samazināties, tā joprojām būs paaugstināta. Īpaši valstis ar augstu parāda līmeni varētu labvēlīgi ietekmēt papildu konsolidācijas pasākumi, lai nodrošinātu to valsts parāda rādītāja stabilu sarukumu.

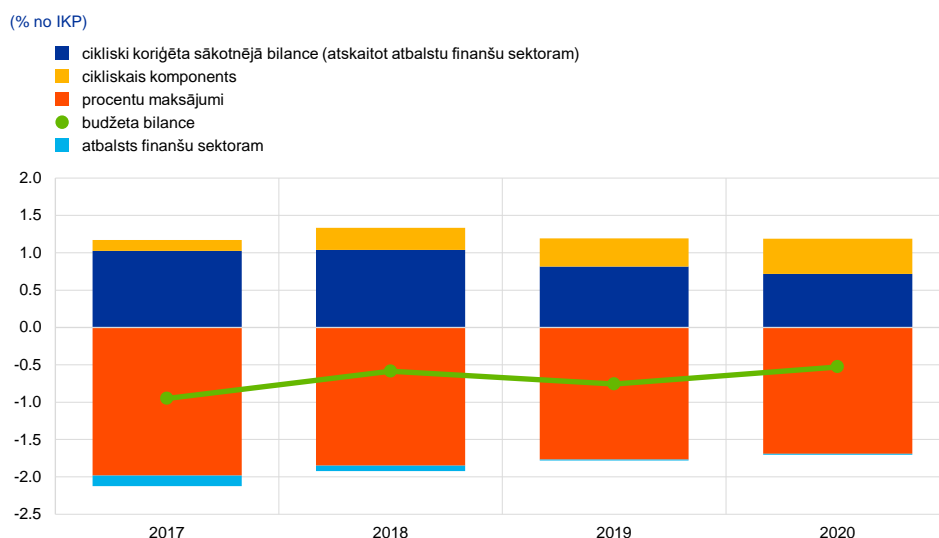
Paredzams, ka euro zonas valstu valdības budžeta deficīts iespēju aplēšu periodā (2018.–2020. gadā) turpinās samazināties. Saskaņā ar ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm⁴ gaidāms, ka euro zonas valstu valdības budžeta deficīta rādītājs saruks no 1.0% no IKP 2017. gadā⁵ līdz 0.5% no IKP 2020. gadā. Uzlabošanās procesā 2019. gadā paredzams neliels pārtraukums, tomēr to izraisīs tikai īslaicīgi faktori. Fiskālās perspektīvas kopējo uzlabošanos galvenokārt nosaka labvēlīgas cikliskās norises un sarūkoši procentu maksājumi. Uzlabojumu daļēji vājina mazāka cikliski koriģētā sākotnējā budžeta bilance 2019. un 2020. gadā (sk. 26. att.). Euro zonas valstu valdības budžeta deficīta perspektīva salīdzinājumā ar Eurosistēmas 2018. gada jūnija iespēju aplēsēm kopumā nav mainījies.

⁴ Sk. "ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai", ECB, 2018.

⁵ Tā kā prognozēs parasti ņemtas vērā jaunākās datu korekcijas, varētu būt atšķirības salīdzinājumā ar jaunākajiem apstiprinātajiem Eurostat datiem.

26. attēls

Budžeta bilance un tās komponenti

Avoti: ECB un ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses.
Piezīme. Dati attiecas uz euro zonas valstu kopējo valdības sektoru.

Paredzams, ka euro zonas fiskālā nostāja 2018. gadā būs kopumā neitrāla, 2019. gadā – nedaudz ekspansīva, bet 2020. gadā – atkal pamatā neitrāla.⁶

Gaidāms, ka tiešo nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu samazināšanās veicinās kopumā nedaudz mazāk stingru fiskālo nostāju visā iespēju aplēšu periodā un īpaši 2019. gadā.

Paredzams, ka euro zonas kopējā valsts parāda attiecība pret IKP turpinās samazināties. Saskaņā ar Eurosistēmas speciālistu 2018. gada septembra

makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms, ka euro zonas kopējā valdības parāda attiecība pret IKP kritīsies no 86.6% no IKP 2017. gadā⁷ līdz 80.6% no IKP 2020. gadā. Prognozēto valdības parāda sarukumu veicina gan procentu likmju un izaugsmes tempa starpības dinamika, gan sākotnējā budžeta pārpalikums (sk. 27. att.). Tomēr gaidāms, ka deficīta-parāda korekcijas atsevišķas ietekmes vājinās. Salīdzinājumā ar 2018. gada jūnija iespēju aplēsēm gaidāms, ka euro zonas kopējā parāda attiecība pret IKP samazināsies nedaudz mazāk. To galvenokārt noteiks lielāka procentu likmju un izaugsmes tempa starpība, ko tikai daļēji kompensēs lielāks sākotnējā budžeta pārpalikums. Tiek prognozēts, ka parāda perspektīva vairākumā euro zonas valstu uzlabosies, lai gan dažās valstīs parāda līmenis joprojām būtiski pārsniegs atsaucēs vērtību (60% no IKP).

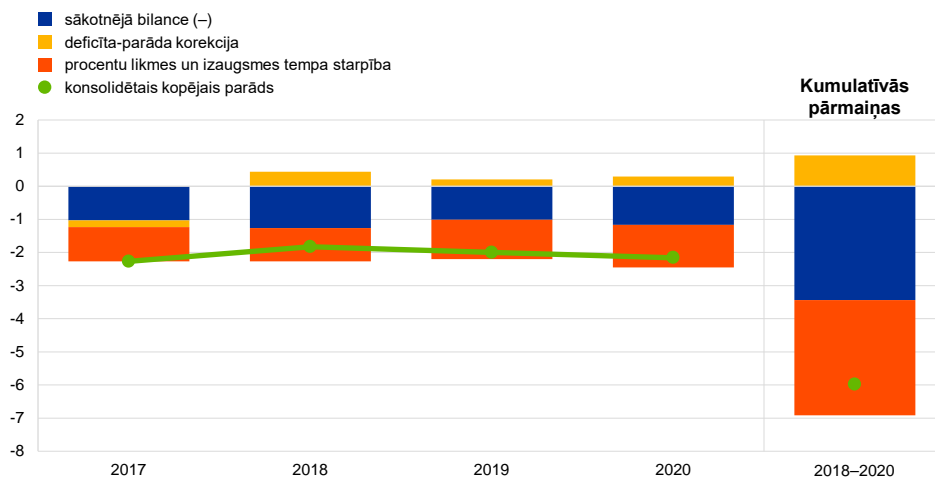
⁶ Fiskālā nostāja atspoguļo uz tautsaimniecību vērsto fiskālās politikas stimulu virzību un apjomu papildus valsts finanšu automatiskajai reakcijai uz ekonomiskās attīstības ciklu. To mēra kā strukturālās sākotnējās budžeta bilances pārmaiņas, t.i., no cikliski koriģētās sākotnējās budžeta bilances atskaitot valdības atbalstu finanšu sektoram. Sīkāk par euro zonas fiskālās nostājas jēdzienu sk. ECB 2016. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4 rakstā *The euro area fiscal stance* ("Euro zonas fiskālās politikas nostāja").

⁷ Tā kā prognozēs parasti ņemtas vērā jaunākās datu korekcijas, varētu būt atšķirības salīdzinājumā ar jaunākajiem apstiprinātajiem Eurostat datiem.

27. attēls

Valsts parāda pārmaiņas noteicošie faktori

(procentu punktos no IKP)

Avoti: ECB un ECB speciālistu 2018. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses.
Piezīme. Datī attiecas uz euro zonas valstu kopējo valdības sektoru.

Valstīm jāturpina veikt fiskālie pasākumi, nodrošinot pilnīgu atbilstību

Stabilitātes un izaugsmes paktam. Īpaši valstīs ar augstu parāda līmeni svarīgi turpmāki konsolidācijas pasākumi, lai nodrošinātu valsts parāda rādītāja stabilu sarukumu, jo augstais parāda līmenis tās padara īpaši neaizsargātas jebkādā ekonomiskās lejupslīdes gadījumā vai tad, ja atjaunotos finanšu tirgus nestabilitāte. Viens no faktoriem, kas veicinājis augstāka parāda līmeņa veidošanos, saistīts ar vairākās valstīs īstenotiem finanšu sektora atbalsta pasākumiem. Šā "Tautsaimniecības Biļetena" 4. ielikumā parādīts, ka, lai gan šāda atbalsta ietekme uz parāda līmeni šķietami vairs nepalielināsies, tai joprojām ir sava loma. Turklāt ar finanšu sektoru saistīto iespējamo saistību līmenis vairākās valstīs joprojām ir augsts, tādējādi uzsverot nepieciešamību nākotnē īstenot piesardzīgu fiskālo politiku, kā arī to, cik nozīmīgi ir stiprināt institucionālo satvaru euro zonā.

Ielikumi

1. Augošā protekcionisma makroekonomiskā ietekme

Sagatavojuši Elans Glo Dicoli (*Allan Gloe Diziole*) un Bjerns van Roje (*Björn van Roye*)

Situācija pasaules tirdzniecībā pēdējos mēnešos strauji mainījies. ASV administrācijas publicētie paziņojumi par tarifiem un tiem sekojošie tirdzniecības partnervalstu atbildes pasākumi radījuši bažas par iespējamu tirdzniecības karu un potenciālu plašāku globalizācijas samazināšanos. ASV administrācija 1. martā paziņoja par 25% importa tarifa noteikšanu tērauda un 10% – alumīnija importam no dažādām valstīm. Saistībā ar tehnoloģiju pārņemšanu 6. jūlijā stājās spēkā jaunie ASV muitas tarifi Ķīnas importa precēm, uz ko Ķīnas varas iestādes atbildēja ar to pašu. Tam sekoja ASV administrācijas draudi piemērot papildu tarifus. Vienlaikus ES un Kanāda veica atbildes pasākumus attiecībā uz ASV noteiktajiem tērauda un alumīnija tarifiem. Visbeidzot, ASV administrācija ierosināja jaunu automobiļu, kravas automobiļu un auto rezerves daļu importa ietekmes uz nacionālo drošību izpēti, kuras rezultātā varētu tikt noteikti papildu tarifi. Tomēr pēdējā laikā novērotas arī dažas pazīmes, kas liecina par tirdzniecības attiecību saspīlējuma mazināšanos, ko veicināja ASV un ES amatpersonu tikšanās, kā arī ASV un Meksikas vienošanās par jauna NAFTA līguma noslēgšanu.

Šajā ielikumā aplūkota hipotētiskas tirdzniecības attiecību saspīlējuma saasināšanās iespējamā ietekme uz pasaules tautsaimniecību. Īpaši tiek aprakstīti kanāli, pa kuriem protekcionisms varētu ietekmēt tautsaimniecību, un kvantitatīvi novērtēta iespējamā globālā ietekme. Šis kvantitatīvais novērtējums balstās uz ECB globālo modeli⁸ un SVF globālo integrēto monetāro un fiskālo modeli (GIMF)⁹, kas ir daudzu valstu un nozaru modelis. Visiem modeļiem raksturīgā nenoteiktība arī šajā gadījumā nozīmē to, ka šo scenāriju aplēses jāvērtē piesardzīgi, taču tās var izmantot, lai sniegtu aptuvenu darbojošos kanālu novērtējumu.

Tuvākajā laikā tirdzniecības tarifu paaugstināšanas tiešā ietekme uz ekonomisko aktivitāti valstī, kura ievieš tarifus, atkarīga no diviem galvenajiem kanāliem: izdevumu novirzīšanas kanāla, kam ir pozitīva ietekme uz IKP, un kopējo ienākumu kanāla, kam ir negatīva ietekme. No vienas puses, paaugstinot importa tarifus, varētu sarukt majsaimniecību pirktspēja, jo samazinātos reāli rīcībā esošie ienākumi, kas attiecīgi atspoguļotos mazākā iekšzemes patēriņā un ieguldījumos un IKP kritumā. No otras puses, augstākas importa preču cenas varētu mudināt patērētājus un uzņēmumus izvēlēties iekšzemē ražotas preces, tādējādi palielinot iekšzemes pieprasījumu un samazinot importu. Šo abu kanālu relatīvā

⁸ Sk. Dieppe, A., Georgiadis, G., Ricci, M., Van Robays, I. un van Roye, B. ECB-Global: Introducing the ECB's global macroeconomic model for spillover analysis. *Economic Modelling*, vol. 72, June 2018, pp. 78–98.

⁹ Sk. Kumhof, M., Laxton, D., Muir, D. un Mursula, S. The Global Integrated Monetary and Fiscal Model (GIMF) – Theoretical Structure. *IMF Working Papers*, No 10/34, February 2010.

nozīme un tādējādi to kopējā ietekme uz IKP būtiski atkarīga no iekšzemē ražoto un importēto preču savstarpējās aizstājamības pakāpes. Ja tā ir augstāka, vairāk tiek patērētas iekšzemē ražotas preces, kas patērētājam izmaksā mazāk, un tādējādi tiek stiprināts izdevumu novirzīšanas kanāls. Tomēr attiecībā uz starppatēriņa precēm tarifu paaugstināšana var veicināt arī iekšzemes ražojumu izmaksu pieaugumu un attiecīgi ieguldījumu lēmumu atlikšanu. Vienlaikus atbildes pasākumi var samazināt eksporta apjomu un palielināt tirdzniecības strīdu negatīvo ietekmi.

Negatīva netiešā ietekme, ko nosaka uzņēmumu un patērētāju konfidences mazināšanās, varētu pastiprināt ietekmi uz ekonomisko aktivitāti. Tiešajā ietekmē uz tirdzniecību netiek ņemti vērā iespējamie papildu konfidences efekti un finanšu sektora stress, ko rada augošā nenoteiktība par nākotnes politiku. Nenoteiktībai un konfidences efektiem var būt būtiska negatīva ietekme uz globālo ieguldījumu un ekonomisko aktivitāti. Uzņēmumu ieguldījumu lēmumi ir atkarīgi ne tikai no pašreizējās tirdzniecības politikas, bet arī no paredzamās ASV un globālās tirdzniecības politikas. Līdzīgi nenoteiktība par nākotnes tirdzniecības politiku varētu ietekmēt mājsaimniecību patēriņa paradumus. Tā kā pieaug bažas par protekcionisma pastiprināšanās negatīvo ietekmi, mājsaimniecības var palielināt piesardzības uzkrājumus un atlikt patēriņu uz vēlāku laiku. Turklāt finanšu tirgi var reaģēt uz negatīvu reālo ietekmi. Krasas tirdzniecības politikas pārmaiņas varētu darboties kā katalizators akciju un obligāciju cenu pārvērtēšanā, tādējādi pastiprinot iepriekš minēto ietekmi.

Līdz šim veiktajiem protekcionisma pasākumiem būs tikai niecīga ietekme uz pasaules ekonomisko aktivitāti, jo attiecīgie produkti veido tikai nelielu daļu no pasaules tirdzniecības apjoma. Līdz šim veiktie visnotaļ selektīvie pasākumi, piemēram, 25% importa tarifi tēraudam un 10% importa tarifi alumīnijam, kā arī 25% tarifi Ķīnas precēm 50 mljrd. ASV dolāru vērtībā ASV un Ķīnas tirdzniecībā, veido tikai nelielu daļu no pasaules tirdzniecības apjoma. Turklāt līdz šim novērotā finanšu tirgu, kā arī uzņēmumu un patērētāju konfidences reakcija bijusi mierīga.

Tomēr, kā parādīts hipotētiskajā scenārijā, kurā ASV paaugstina tarifus visām importa precēm par 10 procentu punktiem un tās tirdzniecības partnervalstis atbild ar to pašu, paaugstinot tarifus ASV preču importam par 10 procentu punktiem, tirdzniecības attiecību saspīlējuma saasināšanās varētu izraisīt būtisku negatīvu globālo ietekmi.¹⁰ Iepriekš aprakstītais tiešās ietekmes kanāls GIMF modelī simulēts kā ASV plāns noteikt 10% tarifus visam galapatēriņa un starppatēriņa preču importam no visām tirdzniecības partnervalstīm, kuras atbild ar tādu pašu tarifu noteikšanu ASV eksportam (bet ne cita citai). Tā kā ir ļoti grūti atspoguļot šādu importa tarifu netiešos konfidences efektus, vienkāršības dēļ tiek pieņemts, ka visās valstīs obligāciju prēmijas palielinās par 50 bāzes punktiem un akciju tirgi samazinās par divām standartnovirzēm. ASV gadījumā tas nozīmē 16% kritumu akciju tirgū. Lai gan tas nozīmē pastiprinātu finanšu tirgu svārstīgumu, sarukums joprojām ir zemāks nekā globālās finanšu krīzes kulminācijas brīdī

¹⁰ Šie abi scenāriji ir savstarpēji neatkarīgi, tāpēc 10% importa tarifs tiek piemērots arī tēraudam un alumīnijam.

(2008. gada 4. ceturksnī), kad S & P 500 indekss samazinājās par 28% un obligāciju prēmija pieauga par 230 bāzes punktiem.

Simulācijās veiktas dažas būtiskas modelēšanas izvēles. Pirmkārt, tiek pieņemts, ka tirdzniecības strīdi ilgst tikai divus gadus.¹¹ Otrkārt, tiek pieņemts, ka tarifu paaugstināšanas rezultātā gūtie papildu fiskālie ieņēmumi tiek izmantoti nevis pieprasījuma veicināšanai, bet budžeta deficīta samazināšanai. Treškārt, tiek pieņemts, ka monetārā politika un valūtas kursi visās valstīs reaģē endogēni.¹² Ceturtkārt, modelēti konfidences efekti kā kapitāla vērtspapīru un obligāciju riska prēmijas pārmaiņas.

Visbeidzot, visos scenārijos pieņēmums par atbildes pasākumu formu būtiski ietekmē papildu sekas. Piemēram, ja Ķīnas un ASV tirdzniecības strīdi saasinās un neviena cita valsts tajos nav iesaistīta, jāņem vērā tirdzniecības novirzīšanas ietekme. Šādā scenārijā tarifu paaugstināšana sadārdzina ASV preces Ķīnā un Ķīnas preces ASV. Tādējādi uzlabotos tirdzniecības strīdā neiesaistīto trešo valstu preču konkurētspēja attiecībā pret ASV precēm Ķīnā un Ķīnas precēm ASV. Apjoms, kādā trešo valsti labvēlīgi ietekmē šī tirdzniecības novirzīšana, atkarīgs no tā, cik viegli valsts var aizstāt no dažādām valstīm importētas preces. Mazāka savstarpējā aizstājāmība nozīmētu mazāku tirdzniecības novirzīšanu. Šī ietekme atkarīga arī no tā, vai valūtas kurss svārstās atbilstoši modeļa prognozēm.

Tirdzniecības kanāls

Šis scenārijs paredz būtisku negatīvu ietekmi uz ASV. Tiešās ietekmes uz tirdzniecību kanāls pirmajā gadā pavājina ASV ekonomisko aktivitāti par 1.5% (sk. zilos stabiņus A att.). Eksporta krituma ietekme pārsniedz ASV importa sarukuma un ASV ražotāju vietējā tirgus daļu palielināšanās devumu. Novērtējuma rezultāti liecina, ka ASV neto eksports būtiski samazinātos. Šajā modelī ASV uzņēmumi arī iegulda mazāk un pieņem darbā mazāk darbinieku, tādējādi iekšzemes pieprasījuma sarukuma dēļ pastiprinot negatīvo ietekmi uz ASV tautsaimniecību. Pakāpeniska pielāgošanās un aizstāšana ar iekšzemes ražojumiem laika gaitā sniedz tikai ierobežotu kompensāciju, un tarifu paaugstināšanas tiešā ietekme uz tirdzniecību joprojām nozīmē, ka IKP līdz simulācijas trešajam gadam būs par 1% zemāks.

Turpretī Ķīnā tirdzniecības ietekme uz IKP sākotnēji ir nedaudz pozitīva, lai gan guvumi laika gaitā samazinās. Pirmajā simulācijas gadā Ķīnas iekšzemes patēriņš un ieguldījumi sarūk. Tomēr šo negatīvo ietekmi ar uzviju kompensē Ķīnas neto eksporta pieaugums: ASV importē mazāk Ķīnas preču, bet to līdzsvaro tirdzniecības novirzīšana uz trešajām valstīm, kurās Ķīnas eksportētāji iegūst tirgus daļu uz ASV eksportētāju rēķina. Tomēr laika gaitā šie guvumi samazinās: tā kā ASV ražotāji

¹¹ Šo modelēšanas izvēles iespēju nosaka tehniski apsvērumi. Nosakot pagaidu tarifus, simulēta tuvredzīga rīcība.

¹² Valstīs, kurās procentu likmes pārsniedz zemāko (nulle) robežu, negatīvas procentu likmes var interpretēt kā ēnu procentu likmes, atspoguļojot nestandarta monetārās politikas pasākumus.

pielāgojas paaugstinātajiem tarifiem, pieprasījums pēc Ķīnas precēm sarūk un Ķīnas IKP guvumi samazinās.¹³

Konfidences kanāls

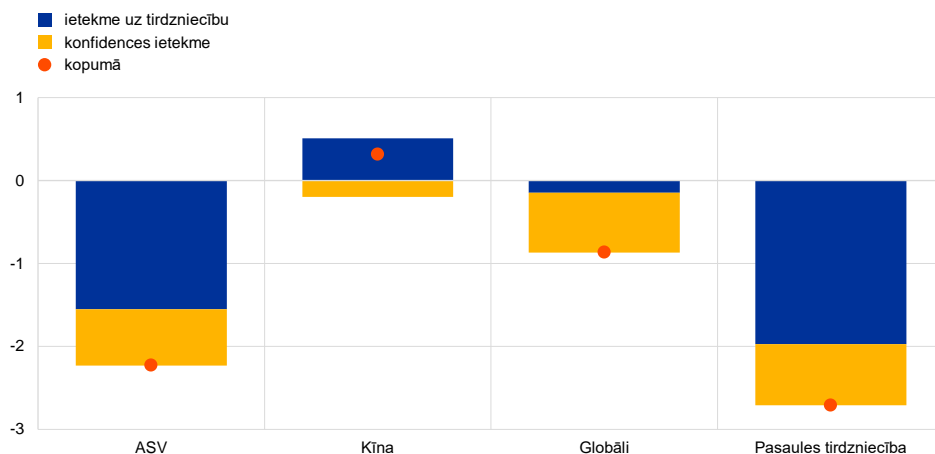
Konfidences pasliktināšanās ļoti negatīvi ietekmē globālo aktivitāti. Globālā finanšu tirgus reakcijai ir nozīmīga un arvien plašāka ietekme uz valstu izlaides apjomu – pasaules produkcijas izlaides apjoms pirmajā gadā ir aptuveni par 0.75% zemāks (sk. dzeltenos stabiņus A att.). Finanšu nosacījumu stingrības palielināšana samazina ASV IKP aptuveni par 0.7% un globālo tirdzniecību – par 0.75%. Lielāka nenoteiktība un vājāka konfidence kavē Ķīnas aktivitāti.¹⁴

Kopumā tas nozīmē, ka reālā ekonomiskā aktivitāte ASV pirmajā gadā vien varētu samazināties vairāk nekā par 2% salīdzinājumā ar pamataplēsē noteikto rādītāju un globālā tirdzniecība salīdzinājumā ar pamataplēsi varētu samazināties līdz 3%. Tātad, lai gan varētu diskutēt par katra iepriekš aprakstītā kanāla relatīvo devumu un to kopējo ietekmi uz ekonomisko aktivitāti, kvalitatīvā izteiksmē rezultāti ir nepārprotami: valsts, kura ievieš tarifu, kas izraisa citu valstu atbildes reakciju, neapšaubāmi ir sliktākā situācijā. Tās dzīves līmenis pazeminās un iedzīvotāji zaudē darbu.

A attēls

Tirdzniecības attiecību saasināšanās aplēstā ietekme pirmajā gadā

(IKP reakcija 2018. gadā; novirze no pamataplēses līmeņa; %)

Avots: ECB aprēķini.

Piezīme. Rezultāti iegūti, apvienojot tiešo ietekmi uz tirdzniecību no GIMF modeļa un konfidences ietekmi, kas modelēta, izmantojot ECB globālo modeli.

¹³ Piemēram, ražotājiem nepieciešams zināms laiks, lai atrastu iepriekš importēto starppatēriņa preču piegādātājus ASV, vai patērētājiem – lai mainītu savus paradumus un sāktu pirkt ASV ražotas preces.

¹⁴ GIMF modelī Ķīnas fiskālā politika drīkst reaģēt atbilstoši standarta fiskālās politikas normām.

2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2018. gada 3. maijs–31. jūlijs)

Sagatavojuši Dimitrijs Rakidzis (*Dimitrios Rakitzis*) un Marija Karmena Kastiljo-Lozoja (*Mª Carmen Castillo Lozoya*)

Šajā ielikumā aplūkotas ECB monetārās politikas operācijas 2018. gada trešajā un ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā (attiecīgi no 2018. gada 3. maija līdz 19. jūnijam un no 2018. gada 20. jūnija līdz 31. jūlijam). Visā šajā periodā galveno refinansēšanas operāciju (GRO), aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas procentu likmes saglabājās nemainīgas (attiecīgi 0.00%, 0.25% un –0.40%).

Aplūkojamā periodā Eurosistēma turpināja valsts sektora vērtspapīru, nodrošināto obligāciju, ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru un uzņēmumu sektora vērtspapīru iegādi aktīvu iegādes programmas (AIP) ietvaros ar iegāžu mērķa apjomu vidēji 30 mljrd. euro mēnesī.

Likviditātes vajadzības

Aplūkojamā periodā vidējais banku sistēmas dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā neto autonomo faktoru un rezervju prasību summu, salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu (t.i., ar 2018. gada pirmo un otro rezervju prasību izpildes periodu) palielinājās par 64.5 mljrd. euro (līdz 1 427.5 mljrd. euro). Šo likviditātes vajadzību apjoma palielināšanos gandrīz pilnībā noteica neto autonomo faktoru rādītāja pieaugums vidēji par 64.4 mljrd. euro, aplūkojamā periodā sasniedzot 1 303.3 mljrd. euro, bet obligāto rezervju prasību apjoms vidēji palielinājās mazāk nekā par 0.1 mljrd. euro (līdz 124.2 mljrd. euro).

Neto autonomo faktoru apjoma pieaugumu, kas liecina par likviditātes samazināšanos, noteica likviditāti palielinošo faktoru sarukums un likviditāti samazinošo faktoru pieaugums. Likviditāti palielinošo faktoru samazinājumu īpaši izraisīja euro denominēto tīro aktīvu vidējā apjoma sarukums par 21.6 mljrd. euro (līdz 191.2 mljrd. euro). To pamatā noteica Eurosistēmas saistību pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem euro pieaugums, aplūkojamā periodā vidēji palielinoties par 12.8 mljrd. euro, tādējādi negatīvi ietekmējot euro denominēto tīro aktīvu vidējo apjomu,¹⁵ un Eurosistēmas turējumā esošo finanšu aktīvu, kurus netur monetārās politikas mērķiem, samazinājums vidēji par 7.8 mljrd. euro. Saistību pusē būtiskākās pārmaiņas noteica apgrozībā esošo banknošu apjoms, kas vidēji

¹⁵ Eurosistēmas saistības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem euro pamatā veido euro denominēti noguldījumi ārpus euro zonas esošo valstu centrālo banku kontos Eurosistēmā. Ceturkšņa beigās un (mazāk) arī mēneša beigās parasti ietekmē šo noguldījumu pieaugums, jo komercbankas pirms bilances pārskata sniegšanas datuma naudas līdzekļus (gan darījumu bez nodrošinājuma, gan darījumu ar nodrošinājumu tirgos) pieņem nelabprātāk. Piemēram, 2018. gada 29. martā euro denominētās saistības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem palielinājās līdz 339.8 mljrd. euro (otrajā rezervju prasību izpildes periodā – vidēji 270.4 mljrd. euro), bet 2018. gada 30. jūnijā tās pieauga līdz 348 mljrd. euro (ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā – vidēji 279.7 mljrd. euro).

palielinājās par 22.5 mljrd. euro (daļēji atspoguļojot vasarā vēroto sezonālo dinamiku), un valdības noguldījumu atlikums, kas vidēji pieauga par 11.9 mljrd. euro (līdz 239.4 mljrd. euro).

A tabula

Eurosistēmas likviditātes situācija

Saistības – likviditātes vajadzības (vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	2018. gada 3. maijs–31. jūlijs	2018. gada 31. janvāris– 2. maijs	Ceturtais rezervju prasību izpildes periods	Trešais rezervju prasību izpildes periods
Autonomie likviditātes faktori	2 123.9 (+43.8)	2 080.1	2 167.4 (+81.5)	2 085.9 (–16.9)
Banknotes apgrozībā	1 176.5 (+22.5)	1 154.1	1 183.6 (+13.2)	1 170.4 (+11.3)
Valdības noguldījumi	239.4 (+11.9)	227.5	263.8 (+45.7)	218.0 (–29.5)
Citi autonomie faktori	708.0 (+9.4)	698.6	720.0 (+22.5)	697.5 (+1.3)
Pieprasījuma noguldījumu konti	1 331.9 (+27.3)	1 304.6	1 306.7 (–47.3)	1 353.9 (+58.6)
Monetārās politikas instrumenti	780.1 (–20.4)	800.5	776.5 (–6.7)	783.2 (–9.2)
Obligāto rezervju prasības ¹	124.2 (+0.0)	124.2	124.7 (+0.9)	123.8 (–0.7)
Noguldījumu iespēja uz nakti	655.9 (–20.4)	676.4	651.8 (–7.7)	659.5 (–8.5)
Likviditāti samazinošās precizējošās operācijas	0.0 (+0.0)	0.0	0.0 (+0.0)	0.0 (+0.0)

Aktīvi – likviditātes piedāvājums (vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	2018. gada 3. maijs–31. jūlijs	2018. gada 31. janvāris– 2. maijs	Ceturtais rezervju prasību izpildes periods	Trešais rezervju prasību izpildes periods
Autonomie likviditātes faktori	821.0 (–20.6)	841.7	821.5 (+0.8)	820.6 (–7.5)
Tīrie ārējie aktīvi	629.8 (+1.0)	628.9	635.1 (+9.9)	625.2 (–1.9)
Euro denominētie tīrie aktīvi	191.2 (–21.6)	212.8	186.3 (–9.1)	195.4 (–5.6)
Monetārās politikas instrumenti	3 291.1 (+71.3)	3 219.8	3 305.2 (+26.1)	3 279.1 (+40.7)
Atklātā tirgus operācijas	3 291.0 (+71.3)	3 219.7	3 305.1 (+26.1)	3 279.0 (+40.7)
Izsoļu operācijas	753.2 (–8.6)	761.7	746.4 (–12.6)	759.1 (–2.4)
GRO	1.9 (+0.2)	1.7	2.1 (+0.3)	1.8 (–0.1)
ITRO ar termiņu 3 mēneši	7.4 (–0.3)	7.7	7.2 (–0.2)	7.5 (–0.2)
ITRMO I operācijas	11.1 (–1.9)	13.0	9.5 (–2.9)	12.4 (–0.3)
ITRMO II operācijas	732.8 (–6.5)	739.3	727.6 (–9.7)	737.3 (–1.8)
Tiešo darījumu portfeļi	2 537.8 (+79.8)	2 458.0	2 558.7 (+38.8)	2 519.9 (+43.1)
Pirmā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	4.7 (–1.1)	5.8	4.5 (–0.4)	4.9 (–0.7)
Otrā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	4.2 (–0.3)	4.5	4.1 (–0.2)	4.3 (–0.1)
Trešā "Nodrošināto obligāciju iegādes programma"	254.6 (+5.7)	248.8	255.4 (+1.6)	253.8 (+3.3)
"Vērtspapīru tirgu programma"	83.5 (–1.5)	85.0	82.3 (–2.1)	84.5 (–0.5)
"Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programma"	27.5 (+1.7)	25.8	27.7 (+0.3)	27.4 (+1.1)
"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"	2 004.1 (+61.8)	1 942.3	2 021.6 (+32.4)	1 989.2 (+33.6)
"Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programma"	159.2 (+13.5)	145.7	163.1 (+7.2)	155.9 (+6.5)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.1 (+0.0)	0.1	0.1 (–0.0)	0.1 (–0.0)

Cita ar likviditāti saistīta informācija (vidējie rādītāji; mljrd. euro)

	2018. gada 3. maijs–31. jūlijs	2018. gada 31. janvāris– 2. maijs	Ceturtais rezervju prasību izpildes periods	Trešais rezervju prasību izpildes periods
Kopējās likviditātes vajadzības	1 427.5 (+64.5)	1 363.0	1 471.0 (+81.6)	1 389.4 (–10.1)
Autonomie faktori²	1 303.3 (+64.4)	1 238.8	1 346.3 (+80.6)	1 265.6 (–9.4)
Likviditātes pārpalikums	1 863.5 (+6.8)	1 856.7	1 833.7 (–55.9)	1 889.6 (+50.8)

Procentu likmju dinamika (vidējie rādītāji; %)

	2018. gada 3. maijs–31. jūlijs	2018. gada 31. janvāris– 2. maijs	Ceturtais rezervju prasību izpildes periods	Trešais rezervju prasību izpildes periods
GRO	0.00 (+0.0)	0.00	0.00 (+0.0)	0.00 (+0.0)
Aizdevumu iespēja uz nakti	0.25 (+0.0)	0.25	0.25 (+0.0)	0.25 (+0.0)
Noguldījumu iespēja uz nakti	–0.40 (+0.0)	–0.40	–0.40 (+0.0)	–0.40 (+0.0)
EONIA	–0.363 (+0.001)	–0.364	–0.364 (–0.002)	–0.362 (+0.002)

Avots: ECB.

Piezīmes. Visi skaitļi tabulā noapaļoti līdz tuvākajiem 0.1 mljrd. euro.

1) Obligāto rezervju prasības ir papildpostenis, kas neparādās Eurosistēmas bilancē, tāpēc to nevajadzētu iekļaut kopējo saistību aprēķinā.

2) Autonomo faktoru kopējā vērtība ietver arī pozīciju "posteņi norēķinu procesā".

Autonomo faktoru svārstīgums dienas robežās salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu kopumā nemainījās. Autonomo faktoru dienas svārstības galvenokārt noteica valdības noguldījumi un euro denominētie tīrie aktīvi, un lielāks svārstīgums bija vērojams 2018. gada jūnijā (ceturkšņa beigās), kā arī citu aplūkojamā perioda mēnešu beigās.

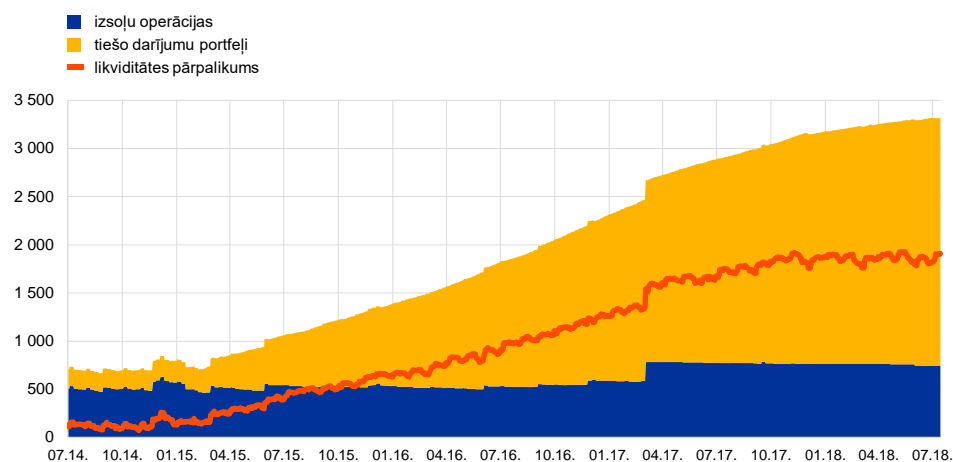
Ar monetārās politikas instrumentiem nodrošinātā likviditāte

Vidējais likviditātes apjoms, kas nodrošināts ar atklātā tirgus operācijām (ietverot abas izsoļu operācijas un AIP iegādes), pieauga par 71.3 mljrd. euro, sasniedzot 3 291.1 mljrd. euro (sk. A att.). Šo palielinājumu pilnībā nodrošināja neto AIP iegādes, bet izsoļu operāciju pieprasījums nedaudz samazinājās.

A attēls

Atklātā tirgus operāciju un likviditātes pārpalikuma dinamika

(mljrd. euro)

Avots: ECB.

Ar izsoļu operācijām nodrošinātais vidējais likviditātes apjoms aplūkojamā periodā nedaudz samazinājās (par 8.6 mljrd. euro; līdz 753.2 mljrd. euro). Šo sarukumu pamatā noteica mazāks ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (ITRMO) vidējais atlikums, tam samazinoties par 8.4 mljrd. euro. ITRMO atlikuma samazināšanās bija saistīta ar dažādu ITRMO I operāciju un pirmās ITRMO II operācijas brīvprātīgajām atmaksām 2018. gada jūnijā (kopā 14.5 mljrd. euro). Ar GRO starpniecību nodrošinātās likviditātes vidējais līmenis palielinājās par 0.2 mljrd. euro (līdz 1.9 mljrd. euro), bet ar ilgāka termiņa refinansēšanas operācijām (ITRO) ar termiņu 3 mēneši nodrošinātās likviditātes vidējais apjoms saruka par 0.3 mljrd. euro (līdz 7.4 mljrd. euro).

Turpmāku AIP neto iegāžu ietekmē ar Eurosistēmas monetārās politikas portfeļu starpniecību nodrošinātās likviditātes apjoms palielinājās par 79.8 mljrd. euro, vidēji sasniedzot 2 537.8 mljrd. euro. "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas", trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas", "Ar aktīviem nodrošināto vērtspāru iegādes programmas" un "Uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros nodrošinātais likviditātes apjoms vidēji pieauga attiecīgi par 61.8 mljrd. euro, 5.7 mljrd. euro, 1.7 mljrd. euro un 13.5 mljrd. euro. "Vērtspāru tirgu programmas" un divu iepriekšējo "Nodrošināto obligāciju iegādes programmu" ietvaros turēto obligāciju dzēšana noteica likviditātes samazinājumu kopumā par 2.9 mljrd. euro.

Likviditātes pārpalikums

Iepriekš aprakstīto norišu rezultātā vidējais likviditātes pārpalikums aplūkojamā periodā kopumā joprojām bija stabils, salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu palielinoties tikai nedaudz – par 6.8 mljrd. euro (līdz 1 863.5 mljrd. euro; sk. A att.). Ar AIP iegāžu palīdzību nodrošinātās likviditātes apjoma pieaugumu gandrīz pilnībā kompensēja neto autonomo faktoru palielināšanās, kas

galvenokārt notika ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā. Būtībā, lai gan likviditātes pārpalikums trešajā rezervju prasību izpildes periodā palielinājās par 50.8 mljrd. euro, bet neto autonomo faktoru apjoms saruka par 9.4 mljrd. euro, ceturtajā rezervju prasību izpildes periodā tendences bija pretējas, likviditātes pārpalikumam samazinoties par 55.9 mljrd. euro, bet neto autonomo faktoru apjomam pieaugot par 80.6 mljrd. euro.

Kas attiecas uz to, kāda likviditātes pārpalikuma daļa bija saistīta ar pieprasījuma noguldījumu kontiem un kāda – ar noguldījumu iespēju, pieprasījuma noguldījumu kontu vidējais atlikums palielinājās par 27.3 mljrd. euro (līdz 1 331.9 mljrd. euro), bet noguldījumu iespējas vidējais izmantošanas apjoms samazinājās vēl par 20.4 mljrd. euro (līdz 655.9 mljrd. euro).

Procentu likmju norises

Naudas tirgus procentu likmes darījumiem uz nakti ar nodrošinājumu un bez nodrošinājuma joprojām bija tuvu ECB noguldījumu iespējas procentu likmei vai konkrētiem nodrošinājuma groziem nodrošināto darījumu segmentos – nedaudz zemākas. Beznodrošinājuma darījumu tirgū euro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indekss (EONIA) vidēji bija -0.363% (iepriekšējā aplūkojamā periodā – vidēji -0.364%). EONIA svārstījās robežās no zemākā punkta (-0.371%) nedēļas nogalē pirms Vasarsvētku pirmdienas (2018. gada 21. maijs) līdz augstākajam punktam (-0.353%) 2018. gada jūnija pēdējā dienā. Nodrošināto darījumu tirgū *repo* darījumu uz nakti vidējās procentu likmes vispārējā nodrošinājuma *GC Pooling* tirgus¹⁶ standarta nodrošinājuma grozā un paplašinātajā nodrošinājuma grozā salīdzinājumā ar iepriekšējo aplūkojamo periodu saglabājās stabilas. Standarta nodrošinājuma grozā *repo* darījumu uz nakti vidējā procentu likme bija -0.441% , bet paplašinātajā nodrošinājuma grozā *repo* darījumu uz nakti vidējā procentu likme bija -0.394% .

2018. gada jūnijā vērotais euro zonas galveno valstu izcelsmes nodrošinājumam piemēroto *repo* procentu likmju ceturkšņa beigu sarukums bija būtiski mazāks par 2017. gada 2. ceturkšņa beigās pieredzēto kritumu un kopumā netika uzskatīts par ko nozīmīgu. Piemēram, 2017. gada jūnija beigās vispārējā nodrošinājuma *repo* darījumu uz nakti procentu likmes Francijas izcelsmes nodrošinājumam saruka par 29 bāzes punktiem (līdz -0.75%), bet Vācijas izcelsmes nodrošinājumam – par 41 bāzes punktu (līdz -0.90%). 2018. gada jūnija beigās šīs procentu likmes samazinājās tikai attiecīgi par 2 bāzes punktiem un 5 bāzes punktiem (līdz -0.48% un -0.53%). Tas liecina, ka tirgus dalībnieki ieviesuši efektīvāku nodrošinājuma pārvaldības praksi. Turklāt šāda dinamika liecina arī par to, ka Eurosistēmas "Valsts sektora aktīvu iegādes programmas" ietvaros pieejamā vērtspapīru aizdevumu iespēja joprojām veicina raitu *repo* tirgu darbību.

¹⁶ *GC Pooling* tirgus sniedz iespēju *Eurex* platformā tirgot *repo* līgumus pret standartizētiem nodrošinājuma groziem.

3. Naftas cenas, tirdzniecības nosacījumi un privātais patēriņš

Sagatavojuši Nikola Bokans (*Nikola Bokan*), Mārtens Dose (*Maarten Dossche*) un Luka Rosi (*Luca Rossi*)

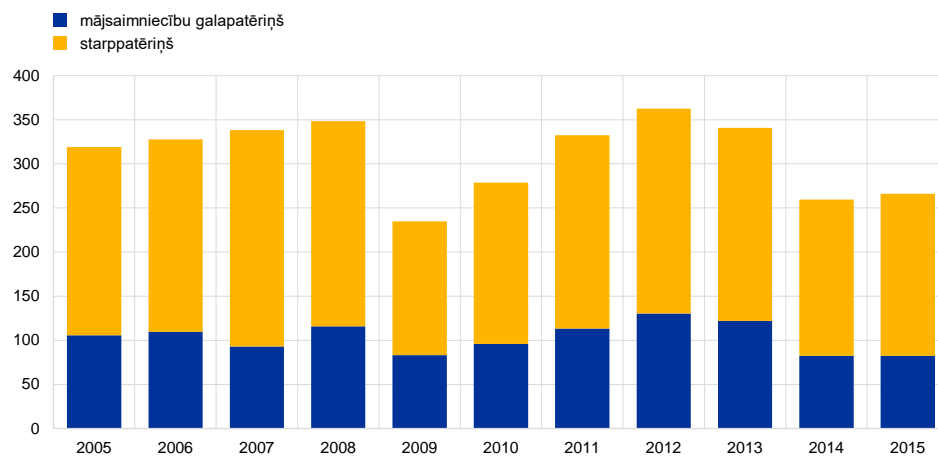
Naftas cenas ietekmē privāto patēriņu ar tiešo un netiešo kanālu starpniecību.

Naftas cenu kāpums tieši ietekmē mājsaimniecību pirkspēju, jo palielinās no naftas produktiem ražotu energoproduktu (piemēram, benzīna, šķidrā kurināmā) cenas. Euro zonā aptuveni trešdaļa no tautsaimniecībā izmantotās naftas tiek izlietota galapatēriņa veidā, t.i., patērētājiem izmantojot šādus produktus (sk. A att.). Atlikušās divas trešdaļas veido neenerģijas preču ražošanai izmantotā nafta. Naftas cenu kāpums nozīmē šo nozaru ražošanas izmaksu pieaugumu. Ja šīs izmaksas nevar iekļaut preču gala cenās, būs netiešs spiediens uz mājsaimniecību pirkspēju, jo samazināsies vai nu algas, vai šo nozaru gūtā peļņa.¹⁷ Turklāt attīstītajām valstīm, kuras iegūst naftu (piemēram, Kanādai, Norvēģijai, Apvienotajai Karalistei un ASV), ar algu un peļņas starpniecību radītā netiešā ietekme ir pat vēl svarīgāka.

A attēls

Naftas izmantošana euro zonā

(mijrd. euro)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme. Dati attiecas uz koku un naftas pārstrādes produktiem un sniegti pašreizējās un bāzes cenās.

Tirdzniecības nosacījumi cieši korelē ar naftas cenas svārstībām. Eksporta un importa relatīvo cenu vai tirdzniecības nosacījumu pārmaiņas parasti ietekmē privāto patēriņu. Tirdzniecības nosacījumus var interpretēt kā importēto preču daudzumu, ko valsts var iegādāties par vienu eksportēto preču vienību. B attēlā redzams, ka euro zonas tirdzniecības nosacījumi cieši korelē ar naftas cenām.¹⁸ Tām pieaugot,

¹⁷ Ja neenerģijas preču ražotāji tiešām pielāgo savas cenas atbilstoši naftas cenu pārmaiņām, tās tieši ietekmē mājsaimniecību pirkspēju, tāpat kā no naftas produktiem ražotu energoproduktu patēriņu.

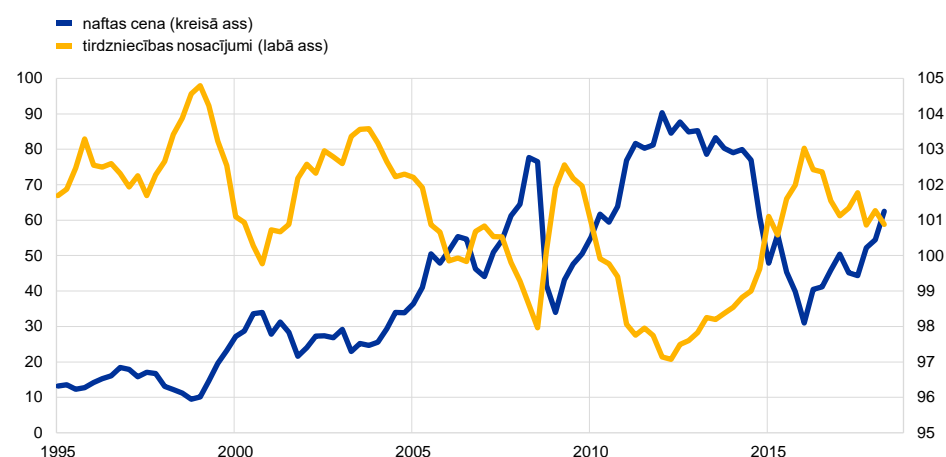
¹⁸ Tirdzniecības nosacījumus principā var ietekmēt arī citi faktori (piemēram, nominālais valūtas kurss, preču un pakalpojumu, neietverot naftu, cenas). Tomēr empīriski lielākā daļa euro zonas tirdzniecības nosacījumu pārmaiņu skaidrojama ar naftas cenām.

tirdzniecības nosacījumi pasliktinās un mājsaimniecību pirktspēja samazinās. Naftas cenu un tirdzniecības nosacījumu spēcīgā korelācija ir pasaulē plaši izplatīta.¹⁹ Neto naftas importētājiem šī korelācija parasti ir negatīva, bet neto naftas eksportētājiem – pozitīva. Šī sakarība laika gaitā var mainīties, ja notiek naftas patēriņa intensitātes un neenerģijas preču ražošanas pārmaiņas vai naftas ieguves pārmaiņas. Tādējādi sakarība starp naftas cenām un patēriņu būtībā ir nestabila.

B attēls

Naftas cenas un tirdzniecības nosacījumi

(euro par barelu; 2010 = 100)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīme: Tirdzniecības nosacījumus aprēķina kā eksporta deflatora un importa deflatora attiecību.

Naftas cenu pārmaiņu ietekmi uz reāli rīcībā esošiem ienākumiem var noteikt, izmantojot IKP deflatora un patēriņa deflatora starpību.

C attēlā sniegts mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu sadalījums, t.i., mājsaimniecību ienākumi pēc nodokļu un pabalstu atskaitīšanas, kas koriģēti atbilstoši cenu pārmaiņām. Lai atspoguļotu ar naftu saistītu pārmaiņu ietekmi uz tirdzniecības nosacījumiem, izmantota IKP deflatora un patēriņa deflatora starpība; euro zonā naftas cenu un šīs starpības korelācija ir negatīva. Teorētiski šis rādītājs ir labi pamatots ietver gan tiešos, gan netiešos kanālus, ar kuru starpniecību naftas cenas ietekmē mājsaimniecību reāli rīcībā esošos ienākumus.²⁰ Pat, ja kanāli, pa kuriem naftas cenas ietekmē tautsaimniecību, mainās, šī pieeja joprojām liecina par naftas izraisīto pirktspējas pārmaiņu un privātā patēriņa attiecības stabilitāti. Tam ir būtiska nozīme, saskaroties ar naftas patēriņa intensitātes pārmaiņām un naftas ieguves un neenerģijas preču ražošanas jauninājumiem; piemēram, uzlabojoties energoefektivitātei vai izmantojot jaunas tehnoloģijas slānekļa naftas ieguvē.²¹

¹⁹ Sk. Backus, D. and Crucini, M. *Oil prices and the terms of trade*. *Journal of International Economics*, vol. 50, No. 1, pp. 185–213.

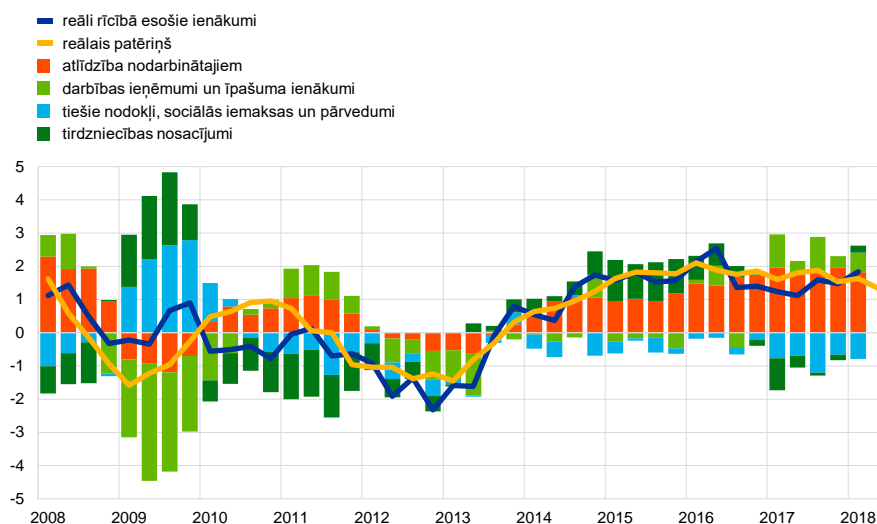
²⁰ Sk. Blanchard, O. and Galí, J. The Macroeconomic Effects of Oil Price Shocks: Why Are the 2000s so Different from the 1970s? In: Galí, J. and Gertler, M. (eds.). *International Dimensions of Monetary Policy*. University of Chicago Press, 2010, pp. 373–421.

²¹ Sk. Fosco, M. and Klitgaard, T. *Recycling Oil Revenue*. *Liberty Street Economics*, Federal Reserve Bank of New York, 14 May 2018.

C attēls

Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi un patēriņš

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, procentu punktos)

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

Piezīmes. Visi ienākumu komponenti deflēti ar IKP deflatoru. Tirdzniecības nosacījumu devumu nosaka kā IKP un patēriņa deflatoru starpību. Patēriņš un kopējie rīcībā esošie ienākumi deflēti ar patēriņa deflatoru.

Nav gaidāms, ka nesena naftas cenu kāpums apturēs privātā patēriņa palielināšanos.

Lai gan naftas cenu kritums 2014. un 2015. gadā noteikti veicināja privātā patēriņa pieaugumu, reāli rīcībā esošo ienākumu kāpumu kopš 2013. gada galvenokārt noteikuši darba ienākumi (sk. C att.). No 2017. gada vidus līdz 2018. gada vidum naftas cenas pieauga no aptuveni 50 ASV dolāriem par barelu līdz aptuveni 75 ASV dolāriem par barelu. Ja tās saglabāsies tagadējā līmenī, maz ticams, ka to kāpums būtiski mazinās reāli rīcībā esošo ienākumu un privātā patēriņa pieaugumu. Turklāt naftas cenas joprojām ir daudz zemākas par 2011.–2014. gadā vēroto līmeni. Tā kā situācija darba tirgos turpina uzlaboties, gaidāms, ka saglabāsies spēcīgs privātā patēriņa kāpums.²²

²² Sk. ECB 2018. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 5 rakstu *Private consumption and its drivers in the current economic expansion* ("Privātais patēriņš un tā virzītājspēki pašreizējā ekonomiskā kāpuma apstākļos").

4. Finanšu sektora atbalsta pasākumu fiskālā ietekme – kur esam 10 gadu pēc finanšu krīzes?

Sagatavojuši Žuāns Domingess Semeānu (*João Domingues Semeano*) un Marīna Ferdinanduse (*Marien Ferdinandusse*)

Šajā ielikumā detalizētāk aplūkota to finanšu sektora atbalsta pasākumu fiskālā ietekme, kuri veikti 10 gadu laikā kopš finanšu krīzes sākuma. Euro zonas tautsaimniecībai uzsākot piekto izaugsmes gadu, šķiet, ka šis ir piemērots brīdis, lai izvērtētu krīzes fiskālās izmaksas un to, cik lielā mērā atvēršanās ir palīdzējusi tās kompensēt. Tas tiek darīts, aplūkojot pasākumu ietekmi uz deficītu un parādu un valsts sniegtās garantijas bankām un citām finanšu iestādēm.²³ Kopš krīzes ir veikti pasākumi, lai uzlabotu finanšu sektora uzraudzību, grūtībās nonākušu finanšu iestāžu organizētu noregulējumu, valsts finanšu ilgtspēju un valstu noturību, piemēram, izveidojot tādas institūcijas kā Vienoto uzraudzības mehānismu, Vienoto noregulējuma mehānismu un Eiropas Fiskālo padomi.

Finanšu sektora atbalsta pasākumi var atšķirīgi ietekmēt deficītu un parādu. Ja vien finanšu sektora atbalsta pasākumus nefinansē no naudas uzkrājumiem, tie palielina valdības bruto parādu. Vai šie pasākumi ietekmē arī budžeta bilanci, ir atkarīgs no tā, vai šī operācija valdībai nes nepārprotamus zaudējumus.²⁴ Ja tā notiek, statistikas nolūkos tos klasificē kā kapitāla pārvedumu – tas nozīmē, ka tie ietekmē budžeta bilanci un parāda rādītāju. Finanšu aktīvu iegāde par augstāku cenu nekā tirgus cena un kapitāla iepludināšana, lai segtu banku zaudējumus, ir tipiski piemēri šiem gadījumiem. Taču, ja valdība iegūst bankas akcijas vai parāda vērtspapīrus, ko uzskata par līdzvērtīgiem tās nodrošinātajai kapitāla iepludināšanai, atbalsta pasākums tiek klasificēts kā finanšu operācija, kas ietekmē tikai valdības bruto parādu. Uzņēmumu statistiskā pārklasifikācija no finanšu sektora uz valdības sektoru, lielā mērā atspoguļojot banku nacionalizāciju, arī palielina valdības parādu, bet ne budžeta deficītu.

Finanšu sektoram pēc 2008. gada finanšu krīzes sniegtā euro zonas valstu valdību atbalsta fiskālā ietekme bija liela un būtiski atšķirīga dažādās valstīs; pašlaik tā ir tikai daļēji novērsta (sk. A att.). Gan globālās finanšu krīzes laikā, ko iezīmēja *Lehman Brothers* sabrukums 2008. gada 15. septembrī, gan pēc tās lielākā daļa euro zonas valstu valdību sniedza atbalstu atsevišķām finanšu iestādēm, lai

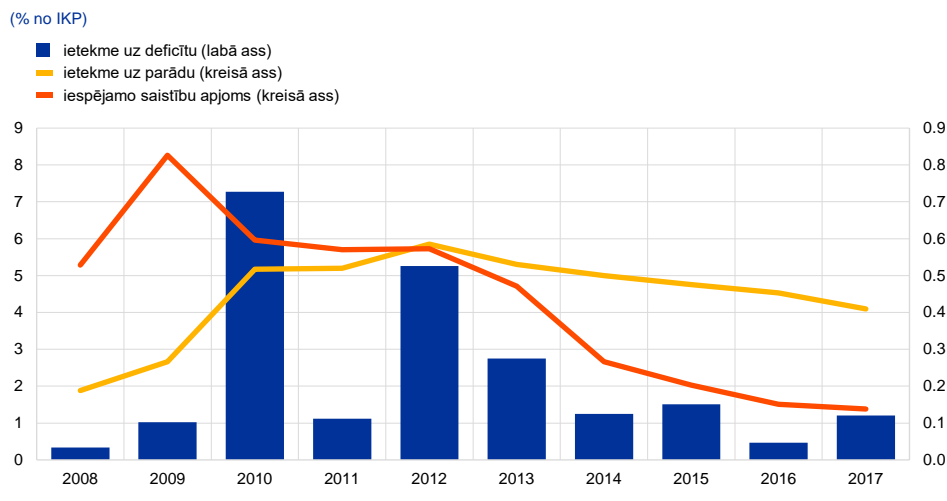
²³ Šā ielikuma ietvaros netiek aplūkota ietekme, ko radīja negatīvās korelācijas starp finanšu sektora stabilitāti un valdības finansēšanas nosacījumiem, kas vairākās euro zonas valstīs veicināja valstu parāda krīzes pēc 2010. gada. Aprakstu par nelabvēlīgas finanšu-fiskālās atgriezeniskās saites kanāliem un riskiem sk. "[The impact of government support to the banking sector on euro area public finances](#)", *Monthly Bulletin*, ECB, July 2009, un "[Monetary and fiscal policy interaction in a monetary union](#)", *Monthly Bulletin*, ECB, July 2012.

²⁴ Vairāk informācijas par finanšu sektora atbalsta pasākumu statistisko klasifikāciju sk. "[The fiscal impact of financial sector support during the crisis](#)", *Economic Bulletin*, Issue 6, ECB, 2015, un Maurer, H. and Grussenmeyer, P., "[Financial assistance measures in the euro area from 2008 to 2013: statistical framework and fiscal impact](#)", *Statistics Paper Series*, No 7, ECB, 2015.

nosargātu finanšu stabilitāti.²⁵ Atbalsta apjoms un laiks dažādās valstīs bija ļoti atšķirīgs (sk. B un C att.).²⁶

A attēls

Finanšu sektora atbalsta pasākumu ietekme uz euro zonas deficītu un parādu un iespējamo saistību apjoms

Avots: Eurostat.

Piezīmes. Pozitīvas vērtības norāda uz deficīta kāpumu. Ietekmē uz deficītu nav iekļauti ienākumi no finanšu atbalsta pasākumiem, piemēram, par finanšu iestāžu akcijām saņemtās dividendes un komisijas maksas par valdības sniegtajām garantijām.

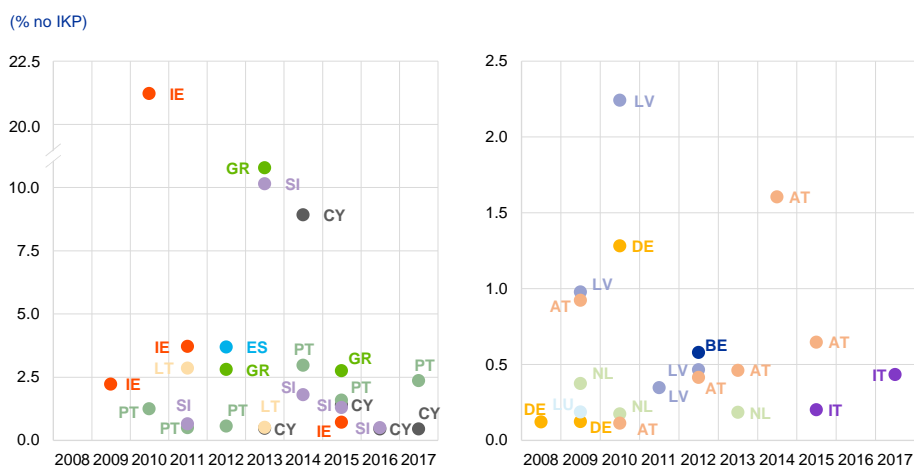
Euro zonas līmenī finanšu sektora atbalsta pasākumiem bija ļoti liela ietekme uz kopējo budžeta deficītu 2010. gadā (0.7% no IKP), 2012. gadā (0.5% no IKP) un 2013. gadā (0.3% no IKP) (sk. A att.). 2008. gadā tikai vienai valstij – Vācijai – saistībā ar finanšu sektora atbalsta pasākumiem reāli palielinājās deficīts; šis skaitlis palielinājās līdz sešām valstīm 2009. gadā un 2012. gadā sasniedza augstāko rādītāju – deviņas valstis (sk. B att.). Lai gan līdz pat pēdējam laikam vērojams samazinājums, šī ietekme uz euro zonas deficītu pēdējo 10 gadu laikā nekad nav bijusi nulles līmenī; 2017. gadā tā atkal pieauga saistībā ar kapitāla pārvedumiem Itālijā, Portugālē un Kiprā. Vairāku gadu skatījumā daudzos gadījumos ietekmes apjoms ir bijis vienāds vai pat daudz lielāks nekā regulāro budžeta ciklu laikā veikto fiskālo pasākumu ietekme. Astoņās valstīs kumulatīvā ietekme no 2008. gada līdz 2017. gadam bija augstāka nekā vidēji euro zonā, sākot no budžeta deficīta palielinājuma par vairāk nekā 4 procentu punktiem no IKP Spānijā, Austrijā un Latvijā līdz pat vairāk nekā 27 procentu punktiem no IKP Īrijā (sk. B att.).

²⁵ Finanšu krīzes un izmantoto fiskālo un finanšu pasākumu aprakstu sk. Riet, A. (ed.) [Euro area fiscal policies and the crisis](#). *Occasional Paper Series*, No 109, ECB, 2010, un Stolz, S. and Wedow, M. [Extraordinary measures in extraordinary times: public measures in support of the financial sector in the EU and the United States](#). *Occasional Paper Series*, No 117, ECB, 2010.

²⁶ Tikai četrām valstīm – Igaunijai, Maltai, Slovākijai un Somijai, kas kopā veido 3% no euro zonas IKP, – nevajadzēja veikt nekādus pasākumus, kas ietekmētu to deficītu vai parādu.

B attēls

Finanšu sektora atbalsta pasākumu neto ietekme uz valdības deficītu

Avots: Eurostat.

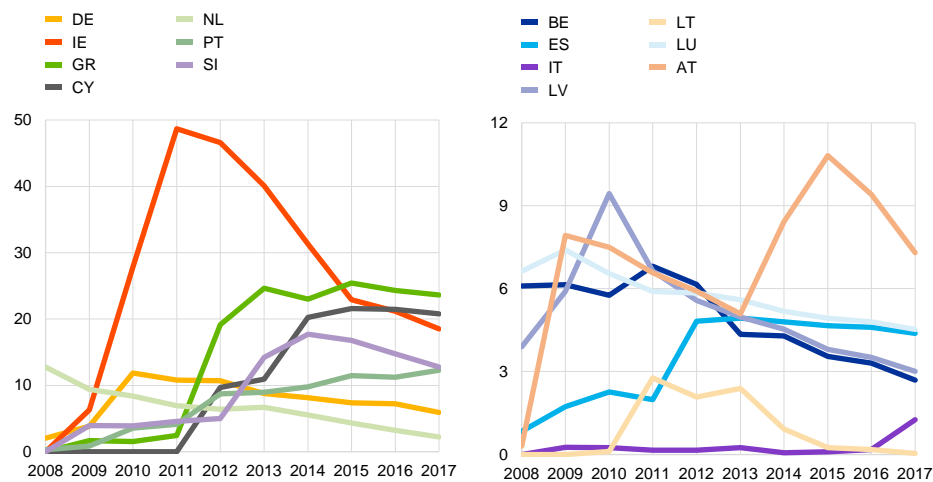
Piezīmes. Attēlā nav ietvertas valstis, kurām nebija atbalsta pasākumu, kas ietekmē deficītu (Igaunija, Malta, Slovākija un Somija), vai arī kur šādiem pasākumiem bija tikai neliela ietekme (Francijā 0.1% no IKP 2012. gadā). Pozitīvas vērtības norāda uz deficīta kāpumu. Ietekmē uz deficītu nav iekļauti ienākumi no finanšu atbalsta pasākumiem, piemēram, par finanšu iestāžu akcijām saņemtās dividendes un komisijas maksas par valdības sniegtajām garantijām. Uzskatāmībai valstis ir sadalītas divās grupās, lai katrā panelī to skaits būtu vienāds; kreisajā panelī nav iekļauti novērojumi ar deficīta ietekmi, kas mazāka par 0.4% no IKP, bet labajā – mazāka par 0.1% no IKP.

Ietekme uz euro zonas parāda attiecību pret IKP, kas 2012. gadā sasniedza augstāko rādītāju – gandrīz 5.9% –, 2017. gadā bija 4.1%. Maksimālā atbalsta pasākumu ietekme uz parāda attiecību pret IKP bija 10% vai vairāk astoņās euro zonas valstīs (sk. C att.), t.sk. Vācijā, Nīderlandē, Austrijā un Slovēnijā, kā arī četrās euro zonas valstīs, kurām bija nepieciešama ES/SVF korekciju programma (Īrijā, Grieķijā, Kiprā un Portugālē). Laika profili atbalsta pasākumu ietekmei uz valdības bruto parādu ir ļoti atšķirīgi. No atbalsta pasākumiem gūtie ienākumi, piemēram, par finanšu iestāžu akcijām saņemtās dividendes un komisijas maksas par valdības sniegtajām garantijām, kā arī finanšu aktīvu pārdošanas ienākumi veicinājuši to, ka šī ietekme lielākajā daļā valstu un euro zonā kopumā sākusi daļēji un lēnām samazināties. Salīdzinot valstis, sniegtajam atbalstam sekojošā atveseļošanās īpaši strauja ir Īrijā, kur līdz 2017. gadam finanšu sektora atbalsta pasākumu ietekme uz parāda attiecību pret IKP samazinājusies par 30 procentu punktiem salīdzinājumā ar kulminācijas punktu, kā arī Nīderlandē (par 10 procentu punktiem kopš kulminācijas punkta), Latvijā un Vācijā (par 6 procentu punktiem kopš kulminācijas punkta). Taču Itālijā, Kiprā un Portugālē 2017. gadā atbalsta pasākumi palielināja parādu.

C attēls

Finanšu sektora atbalsta pasākumu ietekme uz valdības bruto parādu

(% no IKP)

Avots: Eurostat.

Piezīme. Attēlā nav ietvertas valstis, kurām nebija atbalsta pasākumu, kas ietekmē bruto parādu (Igaunija, Malta, Slovākija un Somija) vai arī kur šādiem pasākumiem bija tikai neliela ietekme (Francijā 0.6% no IKP 2008. gadā un 0.1% no IKP 2012. gadā).

Euro zonas iespējamās saistības saruka no vairāk nekā 8% no IKP 2009. gadā līdz 1.4% no IKP 2017. gadā.

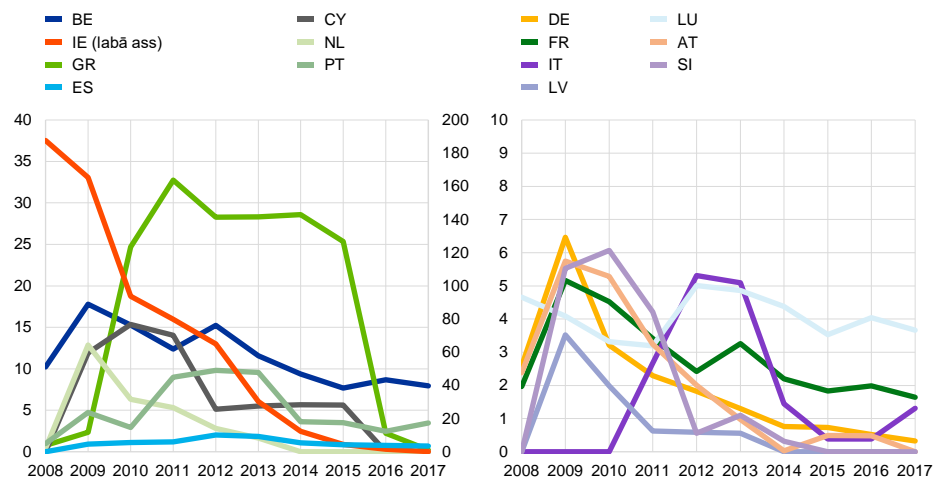
Vairākumā gadījumu tiešās garantijas, ko daudzu euro zonas valstu valdības sniedza atsevišķām iestādēm krīzes kulminācijas laikā – vai (dažos gadījumos) aktīvu pārvaldības struktūru finansēšana –, ir pakāpeniski samazinātas (sk. D att.). Tā galvenokārt ir pozitīva norise, jo atgriešanās pie finanšu stabilitātes nozīmēja, ka nav nepieciešams atjaunot garantijas, kuru termiņš beidzas. Tomēr dažas garantijas tika izmantotas, un to saņēmējnostādes bija klasificētas valdības sektorā – tādējādi garantijas samazinājums izraisīja līdzvērtīgu valdības parāda un/vai budžeta deficīta palielinājumu. Piemēram, viena piektdaļa no garantijām, kas sniegtas Portugāles bankas *Novo Banco* daļējas privatizācijas procesā 2017. gada oktobrī 2% apmērā no IKP, ir izmantotas, palielinot 2018. gada deficītu par 0.4 procentu punktiem no IKP. Sešām euro zonas valstīm, t.sk. Francijai, Itālijai un Spānijai, 2017. gadā joprojām bija nesamaksātas iespējamās saistības, kas pārsniedza 1% no IKP. Turklāt 2018. gada jūlijā Kipra sniedza garantijas aktīvu aizsardzības shēmas (AAS) ietvaros *Cyprus Cooperative Bank (CCB)* pārdošanas procesā. AAS sedz potenciālos neparedzamos zaudējumus par aktīviem, kurus iegādājies CCB pircējs, sasniedzot aptuveni 13% no IKP.²⁷

²⁷ Minētās garantijas sniegtas papildus valsts atbalstam obligāciju un skaidrās naudas izvietošanas veidā (aptuveni 18% no IKP); par to statistisko klasifikāciju vēl jālemj.

D attēls

Iespējamo saistību apjoms

(% no IKP)

Avots: Eurostat.

Piezīmes. Attēlā nav ietvertas valstis, kurām nebija iespējamo saistību attiecībā uz atbalstu finanšu sektoram (Igaunija, Malta, Slovākija un Lietuva) vai arī kur šādas saistības ir minimālas (Somijā 0.1% no IKP 2008. gadā). Iespējamās saistības attiecas uz valdības garantijām banku sektoram. Neatmaksātās valdības garantijas neietver garantijas, kas attiecas uz mazo klientu noguldījumiem (izņemot Īriju no 2008. gada 30. septembra līdz 2010. gada 29. septembrim) vai valsts garantijas ārkārtas likviditātes palīdzībai.

Finanšu sektora atbalsta pasākumu plašā, apjomīgā un ilgstošā fiskālā ietekme skaidri norāda, cik svarīgi ir vēl vairāk nostiprināt euro zonas institucionālo ietvaru. Kā tika secināts Eurosamitā 2018. gada 29. jūnijā, vēl jāveic darbs, lai pabeigtu banku savienības izveidi un nostiprinātu Eiropas Stabilitātes mehānismu. Būs nepieciešams turpināt reformu programmu, un jāturpina centieni nosargāt fiskālo ilgtspēju, lai nākotnē nepieļautu finanšu krīzes un mazinātu ar tām saistīto fiskālo ietekmi.

Statistika

Saturs

1. Ārējā vide	S2
2. Finanšu norises	S3
3. Saimnieciskā darbība	S8
4. Cenas un izmaksas	S14
5. Nauda un kredītu atlikumi	S18
6. Fiskālās norises	S23

Stāka informācija

ECB statistiskie dati pieejami un lejupielādējami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/
"Tautsaimniecības Biļetena" nodaļas "Statistika" dati pieejami Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004813
Visaptverošs "Statistikas Biļetens" pieejams Statistisko datu noliktavā:	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000004045
Metodoloģiskās definīcijas pieejamas "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000023
Stāka informācija par aprēķiniem pieejama "Statistikas Biļetena" "Tehniskajās piezīmēs":	http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=10000022
Terminu skaidrojumi un saīsinājumi pieejami ECB statistikas terminu vārdnīcā:	www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/glossa.en.html

Tabulās lietotie apzīmējumi

–	datu nav/dati nav izmantojami
.	dati vēl nav pieejami
...	nulle vai vērtība neņemams
(p)	provizorisks dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

1. Ārējā vide

1.1. Galveno tirdzniecības partnervalstu IKP un PCI

	IKP ¹⁾ (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						PCI (pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)						
	G20	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	OECD valstis		ASV	Apvienotā Karaliste (SPCI)	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona ²⁾ (SPCI)
							Kopā	Neietverot pārtiku un enerģiju					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2015	3.5	2.9	2.3	1.4	6.9	2.1	0.6	1.7	0.1	0.0	0.8	1.4	0.0
2016	3.2	1.6	1.8	1.0	6.7	1.9	1.1	1.8	1.3	0.7	-0.1	2.0	0.2
2017	3.8	2.2	1.7	1.7	6.8	2.4	2.3	1.8	2.1	2.7	0.5	1.6	1.5
2017 III	1.0	0.7	0.4	0.6	1.8	0.7	2.2	1.8	2.0	2.8	0.6	1.6	1.4
IV	1.0	0.6	0.4	0.2	1.6	0.7	2.3	1.9	2.1	3.0	0.6	1.8	1.4
2018 I	0.9	0.5	0.2	-0.2	1.4	0.4	2.2	1.9	2.2	2.7	1.3	2.2	1.3
II	.	1.0	0.4	0.7	1.8	0.4	.	.	2.7	2.4	0.7	1.8	1.7
2018 marts	-	-	-	-	-	-	2.3	2.0	2.4	2.5	1.1	2.1	1.3
apr.	-	-	-	-	-	-	2.3	1.9	2.5	2.4	0.6	1.8	1.3
maijs	-	-	-	-	-	-	2.6	2.0	2.8	2.4	0.7	1.8	1.9
jūn.	-	-	-	-	-	-	.	.	2.9	2.4	0.7	1.9	2.0
jūl.	-	-	-	-	-	-	.	.	2.9	.	0.9	2.1	2.1
aug. ³⁾	-	-	-	-	-	-	2.0

Avoti: Eurostat (3., 6., 10. un 13. aile); SNB (9., 11. un 12. aile); OECD (1., 2., 4., 5., 7. un 8. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

3) Euro zonas rādītājs ir aplēse, pamatojoties uz provizoriskiem valstu datiem, kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

1.2. Galveno tirdzniecības partnervalstu iepirkumu vadītāju indekss un pasaules tirdzniecība

	Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi; s.i. dati)									Preču imports ¹⁾		
	Apvienotais iepirkumu vadītāju indekss						Globālais iepirkumu vadītāju indekss ²⁾			Pasaule	Attīstītās valstis	Jaunās tirgus ekonomikas valstis
	Pasaule ²⁾	ASV	Apvienotā Karaliste	Japāna	Ķīna	Papildpostenis: euro zona	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Jauni eksporta pasūtījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	53.1	55.8	56.2	51.4	50.4	53.8	51.8	53.7	50.4	1.0	3.6	-0.6
2016	51.6	52.4	53.4	50.5	51.4	53.3	51.8	52.0	50.2	1.1	1.2	1.0
2017	53.3	54.3	54.7	52.5	51.8	56.4	53.9	53.8	52.8	5.3	3.1	6.9
2017 III	53.3	54.9	54.1	51.8	51.9	56.0	52.7	53.5	51.9	1.5	1.2	1.7
IV	53.4	54.6	55.1	52.6	51.9	57.2	53.5	53.4	52.2	1.4	1.4	1.5
2018 I	53.6	54.6	53.4	52.1	53.0	57.0	53.8	53.5	52.3	2.2	0.7	3.2
II	53.9	55.9	54.3	52.3	52.5	54.7	53.2	54.2	50.2	-0.6	-1.0	-0.3
2018 marts	52.8	54.2	52.4	51.3	51.8	55.2	52.9	52.8	51.2	2.2	0.7	3.2
apr.	53.6	54.9	53.2	53.1	52.3	55.1	53.5	53.6	50.3	0.2	-0.3	0.6
maijs	54.1	56.6	54.5	51.7	52.3	54.1	53.1	54.4	50.3	-0.3	-1.0	0.1
jūn.	54.1	56.2	55.2	52.1	53.0	54.9	53.0	54.5	50.0	-0.6	-1.0	-0.3
jūl.	53.6	55.7	53.5	51.8	52.3	54.3	52.7	53.9	50.0	.	.	.
aug.	53.2	54.7	54.2	52.0	52.0	54.5	52.8	53.3	49.9	.	.	.

Avoti: Markit (1.–9. aile); CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis un ECB aprēķini (10.–12. aile).

1) Pasaules un attīstīto valstu datus nav ietverta euro zona. Gada un ceturkšņa dati attiecas uz pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%); mēneša dati attiecas uz triju mēnešu pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%). Visi dati ir sezonāli izlīdzināti.

2) Neietverot euro zonu.

2. Finanšu norises

2.1. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; perioda vidējie rādītāji)

	Euro zona ¹⁾					ASV	Japāna
	Noguldījumi uz nakti (EONIA)	Noguldījumi ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumi ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2015	-0.11	-0.07	-0.02	0.05	0.17	0.32	0.09
2016	-0.32	-0.34	-0.26	-0.17	-0.03	0.74	-0.02
2017	-0.35	-0.37	-0.33	-0.26	-0.15	1.26	-0.02
2018 febr.	-0.36	-0.37	-0.33	-0.27	-0.19	1.87	-0.06
marts	-0.36	-0.37	-0.33	-0.27	-0.19	2.17	-0.05
apr.	-0.37	-0.37	-0.33	-0.27	-0.19	2.35	-0.04
maijs	-0.36	-0.37	-0.33	-0.27	-0.19	2.34	-0.03
jūn.	-0.36	-0.37	-0.32	-0.27	-0.18	2.33	-0.04
jūl.	-0.36	-0.37	-0.32	-0.27	-0.18	2.34	-0.04
aug.	-0.36	-0.37	-0.32	-0.27	-0.17	2.32	-0.04

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmes".

2.2. Peļņas likmju līknes

(perioda beigās; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

	Tagadnes darījumu procentu likmes					Procentu likmju starpības			Nākotnes darījumu tūlītējās procentu likmes			
	Euro zona ^{1), 2)}					Euro zona ^{1), 2)}	ASV	Apvienotā Karaliste	Euro zona ^{1), 2)}			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	10 gadu – 1 gada	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2015	-0.45	-0.40	-0.35	0.02	0.77	1.17	1.66	1.68	-0.35	-0.22	0.82	1.98
2016	-0.93	-0.82	-0.80	-0.47	0.26	1.08	1.63	1.17	-0.78	-0.75	0.35	1.35
2017	-0.78	-0.74	-0.64	-0.17	0.52	1.26	0.67	0.83	-0.66	-0.39	0.66	1.56
2018 febr.	-0.66	-0.68	-0.57	0.01	0.71	1.39	0.80	0.81	-0.64	-0.26	0.96	1.65
marts	-0.67	-0.70	-0.61	-0.10	0.55	1.25	0.65	0.61	-0.67	-0.35	0.75	1.47
apr.	-0.63	-0.66	-0.57	-0.04	0.63	1.29	0.72	0.73	-0.63	-0.30	0.85	1.56
maijs	-0.63	-0.72	-0.69	-0.25	0.40	1.12	0.63	0.73	-0.76	-0.52	0.57	1.34
jūn.	-0.62	-0.71	-0.68	-0.26	0.38	1.09	0.54	0.60	-0.75	-0.52	0.53	1.31
jūl.	-0.62	-0.65	-0.59	-0.16	0.46	1.11	0.54	0.60	-0.64	-0.39	0.61	1.36
aug.	-0.63	-0.67	-0.63	-0.23	0.37	1.04	0.41	0.71	-0.68	-0.46	0.50	1.28

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām; sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmes".

2) ECB aprēķinu pamatā ir EuroMTS sniegtie dati un Fitch Ratings noteiktie kredītreitings.

2.3. Akciju tirgus indeksi

(indeksu līmeņi izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji)

	Dow Jones EURO STOXX indeksi												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības nozaru indeksi										Standard & Poor's 500	Nikkei 225
	Broad indekss	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanses	Rūpniecība	Tehnoloģijas	Komunālie pakalpojumi	Telekomunikācijas	Veselības aprūpe		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2015	356.2	3 444.1	717.4	261.9	628.2	299.9	189.8	500.6	373.2	278.0	377.7	821.3	2 061.1	19 203.8
2016	321.6	3 003.7	620.7	250.9	600.1	278.9	148.7	496.0	375.8	248.6	326.9	770.9	2 094.7	16 920.5
2017	376.9	3 491.0	757.3	268.6	690.4	307.9	182.3	605.5	468.4	272.7	339.2	876.3	2 449.1	20 209.0
2018 febr.	380.6	3 426.7	783.7	264.7	703.6	306.9	190.1	629.7	488.3	263.2	291.3	792.0	2 705.2	21 991.7
marts	375.9	3 374.3	769.1	258.0	699.7	308.0	183.6	622.9	498.9	268.9	292.0	775.6	2 702.8	21 395.5
apr.	383.3	3 457.6	772.6	260.7	724.8	331.3	185.5	627.7	496.3	281.3	302.6	789.1	2 653.6	21 868.8
maijs	392.3	3 537.1	806.4	272.3	735.3	351.0	182.5	653.1	527.3	287.9	302.6	819.1	2 701.5	22 590.1
jūn.	383.4	3 442.8	797.5	273.1	719.5	346.7	169.0	647.2	543.6	279.9	290.9	828.1	2 754.4	22 562.9
jūl.	383.8	3 460.9	793.5	273.8	711.4	353.1	169.4	647.6	536.6	287.9	291.0	838.8	2 793.6	22 309.1
aug.	382.5	3 436.8	785.2	273.0	711.6	357.5	167.9	653.3	529.4	282.1	288.7	834.2	2 857.8	22 494.1

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.4. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)} (gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi				Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Norēķinu kartes procentu aizdevumi	Patēriņa kredīts			Aizdevumi individuālā darba veicējiem un līgumsabiedrībām bez juridiskās personas statusa	Kredīti mājokļa iegādei					Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs	
	Uz nakti	Ar brīdina termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Ar noteikto termiņu				Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā	APRC ³⁾	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				APRC ³⁾				
			Līdz 2 gadiem	Ilgāku par 2 gadiem					Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam		Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 1 gadam		1–5 gadi	5–10 gadu		Ilgāk par 10 gadiem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
2017	aug.	0.05	0.44	0.35	0.75	6.23	16.80	5.32	5.89	6.34	2.38	1.75	2.01	1.91	1.94	2.21	1.91
	sept.	0.05	0.44	0.35	0.74	6.26	16.80	5.07	5.71	6.20	2.37	1.70	1.93	1.96	1.96	2.20	1.89
	okt.	0.05	0.44	0.35	0.75	6.23	16.80	4.94	5.68	6.16	2.43	1.68	1.91	1.93	1.96	2.18	1.88
	nov.	0.04	0.44	0.33	0.75	6.21	16.80	4.73	5.69	6.14	2.38	1.67	1.92	1.95	1.94	2.16	1.87
	dec.	0.04	0.44	0.34	0.73	6.09	16.84	4.47	5.39	5.80	2.31	1.68	1.86	1.92	1.87	2.15	1.83
2018	janv.	0.04	0.44	0.36	0.69	6.16	16.90	5.02	5.83	6.28	2.30	1.67	1.87	1.91	1.90	2.14	1.84
	febr.	0.04	0.44	0.34	0.69	6.19	16.86	4.72	5.70	6.19	2.37	1.64	1.88	1.93	1.91	2.14	1.84
	marts	0.04	0.45	0.35	0.67	6.14	16.87	4.71	5.57	6.05	2.34	1.63	1.84	1.95	1.91	2.14	1.84
	apr.	0.04	0.45	0.34	0.61	6.12	16.84	4.95	5.67	6.15	2.36	1.62	1.85	1.96	1.90	2.13	1.83
	maijs	0.04	0.46	0.34	0.57	6.10	16.87	4.83	5.88	6.39	2.39	1.58	1.87	1.97	1.90	2.13	1.83
	jūn.	0.03	0.46	0.33	0.63	6.04	16.84	4.47	5.64	6.10	2.31	1.60	1.84	1.97	1.88	2.12	1.82
	jūl. ^(a)	0.03	0.45	0.33	0.63	6.01	16.80	4.85	5.75	6.22	2.41	1.63	1.85	1.93	1.85	2.12	1.81

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

3) Gada izmaksu efektīvā procentu likme (APRC).

2.5. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu un to noguldījumu MFI procentu likmes (jaunajiem darījumiem)^{1), 2)}

(gadā; %; perioda vidējā procentu likme, ja nav norādīts citādi)

	Noguldījumi			Automātiski atjaunojamie aizdevumi un norēķinu kontu debeta atlikumi	Citi aizdevumi apjoma un procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā									Aizņemšanās izmaksu saliktais rādītājs	
	Uz nakti	Ar noteikto termiņu			Līdz 0.25 milj. euro			0.25–1 milj. euro			Vairāk par 1 milj. euro				
		Līdz 2 gadiem	Ilgāku par 2 gadiem		Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme, līdz 3 mēnešiem	3 mēneši–1 gads	Ilgāk par 1 gadu		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
2017	aug.	0.04	0.10	0.36	2.44	2.49	2.71	2.43	1.74	1.79	1.82	1.24	1.44	1.59	1.75
	sept.	0.04	0.07	0.44	2.43	2.44	2.73	2.41	1.71	1.69	1.77	1.19	1.47	1.59	1.73
	okt.	0.04	0.11	0.40	2.40	2.39	2.69	2.38	1.70	1.66	1.73	1.23	1.35	1.61	1.73
	nov.	0.04	0.08	0.30	2.36	2.43	2.61	2.37	1.71	1.62	1.72	1.23	1.33	1.57	1.71
	dec.	0.04	0.06	0.32	2.35	2.40	2.46	2.31	1.70	1.67	1.71	1.34	1.28	1.53	1.71
2018	janv.	0.04	0.05	0.39	2.35	2.39	2.52	2.33	1.65	1.61	1.72	1.12	1.37	1.60	1.67
	febr.	0.04	0.09	0.42	2.36	2.37	2.48	2.33	1.66	1.62	1.74	1.18	1.34	1.63	1.70
	marts	0.04	0.08	0.40	2.33	2.42	2.53	2.34	1.67	1.61	1.70	1.26	1.39	1.66	1.73
	apr.	0.04	0.06	0.31	2.32	2.36	2.42	2.33	1.68	1.61	1.74	1.23	1.29	1.65	1.70
	maijs	0.03	0.08	0.43	2.28	2.31	2.47	2.37	1.65	1.61	1.74	1.07	1.23	1.65	1.62
	jūn.	0.04	0.07	0.74	2.29	2.27	2.44	2.31	1.64	1.56	1.70	1.21	1.33	1.70	1.68
	jūl. ^(a)	0.03	0.09	0.38	2.27	2.16	2.41	2.28	1.67	1.59	1.68	1.14	1.31	1.66	1.64

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru.

2. Finanšu norises

2.6. Euro zonas rezidentu emitētie parāda vērtspapīri emitentu sektoru un sākotnējo termiņu dalījumā (mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Apgrozībā esošais apjoms							Emisiju bruto apjoms ¹⁾						
	Kopā	MFI (ietverot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI (ietverot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība			
			Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Ne- finanšu sabied- rības	Centrālā valdība	Pārējā valdība		
													FIS	FIS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Istermiņa														
2015	1 269	517	147	.	62	478	65	347	161	37	.	33	82	34
2016	1 241	518	136	.	59	466	62	349	161	45	.	31	79	33
2017	1 241	519	156	.	70	438	57	368	167	55	.	37	79	31
2018 febr.	1 288	540	159	.	80	444	65	362	172	48	.	34	78	30
marts	1 307	542	161	.	84	453	67	389	168	63	.	41	84	33
apr.	1 322	543	167	.	94	450	69	396	181	50	.	43	73	49
maijs	1 311	539	163	.	99	445	66	384	182	39	.	44	79	41
jūn.	1 293	523	163	.	90	457	59	382	157	65	.	43	82	36
jūl.	1 307	528	168	.	97	453	60	428	197	63	.	48	79	42
Ilgtermiņa														
2015	15 250	3 786	3 285	.	1 060	6 481	637	216	68	46	.	13	80	9
2016	15 397	3 695	3 233	.	1 186	6 643	641	219	62	53	.	18	78	8
2017	15 352	3 560	3 141	.	1 190	6 819	642	248	66	75	.	17	83	7
2018 febr.	15 387	3 566	3 157	.	1 172	6 864	629	207	57	44	.	12	88	7
marts	15 437	3 580	3 146	.	1 183	6 904	624	287	68	91	.	24	96	7
apr.	15 440	3 578	3 161	.	1 192	6 886	624	232	61	67	.	14	85	4
maijs	15 526	3 586	3 192	.	1 201	6 927	621	202	49	53	.	17	80	3
jūn.	15 532	3 574	3 190	.	1 204	6 944	620	222	64	64	.	14	72	7
jūl.	15 552	3 566	3 199	.	1 210	6 957	620	228	55	62	.	17	87	8

Avots: ECB.

1) Lai dati būtu salīdzināmi, gada dati ir gada mēnešu vidējais rādītājs.

2.7. Parāda vērtspapīru un kotēto akciju pieauguma temps un apgrozībā esošais apjoms (mljrd. euro; pārmaiņas; %)

	Parāda vērtspapīri							Kotētās akcijas				
	Kopā	MFI (ietverot Euro- sistēmu)	Sabiedrības, kas nav MFI		Valdība		Kopā	MFI	Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības		
			Finanšu sabiedrības (neietverot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība						
											FIS	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Apgrozībā esošais apjoms												
2015	16 518.8	4 303.1	3 432.4	.	1 122.0	6 958.9	702.4	6 814.4	584.3	985.3	5 244.9	
2016	16 638.7	4 212.9	3 368.7	.	1 245.5	7 108.1	703.5	7 089.5	537.6	1 097.8	5 454.1	
2017	16 592.7	4 079.4	3 296.1	.	1 260.1	7 257.3	699.8	7 954.8	612.5	1 263.0	6 079.3	
2018 febr.	16 675.3	4 106.4	3 316.0	.	1 252.1	7 307.4	693.4	7 920.3	638.6	1 293.1	5 988.6	
marts	16 744.0	4 122.2	3 307.4	.	1 267.9	7 356.1	690.5	7 814.0	599.0	1 253.4	5 961.7	
apr.	16 762.3	4 121.0	3 327.9	.	1 285.5	7 335.1	692.8	8 143.3	620.8	1 351.3	6 171.2	
maijs	16 837.8	4 125.4	3 354.6	.	1 299.4	7 371.5	686.8	8 028.1	531.2	1 301.5	6 195.3	
jūn.	16 824.6	4 096.7	3 352.6	.	1 294.1	7 401.4	679.8	7 959.7	543.5	1 278.8	6 137.5	
jūl.	16 859.0	4 094.0	3 367.2	.	1 306.5	7 410.3	680.8	8 168.5	576.1	1 304.6	6 287.9	
Pieauguma temps												
2015	0.3	-7.0	5.7	.	4.9	1.8	0.6	1.1	4.2	1.6	0.6	
2016	0.3	-3.0	-1.6	.	7.6	2.2	-0.1	0.5	1.2	0.9	0.4	
2017	1.3	-0.5	0.1	.	6.3	2.2	0.5	1.1	6.1	2.8	0.3	
2018 febr.	1.4	-1.0	1.3	.	5.6	2.3	-0.8	0.9	3.1	2.8	0.4	
marts	1.6	-0.1	2.2	.	6.0	2.0	-2.7	1.0	1.5	3.6	0.4	
apr.	1.6	0.5	1.2	.	6.0	2.0	-0.8	1.3	1.5	5.4	0.5	
maijs	1.1	-0.1	0.3	.	6.1	1.5	-1.9	1.4	1.6	5.3	0.5	
jūn.	1.1	-0.6	1.2	.	6.0	1.7	-4.0	1.3	1.6	4.9	0.5	
jūl.	1.1	-0.9	0.4	.	5.1	2.3	-2.5	1.2	0.4	4.7	0.6	

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.8. Euro efektīvie kursi¹⁾

(perioda vidējie; indekss: 1999. gada 1. ceturksnis = 100)

	EEK19						EEK38	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIAR ²⁾	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar VDIIT	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2015	91.7	87.6	88.6	82.8	81.3	88.2	105.7	87.0
2016	94.4	89.5	90.9	84.9	80.5	89.3	109.7	88.9
2017	96.6	91.4	92.0	85.8	80.6	90.0	112.0	90.0
2017 III	98.6	93.2	93.8	87.6	81.4	91.5	114.5	91.8
IV	98.6	93.2	93.5	87.4	81.0	91.3	115.0	92.0
2018 I	99.6	94.0	94.4	88.0	81.7	91.7	117.0	93.4
II	98.4	93.1	93.2	.	.	.	117.0	93.4
2018 marts	99.7	94.2	94.5	-	-	-	117.7	93.9
apr.	99.5	93.9	94.2	-	-	-	117.9	94.0
maijs	98.1	92.8	92.8	-	-	-	116.6	93.1
jūn.	97.9	92.6	92.5	-	-	-	116.7	93.0
jūl.	99.2	93.8	93.6	-	-	-	118.2	94.2
aug.	99.0	93.6	93.2	-	-	-	119.0	94.8
	<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)</i>							
2018 aug.	-0.2	-0.3	-0.4	-	-	-	0.7	0.6
	<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)</i>							
2018 aug.	-0.1	0.0	-1.1	-	-	-	3.5	2.7

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. "Statistikas Biļetena" "Vispārējās piezīmēs".

2) Ar VDIAR deflētās datu laikrindas pieejamas tikai EEK18 tirdzniecības partnervalstu grupai.

2.9. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Kīnas renminbi	Horvātijas kuna	Čehijas krona	Dānijas krona	Ungārijas forints	Japānas jena	Polijas zlots	Lielbritānijas sterliņu mārciņa	Rumānijas leva	Zviedrijas krona	Šveices franks	ASV dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	6.973	7.614	27.279	7.459	309.996	134.314	4.184	0.726	4.4454	9.353	1.068	1.110
2016	7.352	7.533	27.034	7.445	311.438	120.197	4.363	0.819	4.4904	9.469	1.090	1.107
2017	7.629	7.464	26.326	7.439	309.193	126.711	4.257	0.877	4.5688	9.635	1.112	1.130
2017 III	7.834	7.426	26.085	7.438	306.418	130.349	4.258	0.898	4.5822	9.557	1.131	1.175
IV	7.789	7.533	25.650	7.443	311.597	132.897	4.232	0.887	4.6189	9.793	1.162	1.177
2018 I	7.815	7.438	25.402	7.447	311.027	133.166	4.179	0.883	4.6553	9.971	1.165	1.229
II	7.602	7.398	25.599	7.448	317.199	130.045	4.262	0.876	4.6532	10.330	1.174	1.191
2018 marts	7.798	7.438	25.429	7.449	312.194	130.858	4.209	0.883	4.6613	10.161	1.168	1.234
apr.	7.735	7.421	25.365	7.448	311.721	132.158	4.194	0.872	4.6578	10.372	1.189	1.228
maijs	7.529	7.391	25.640	7.448	316.930	129.572	4.285	0.877	4.6404	10.342	1.178	1.181
jūn.	7.551	7.382	25.778	7.449	322.697	128.529	4.304	0.879	4.6623	10.279	1.156	1.168
jūl.	7.850	7.397	25.850	7.452	324.597	130.232	4.324	0.887	4.6504	10.308	1.162	1.169
aug.	7.909	7.426	25.681	7.456	323.021	128.200	4.286	0.897	4.6439	10.467	1.141	1.155
	<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)</i>											
2018 aug.	0.7	0.4	-0.7	0.0	-0.5	-1.6	-0.9	1.1	-0.1	1.5	-1.8	-1.2
	<i>Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)</i>											
2018 aug.	0.4	0.3	-1.6	0.2	6.1	-1.2	0.4	-1.6	1.4	9.6	0.1	-2.2

Avots: ECB.

2. Finanšu norises

2.10. Euro zonas maksājumu bilance. Finanšu kants

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

	Kopā ¹⁾			Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi		Trie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi	Papildpostenis: bruto ārējais parāds
	Aktīvi	Pasīvi	Saldo	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)</i>												
2017 II	24 750.0	25 174.2	-424.2	10 943.9	8 779.9	8 121.0	10 632.4	-46.0	5 048.5	5 761.9	682.7	13 843.7
III	24 511.8	24 961.5	-449.7	10 603.3	8 508.3	8 268.7	10 664.8	-57.1	5 022.0	5 788.3	674.8	13 742.3
IV	24 655.4	24 897.1	-241.7	10 518.9	8 485.9	8 516.7	10 611.7	-51.7	5 001.8	5 799.5	669.7	13 566.5
2018 I	24 600.8	25 193.6	-592.8	10 392.4	8 520.4	8 491.5	10 660.8	-85.6	5 129.1	6 012.4	673.4	13 810.7
<i>Atlikumi (% no IKP)</i>												
2018 I	218.0	223.2	-5.3	92.1	75.5	75.2	94.5	-0.8	45.5	53.3	6.0	122.4
<i>Darījumi</i>												
2017 III	69.2	-57.7	126.9	-153.1	-146.3	187.4	53.1	-10.3	44.6	35.6	0.5	-
IV	85.2	-67.8	153.0	36.3	-1.9	90.9	23.4	10.7	-54.6	-89.3	1.9	-
2018 I	474.8	322.4	152.5	95.2	-38.7	193.5	141.7	-4.2	178.8	219.4	11.6	-
II	134.4	117.6	16.9	-10.0	22.6	10.6	-67.9	17.0	110.2	162.9	6.6	-
2018 janv.	347.0	330.3	16.7	42.6	1.4	102.5	84.1	0.2	199.3	244.8	2.3	-
febr.	137.6	101.7	35.8	33.6	0.9	44.6	-3.7	-0.6	60.1	104.5	-0.1	-
marts	-9.7	-109.6	99.9	18.9	-41.1	46.4	61.3	-3.8	-80.6	-129.8	9.4	-
apr.	94.4	100.2	-5.8	20.4	-13.0	18.0	-9.4	1.7	58.0	122.5	-3.6	-
maijs	130.1	141.6	-11.5	9.2	27.1	-4.2	-31.3	7.0	115.6	145.9	2.3	-
jūn.	-90.0	-124.2	34.2	-39.6	8.5	-3.2	-27.2	8.3	-63.3	-105.5	7.9	-
<i>12 mēnešu kumulētie darījumi</i>												
2018 jūn.	763.7	314.5	449.2	-31.6	-164.3	482.4	150.1	13.3	279.0	328.7	20.5	-
<i>12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)</i>												
2018 jūn.	6.7	2.8	3.9	-0.3	-1.4	4.2	1.3	0.1	2.5	2.9	0.2	-

Avots: ECB.

1) Kopējos aktīvos iekļauti trije atvasinātie finanšu instrumenti.

3. Saimnieciskā darbība

3.1. IKP un izdevumu posteņi

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	IKP											
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums							Ārējā bilance ¹⁾			
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana			Krājumu pārmaiņas ²⁾	Kopā	Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾	
					Kopā būvniecība	Kopā iekārtu ražošana	Intelektuālā īpašuma produkti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2015	10 532.4	10 057.5	5 742.9	2 172.7	2 109.1	1 015.3	639.3	448.6	32.8	474.9	4 864.5	4 389.5
2016	10 809.4	10 332.9	5 877.1	2 222.8	2 205.2	1 055.2	676.1	468.4	27.8	476.4	4 935.7	4 459.3
2017	11 188.4	10 668.0	6 058.7	2 277.2	2 294.5	1 120.0	713.3	455.7	37.7	520.4	5 288.1	4 767.7
2017 III	2 814.2	2 676.2	1 518.1	571.1	574.9	282.0	180.1	111.4	12.2	138.0	1 324.0	1 186.0
IV	2 841.1	2 701.2	1 531.5	575.5	587.0	287.5	184.6	113.5	7.2	139.8	1 358.6	1 218.7
2018 I	2 861.5	2 721.8	1 544.0	577.8	591.0	292.1	183.6	113.9	9.0	139.7	1 355.1	1 215.4
II	2 883.8	2 753.5	1 553.0	584.1	600.7	296.1	188.3	114.8	15.8	130.3	1 369.4	1 239.1
% no IKP												
2017	100.0	95.3	54.2	20.4	20.5	10.0	6.4	4.1	0.3	4.7	-	-
Kēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)</i>												
2017 III	0.7	0.3	0.4	0.4	-0.1	1.2	2.2	-6.6	-	-	1.3	0.6
IV	0.7	0.2	0.2	0.2	1.4	0.8	2.3	1.5	-	-	2.1	1.3
2018 I	0.4	0.6	0.5	0.1	0.3	0.9	-0.5	0.0	-	-	-0.7	-0.3
II	0.4	0.6	0.2	0.4	1.2	0.8	2.2	0.7	-	-	0.6	1.1
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)</i>												
2015	2.1	2.4	1.8	1.3	4.8	0.5	5.4	15.3	-	-	6.5	7.7
2016	1.9	2.3	2.0	1.9	3.9	2.9	5.6	3.6	-	-	2.9	4.1
2017	2.4	1.7	1.6	1.1	2.5	3.7	5.0	-3.6	-	-	5.2	3.9
2017 III	2.8	2.0	1.9	1.3	2.4	4.0	5.8	-6.0	-	-	5.9	4.2
IV	2.7	1.3	1.5	1.2	2.6	4.1	6.7	-6.8	-	-	6.5	3.7
2018 I	2.4	1.9	1.6	1.1	3.4	3.5	5.6	0.1	-	-	3.8	2.7
II	2.1	1.8	1.3	1.1	2.8	3.7	6.4	-4.5	-	-	3.2	2.7
<i>devums IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)</i>												
2017 III	0.7	0.3	0.2	0.1	0.0	0.1	0.1	-0.3	0.1	0.3	-	-
IV	0.7	0.2	0.1	0.0	0.3	0.1	0.2	0.1	-0.2	0.4	-	-
2018 I	0.4	0.6	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	-0.2	-	-
II	0.4	0.6	0.1	0.1	0.3	0.1	0.1	0.0	0.1	-0.2	-	-
<i>devums IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)</i>												
2015	2.1	2.3	1.0	0.3	0.9	0.0	0.3	0.6	0.0	-0.2	-	-
2016	1.9	2.2	1.1	0.4	0.8	0.3	0.3	0.2	0.0	-0.4	-	-
2017	2.4	1.6	0.9	0.2	0.5	0.4	0.3	-0.2	0.0	0.8	-	-
2017 III	2.8	1.9	1.0	0.3	0.5	0.4	0.4	-0.3	0.1	0.9	-	-
IV	2.7	1.3	0.8	0.2	0.5	0.4	0.4	-0.3	-0.3	1.4	-	-
2018 I	2.4	1.8	0.9	0.2	0.7	0.3	0.3	0.0	0.0	0.6	-	-
II	2.1	1.7	0.7	0.2	0.6	0.4	0.4	-0.2	0.2	0.4	-	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

2) Ietverot vērtslieku iegādi un neietverot to pārdošanu.

3. Saimnieciskā darbība

3.2. Pievienotā vērtība saimnieciskās darbības veidu dalījumā

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)											Produktu nodokļi mīnus produktu subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmīnāšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finanses un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Faktiskajās cenās (mljrd. euro)												
2015	9 459.4	158.3	1 904.0	467.1	1 784.3	432.9	470.1	1 077.0	1 029.6	1 807.2	328.7	1 073.1
2016	9 697.5	156.0	1 958.5	484.2	1 829.8	449.3	462.2	1 100.0	1 070.0	1 853.2	334.4	1 111.9
2017	10 030.3	169.3	2 026.6	509.0	1 909.9	466.7	455.1	1 131.6	1 120.8	1 898.7	342.6	1 158.0
2017 III	2 523.8	42.6	511.6	128.3	480.4	117.7	114.1	284.2	282.1	476.7	86.2	290.4
IV	2 546.9	42.9	519.0	130.4	484.5	118.5	113.9	285.8	285.2	480.0	86.5	294.2
2018 I	2 564.5	42.6	517.7	133.1	488.1	120.2	114.5	288.1	289.4	483.6	87.3	297.0
II	2 583.9	42.0	521.0	134.9	492.8	121.1	113.4	289.9	292.4	488.9	87.5	299.9
% no pievienotās vērtības												
2017	100.0	1.7	20.2	5.1	19.0	4.7	4.5	11.3	11.2	18.9	3.4	-
Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās)												
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)</i>												
2017 III	0.7	0.1	1.5	0.5	0.5	1.6	-0.2	0.4	0.6	0.4	0.5	0.4
IV	0.7	0.2	1.3	1.1	0.7	0.4	0.1	0.3	0.8	0.3	0.1	0.6
2018 I	0.4	1.4	-0.7	0.9	0.7	2.0	-0.3	0.5	0.9	0.5	0.4	0.4
II	0.4	0.2	0.2	0.6	0.5	0.6	0.2	0.1	0.7	0.3	0.1	0.5
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)</i>												
2015	1.9	-1.4	3.9	0.6	2.2	3.4	-0.2	0.6	2.8	0.9	0.7	3.4
2016	1.8	-1.9	3.1	1.3	1.6	3.4	0.2	0.6	2.6	1.5	0.9	2.9
2017	2.4	1.4	2.9	2.9	3.2	4.6	-1.0	1.3	4.0	1.1	1.2	2.5
2017 III	2.9	1.3	4.3	3.3	3.7	4.9	-1.0	1.5	4.4	1.2	1.5	2.4
IV	2.8	2.2	3.8	4.1	3.5	4.3	-0.5	1.4	4.5	1.1	1.3	2.2
2018 I	2.5	1.5	3.1	3.7	2.8	5.4	-0.2	1.5	3.3	1.6	1.5	1.8
II	2.1	1.9	2.3	3.1	2.5	4.6	-0.2	1.3	3.0	1.5	1.1	1.9
<i>devums pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)</i>												
2017 III	0.7	0.0	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
IV	0.7	0.0	0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
2018 I	0.4	0.0	-0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	-
II	0.4	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0	-
<i>devums pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)</i>												
2015	1.9	0.0	0.8	0.0	0.4	0.2	0.0	0.1	0.3	0.2	0.0	-
2016	1.8	0.0	0.6	0.1	0.3	0.2	0.0	0.1	0.3	0.3	0.0	-
2017	2.4	0.0	0.6	0.1	0.6	0.2	0.0	0.1	0.4	0.2	0.0	-
2017 III	2.9	0.0	0.9	0.2	0.7	0.2	0.0	0.2	0.5	0.2	0.1	-
IV	2.8	0.0	0.8	0.2	0.7	0.2	0.0	0.2	0.5	0.2	0.0	-
2018 I	2.5	0.0	0.6	0.2	0.5	0.3	0.0	0.2	0.4	0.3	0.1	-
II	2.1	0.0	0.5	0.2	0.5	0.2	0.0	0.1	0.3	0.3	0.0	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

3. Saimnieciskā darbība

3.3. Nodarbinātība¹⁾

(sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā		Saimnieciskās darbības veidu dalījumā										
	Nodarbinātības statusu dalījumā		Darba ņēmēji	Pašnodarbinātie	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būvniecība	Tirdzniecība, transports, izmīnāšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	Finances un apdrošināšana	Nekustamais īpašums	Profesionālie, komercdarbības un atbalsta dienestu pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Nodarbinātās personas													
<i>Īpatsvars nodarbināto kopskaitā (%)</i>													
2015	100.0	85.2	14.8	3.3	14.9	6.0	24.9	2.7	2.6	1.0	13.3	24.3	7.0
2016	100.0	85.4	14.6	3.3	14.8	5.9	24.9	2.8	2.6	1.0	13.5	24.3	7.0
2017	100.0	85.7	14.3	3.2	14.7	5.9	24.9	2.8	2.5	1.0	13.7	24.2	7.0
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)</i>													
2015	1.0	1.3	-0.3	-1.1	0.1	0.1	1.4	1.5	-0.4	1.1	2.8	1.1	0.6
2016	1.4	1.6	-0.2	-0.1	0.8	-0.2	1.6	2.9	0.0	2.0	2.8	1.4	0.8
2017	1.6	2.0	-0.5	-0.3	1.2	1.8	1.7	3.1	-1.2	1.3	3.1	1.3	1.4
2017 III	1.7	2.1	-0.5	-1.2	1.4	2.0	1.8	2.9	-1.3	1.2	3.1	1.3	2.1
IV	1.6	2.0	-0.5	-1.0	1.4	2.6	1.5	3.1	-1.6	1.7	3.4	1.3	1.1
2018 I	1.5	1.9	-0.7	-0.7	1.5	2.1	1.5	2.7	-1.0	2.0	3.2	1.3	0.6
II	1.5	1.8	-0.5	-0.4	1.5	2.4	1.2	2.5	-0.8	1.8	3.1	1.2	0.6
Nostrādātās stundas													
<i>Īpatsvars nostrādāto stundu kopskaitā (%)</i>													
2015	100.0	80.3	19.7	4.4	15.4	6.7	25.7	2.9	2.7	1.0	13.0	21.9	6.2
2016	100.0	80.6	19.4	4.3	15.4	6.6	25.8	2.9	2.7	1.0	13.2	21.9	6.2
2017	100.0	81.0	19.0	4.2	15.3	6.7	25.8	3.0	2.6	1.0	13.4	21.8	6.2
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)</i>													
2015	1.2	1.4	0.1	-0.4	0.5	0.6	1.1	2.7	-0.2	1.4	2.9	1.2	1.1
2016	1.5	1.8	0.1	-0.2	0.9	0.1	1.7	2.5	0.7	2.4	3.0	1.4	1.0
2017	1.3	1.9	-0.9	-1.1	1.2	1.9	1.4	3.0	-1.5	1.6	3.0	1.1	0.8
2017 III	1.8	2.3	-0.5	-1.1	1.8	2.2	2.0	3.0	-1.2	1.1	3.4	1.2	1.6
IV	1.8	2.4	-0.7	-0.7	2.1	3.6	1.5	3.0	-1.8	3.0	3.6	1.3	0.5
2018 I	1.4	2.0	-1.0	-0.9	1.7	2.1	1.2	2.4	-1.1	2.5	3.2	1.2	0.2
II	1.7	2.3	-0.7	-0.1	1.9	2.5	1.2	2.9	-0.4	1.4	3.6	1.5	1.1
Nostrādāto stundu skaits uz vienu nodarbināto													
<i>pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)</i>													
2015	0.1	0.2	0.4	0.7	0.4	0.5	-0.3	1.1	0.1	0.2	0.2	0.0	0.5
2016	0.1	0.2	0.2	-0.1	0.1	0.3	0.1	-0.3	0.7	0.4	0.2	0.0	0.2
2017	-0.3	-0.1	-0.4	-0.8	0.0	0.0	-0.4	-0.2	-0.3	0.3	-0.1	-0.3	-0.6
2017 III	0.1	0.2	0.0	0.0	0.4	0.2	0.1	0.1	0.1	-0.1	0.3	-0.1	-0.5
IV	0.1	0.4	-0.2	0.3	0.6	1.0	0.0	-0.1	-0.2	1.3	0.2	0.0	-0.6
2018 I	-0.1	0.1	-0.3	-0.3	0.2	0.0	-0.2	-0.3	-0.1	0.5	0.0	-0.1	-0.4
II	0.3	0.5	-0.3	0.4	0.4	0.1	0.0	0.4	0.4	-0.4	0.5	0.3	0.5

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Nodarbinātības dati balstīti uz EKS 2010.

3. Saimnieciskā darbība

3.4. Darbaspēks, bezdarbs un brīvās darbvietas

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Darbaspēks (milj.) ¹⁾	Nepietiekama nodarbinātība (% no darbaspēka) ¹⁾	Bezdarbs										Brīvo darbvietu īpatsvars ²⁾	
			Kopā		Ilgtermiņa bezdarbs (% no darbaspēka) ¹⁾	Pēc vecuma				Pēc dzimuma				
			Milj.	% no darbaspēka		Pleaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes		
						Milj.	% no darbaspēka	Milj.	% no darbaspēka	Milj.	% no darbaspēka	Milj.		% no darbaspēka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
% no 2016. gada kopējuma			100.0		81.7		18.3		52.2		47.8			
2015	160.717	4.6	17.469	10.9	5.6	14.304	9.8	3.165	22.3	9.262	10.7	8.207	11.1	1.5
2016	162.012	4.3	16.254	10.0	5.0	13.289	9.0	2.964	20.9	8.483	9.7	7.771	10.4	1.7
2017	162.636	4.1	14.763	9.1	4.4	12.094	8.1	2.669	18.8	7.636	8.7	7.127	9.5	1.9
2017 III	163.319	4.0	14.602	9.0	4.2	11.962	8.0	2.640	18.5	7.568	8.6	7.034	9.3	1.9
IV	163.108	3.9	14.205	8.7	4.2	11.645	7.8	2.560	17.9	7.326	8.4	6.879	9.1	2.0
2018 I	162.582	4.0	13.957	8.6	4.2	11.461	7.7	2.496	17.5	7.205	8.2	6.753	9.0	2.1
II	-	-	13.519	8.3	-	11.107	7.5	2.412	16.9	6.973	7.9	6.546	8.7	2.1
2018 febr.	-	-	13.956	8.6	-	11.443	7.7	2.513	17.6	7.223	8.2	6.733	8.9	-
marts	-	-	13.814	8.5	-	11.355	7.6	2.459	17.2	7.124	8.1	6.691	8.9	-
apr.	-	-	13.661	8.4	-	11.216	7.5	2.445	17.1	7.056	8.0	6.605	8.7	-
maijs	-	-	13.442	8.2	-	11.046	7.4	2.396	16.8	6.930	7.9	6.512	8.6	-
jūn.	-	-	13.454	8.2	-	11.060	7.4	2.394	16.8	6.933	7.9	6.521	8.6	-
jūl.	-	-	13.381	8.2	-	11.017	7.4	2.365	16.6	6.916	7.9	6.466	8.5	-

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati nav sezonāli izlīdzināti.

2) Brīvo darbvietu īpatsvars ir brīvo darbvietu skaits, dalīts ar aizņemto darbvietu un brīvo darbvietu summu (%).

3.5. Uzņēmējdarbības īstermiņa statistika

	Rūpnieciskā ražošana						Būvniecības produkcija	Jauno rūpniecības pasūtījumu ECB rādītājs	Mazumtirdzniecība				Reģistrētie jaunie viegie automobiļi
	Kopā (izņemot būvniecību)		Galvenās rūpniecības grupas						Kopā	Pārtika, dzērieni, tabaka	Nepārtikas preces	Degviela	
	Apstrādes rūpniecība	Starp- patēriņa preces	Kapitāl- preces	Patēriņa preces	Enerģētika								
						1							
% no 2015. gada kopējuma	100.0	88.7	32.1	34.5	21.8	11.6	100.0	100.0	100.0	40.4	52.5	7.1	100.0
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)													
2015	2.6	2.9	1.4	7.0	2.2	0.7	-0.6	3.4	2.9	1.6	4.0	2.7	8.8
2016	1.6	1.8	1.8	1.9	1.7	0.5	3.1	0.5	1.6	1.0	2.1	1.4	7.2
2017	3.0	3.2	3.7	3.9	1.4	1.3	2.9	7.9	2.3	1.4	3.3	0.9	5.6
2017 III	4.1	4.4	4.7	6.0	1.7	1.4	2.8	8.8	2.6	1.3	4.2	0.4	5.5
IV	4.1	4.8	5.4	6.1	2.2	-0.5	2.8	9.5	2.1	0.9	3.1	0.1	6.3
2018 I	3.2	3.5	3.1	4.4	2.5	0.9	2.6	6.5	1.6	1.5	1.9	0.1	5.3
II	2.2	2.7	1.7	4.2	2.1	-2.3	2.5	4.1	1.6	1.1	2.2	0.6	3.2
2018 febr.	2.7	2.3	2.6	2.0	2.0	5.1	0.0	5.7	1.8	1.9	1.9	0.7	4.8
marts	3.2	2.4	1.7	3.0	2.3	8.9	0.9	4.5	1.7	2.5	1.0	0.7	4.8
apr.	1.7	2.0	0.8	4.1	1.0	-1.6	1.4	4.1	1.6	-0.4	3.5	0.6	2.7
maijs	2.6	3.1	2.5	4.0	3.0	-2.0	2.0	4.4	1.7	2.0	1.8	0.2	2.8
jūn.	2.3	2.9	1.7	4.5	2.1	-3.4	2.6	3.6	1.5	1.8	1.3	1.0	3.9
jūl.	-0.1	0.2	-0.1	1.4	-0.7	-2.1	-	-	1.1	1.4	0.9	1.3	-
pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)													
2018 febr.	-0.8	-1.9	-0.8	-3.5	-1.1	7.0	-0.7	-0.6	0.3	1.1	-0.3	0.9	-0.7
marts	0.4	0.5	-0.2	-0.7	1.5	0.8	-0.2	-0.7	0.6	0.8	0.0	-0.1	-0.1
apr.	-0.8	-0.2	-0.7	2.3	-1.6	-5.9	1.4	-0.5	-0.2	-1.4	1.7	-0.2	-1.9
maijs	1.4	1.5	1.7	0.7	2.8	0.3	0.3	1.7	0.3	1.3	-0.8	0.7	2.2
jūn.	-0.8	-0.8	-0.5	-1.9	-1.1	-0.2	0.2	-1.3	0.3	0.5	-0.2	0.8	-0.6
jūl.	-0.8	-0.7	-0.8	0.8	-1.3	0.7	-	-	-0.2	-0.6	0.4	-0.7	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini, ECB eksperimentālie statistiskie dati (8. aile) un Eiropas Automobiļu ražotāju asociācija (13. aile).

3. Saimnieciskā darbība

3.6. Viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības, ja nav norādīts citādi)							Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)				
	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība		Patērētāju konfidences rādītājs	Būvniecības konfidences rādītājs	Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs	Pakalpojumu nozares		Apstrādes rūpniecības iepirkumu vadītāju indekss (IV)	Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide	Uzņēmējdarbības aktivitāte pakalpojumu nozarē	Apvienotā produkcijas izlaide
		Ražotāju konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				Pakalpojumu nozares konfidences rādītājs	Jaudu izmantošana (%)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999–2014	99.8	-5.8	80.7	-12.7	-14.5	-9.5	6.9	-	51.1	52.4	52.9	52.7
2015	103.8	-2.8	81.3	-6.2	-22.4	1.0	8.7	88.5	52.2	53.4	54.0	53.8
2016	104.2	-2.6	81.8	-7.7	-16.4	0.3	10.6	89.0	52.5	53.6	53.1	53.3
2017	110.8	5.0	83.3	-2.5	-4.0	2.1	14.1	89.9	57.4	58.5	55.6	56.4
2017 III	111.8	6.1	83.7	-1.5	-2.2	1.9	14.5	90.1	57.4	58.0	55.3	56.0
2017 IV	114.3	8.9	84.2	-0.2	1.7	3.9	16.1	90.1	59.7	60.7	56.0	57.2
2018 I	114.0	8.5	84.4	0.5	4.7	2.8	16.3	90.3	58.2	58.9	56.4	57.0
2018 II	112.5	7.0	84.2	0.0	5.8	0.3	14.5	90.4	55.6	55.1	54.5	54.7
2018 marts	112.8	7.0	-	0.1	5.2	0.8	16.0	-	56.6	55.9	54.9	55.2
2018 apr.	112.7	7.3	84.3	0.3	4.6	-0.7	14.7	90.2	56.2	56.2	54.7	55.1
2018 maijs	112.5	6.9	-	0.2	7.1	0.7	14.4	-	55.5	54.8	53.8	54.1
2018 jūn.	112.3	6.9	-	-0.6	5.6	0.7	14.4	-	54.9	54.2	55.2	54.9
2018 jūl.	112.1	5.8	84.1	-0.5	5.4	0.3	15.3	90.6	55.1	54.4	54.2	54.3
2018 aug.	111.6	5.5	-	-1.9	6.4	1.7	14.7	-	54.6	54.7	54.4	54.5

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts; 1.–8. aile) un *Markit* (9.–12. aile).

3.7. Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kontu kopsavilkums

(faktiskajās cenās, ja nav norādīts citādi; sezonāli neizlīdzināti dati)

	Mājsaimniecības							Nefinanšu sabiedrības					
	Uzkrājumu rādītājs (bruto) ¹⁾	Parāda rādītājs	Reālie bruto rīcībā esošie ienākumi	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Tīrā vērtība ²⁾	Nekustamie aktīvi	Peļņas daļa ³⁾	Uzkrājumu rādītājs (neto)	Parāda rādītājs ⁴⁾	Finanšu ieguldījumi	Nefinanšu ieguldījumi (bruto)	Finanšsējums
	Bruto rīcībā esošie ienākumi (izlīdzināti dati; %)	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)						% no neto pievienotās vērtības	% no IKP	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2015	12.5	94.1	1.6	2.0	1.4	3.0	1.8	33.9	7.2	136.0	4.6	9.3	2.5
2016	12.2	94.2	1.9	2.0	6.0	3.4	2.7	33.0	8.0	136.7	3.8	1.6	2.0
2017	12.0	94.0	1.3	2.0	6.7	5.0	5.5	33.9	7.7	133.8	3.6	7.0	2.0
2017 II	12.0	94.1	1.1	2.0	5.0	4.4	3.8	33.5	7.3	135.3	4.2	10.0	2.4
2017 III	11.9	94.0	1.6	2.0	6.5	4.7	4.7	33.7	7.4	134.0	4.2	3.7	2.4
2017 IV	12.0	94.0	1.5	2.0	6.5	5.0	5.5	33.9	7.7	133.8	3.6	3.6	2.0
2018 I	12.0	93.7	1.9	1.9	5.7	4.6	5.8	33.9	7.8	133.7	2.8	1.6	1.4

Avoti: ECB un *Eurostat*.

1) Pamatojoties uz četrus ceturkšņu uzkrājumu un bruto rīcībā esošo ienākumu kumulētajām summām (korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņu pensiju fondu rezervēs).

2) Finanšu aktīvi (neietverot finanšu saistības) un nefinanšu aktīvi. Nefinanšu aktīvus veido galvenokārt nekustamie aktīvi (dzīvojamās ēkas un zeme). Tie ietver arī tādu uzņēmumu nefinanšu aktīvus, kuri nav juridiskās personas un kuri klasificēti mājsaimniecību sektorā.

3) Peļņas daļu nosaka saskaņā ar tīrajiem komercdarbības ienākumiem, kas kopumā atbilst grāmatvedībā aprēķinātajai peļņai.

4) Noteikts, pamatojoties uz aizdevumu, parāda vērtspapīru, tirdzniecības kredītu atlikumu un pensiju shēmu saistībām.

3. Saimnieciskā darbība

3.8. Euro zonas maksājumu bilance. Tekošais konts un kapitāla konts

(mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi; darījumi)

	Tekošais konts											Kapitāla konts ¹⁾	
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Sākotnējie ienākumi		Otrreizējie ienākumi		Kredīts	Debets
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2017 III	988.9	873.2	115.7	575.6	482.9	214.5	186.3	171.9	138.5	26.9	65.4	7.1	8.4
IV	996.3	893.9	102.4	590.1	496.3	218.0	190.2	160.1	144.8	28.0	62.5	12.1	10.4
2018 I	985.5	874.4	111.1	579.7	489.2	213.5	186.1	164.0	139.5	28.3	59.6	9.1	6.4
II	987.1	909.9	77.2	578.4	511.6	215.5	187.9	166.6	148.9	26.6	61.5	7.3	6.1
2018 janv.	328.1	291.9	36.3	197.1	166.5	71.1	61.6	50.8	44.7	9.2	19.1	3.0	1.9
febr.	327.1	288.3	38.8	190.7	161.2	70.6	61.6	56.9	48.3	8.9	17.2	2.2	1.6
marts	330.2	294.2	36.0	191.9	161.5	71.8	62.9	56.3	46.4	10.2	23.3	3.9	2.9
apr.	328.7	299.4	29.3	189.9	168.2	72.1	62.4	57.6	48.8	9.1	20.0	2.1	2.0
maijs	329.1	304.7	24.4	192.2	170.4	72.3	63.4	55.5	52.1	9.0	18.9	2.3	2.1
jūn.	329.3	305.7	23.5	196.2	173.0	71.1	62.2	53.5	48.0	8.5	22.6	2.9	1.9
<i>12 mēnešu kumulētie darījumi</i>													
2018 jūn.	3 957.7	3 551.4	406.3	2 323.7	1 980.0	861.5	750.6	662.5	571.8	109.9	249.0	35.6	31.2
<i>12 mēnešu kumulētie darījumi (% no IKP)</i>													
2018 jūn.	34.7	31.2	3.6	20.4	17.4	7.6	6.6	5.8	5.0	1.0	2.2	0.3	0.3

1) Kapitāla konta dati nav sezonāli izlīdzināti.

3.9. Euro zonas preču ārējā tirdzniecība¹⁾, vērtības un apjomi preču grupu dalījumā²⁾

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
	Eksports	Imports	Kopā			Papildpostenis: apstrādes rūpniecība	Kopā			Papildposteni			
			Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces		Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces	Apstrādes rūpniecība	Nafta		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<i>Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)</i>													
2017 III	6.0	8.0	546.8	257.0	114.6	164.1	459.7	485.9	272.9	81.0	123.1	355.1	48.5
IV	6.1	7.7	561.7	268.2	116.0	167.0	471.3	501.2	285.2	81.4	125.5	360.7	58.7
2018 I	2.1	1.9	560.7	269.7	113.5	168.1	469.5	503.6	291.1	81.1	123.4	356.8	65.0
II	4.2	5.7	566.0	.	.	.	472.6	514.6	.	.	.	361.0	.
2018 janv.	9.1	6.2	190.3	92.8	38.2	56.6	158.8	170.9	98.7	27.7	41.7	120.7	23.1
febr.	1.8	1.7	183.9	88.6	37.4	54.7	153.9	165.8	96.3	26.1	40.2	117.4	21.5
marts	-3.2	-2.0	186.5	88.3	38.0	56.8	156.8	166.9	96.0	27.3	41.4	118.7	20.3
apr.	8.2	8.5	187.4	88.7	39.2	55.4	156.6	169.7	98.6	26.0	42.5	119.6	21.1
maijs	-0.9	0.6	187.8	89.9	38.0	55.0	157.4	170.9	99.3	26.5	41.9	121.7	21.4
jūn.	5.7	8.5	190.8	.	.	.	158.5	174.0	.	.	.	119.7	.
<i>Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)</i>													
2017 III	3.7	3.4	123.7	121.8	124.8	127.9	124.0	114.2	113.9	115.8	114.1	117.9	100.2
IV	4.4	4.1	126.3	125.8	125.8	130.2	126.8	114.8	114.7	113.3	115.7	118.5	105.9
2018 I	2.3	1.9	125.7	125.4	123.1	131.6	126.2	114.2	114.7	112.3	114.8	117.0	110.3
II
2017 dec.	-0.3	0.0	128.8	127.6	130.2	132.6	129.9	114.0	115.1	106.9	114.3	117.4	111.2
2018 janv.	8.6	5.1	127.5	129.0	123.5	132.6	127.7	114.6	115.4	112.4	114.7	117.2	114.1
febr.	2.2	2.4	124.1	124.0	122.1	128.3	124.3	113.5	114.4	110.6	112.8	116.3	110.4
marts	-2.5	-1.5	125.7	123.2	123.6	133.8	126.5	114.4	114.0	114.0	116.9	117.5	106.3
apr.	8.2	7.4	125.8	123.2	127.2	130.1	125.9	114.7	115.8	106.4	118.8	117.2	104.6
maijs	-1.3	-2.0	125.3	124.3	123.3	127.5	126.1	115.3	115.1	111.6	117.9	120.2	99.6

Avoti: ECB un Eurostat.

1) Atšķirība starp ECB maksājumu bilances posteņa "Preces" (3.8. tabula) un Eurostat preču tirdzniecības (3.9. tabula) datiem veidojas galvenokārt to atšķirīgo definīciju dēļ.

2) Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju (Broad Economic Categories) klasifikācijai.

4. Cenas un izmaksas

4.1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss¹⁾

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %) ²⁾						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas	
	Indekss: 2015. g. = 100	Kopā		Preces	Pakalpojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpojumi	Kopējais SPCI (neietverot administratīvi regulējamās cenas)	Administratīvi regulējamās cenas
		1	2										
% no 2018. gada kopapjoma	100.0	100.0	70.7	55.6	44.4	100.0	12.1	7.5	26.3	9.7	44.4	86.6	13.4
2015	100.0	0.0	0.8	-0.8	1.2	-	-	-	-	-	-	-0.1	1.0
2016	100.2	0.2	0.9	-0.4	1.1	-	-	-	-	-	-	0.2	0.3
2017	101.8	1.5	1.0	1.7	1.4	-	-	-	-	-	-	1.6	1.0
2017 III	101.8	1.4	1.2	1.4	1.5	0.2	0.7	0.3	0.1	-0.9	0.3	1.5	1.1
IV	102.4	1.4	0.9	1.6	1.2	0.5	0.5	1.1	0.1	2.6	0.1	1.5	1.2
2018 I	102.3	1.3	1.0	1.2	1.3	0.5	0.7	0.1	0.1	1.9	0.5	1.2	1.9
II	103.7	1.7	0.9	2.0	1.3	0.5	0.8	0.7	0.0	1.9	0.5	1.7	1.6
2018 marts	103.0	1.3	1.0	1.2	1.5	0.1	0.7	0.1	-0.1	-0.8	0.3	1.2	2.0
apr.	103.3	1.3	0.8	1.4	1.0	0.1	0.3	0.2	0.0	0.8	0.0	1.2	1.6
maijs	103.8	1.9	1.1	2.1	1.6	0.4	0.0	0.7	0.0	2.2	0.3	1.9	1.6
jūn.	104.0	2.0	0.9	2.5	1.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.9	0.0	2.0	1.6
jūl.	103.6	2.1	1.1	2.8	1.4	0.2	0.1	0.0	0.1	0.7	0.2	2.1	2.4
aug. ³⁾	103.8	2.0	1.0	.	1.3	0.1	0.2	0.4	0.0	0.4	0.0	.	.

	Preces						Pakalpojumi						
	Pārtika (ietverot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Dažādi	
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas rūpniecības preces	Enerģija	Ires maksa						
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
% no 2018. gada kopapjoma	19.6	12.1	7.5	36.0	26.3	9.7	10.6	6.4	7.3	3.2	15.3	8.1	
2015	1.0	0.6	1.6	-1.8	0.3	-6.8	1.2	1.1	1.3	-0.8	1.5	1.2	
2016	0.9	0.6	1.4	-1.1	0.4	-5.1	1.1	1.1	0.8	0.0	1.4	1.2	
2017	1.8	1.6	2.2	1.6	0.4	4.9	1.3	1.2	2.1	-1.5	2.1	0.7	
2017 III	1.6	2.0	0.9	1.3	0.5	3.4	1.3	1.2	2.3	-1.8	2.4	0.8	
IV	2.2	2.1	2.3	1.3	0.4	3.5	1.2	1.2	1.7	-1.7	2.0	0.4	
2018 I	1.7	2.6	0.3	0.9	0.5	2.1	1.3	1.3	1.7	-1.0	1.8	1.2	
II	2.6	2.7	2.3	1.7	0.3	5.5	1.2	1.2	1.3	-0.7	1.8	1.3	
2018 marts	2.1	2.9	0.8	0.7	0.2	2.0	1.3	1.3	1.9	-0.9	2.1	1.2	
apr.	2.4	3.0	1.5	0.9	0.3	2.6	1.3	1.3	0.8	-0.7	1.2	1.2	
maijs	2.5	2.6	2.4	1.8	0.3	6.1	1.3	1.3	1.7	-0.6	2.5	1.3	
jūn.	2.7	2.6	2.9	2.4	0.4	8.0	1.1	1.0	1.5	-0.8	1.7	1.3	
jūl.	2.5	2.4	2.6	2.9	0.5	9.5	1.1	1.1	1.3	-0.6	2.1	1.4	
aug. ³⁾	2.5	2.4	2.5	.	0.3	9.2	

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) 2016. gada maijā ECB sāka publicēt uzlabotās sezonāli izlīdzinātās euro zonas SPCI datu laikrindas saskaņā ar pārskatīto sezonāli izlīdzināto pieeju, kas aprakstīta ECB 2016. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 3 1. ielikumā (<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/ecbu/eb201603.en.pdf>).

3) Aplēse, pamatojoties uz provizoriskiem valstu datiem, kā arī uz jaunāko informāciju par enerģijas cenām.

4. Cenas un izmaksas

4.2. Rūpniecības, būvniecības un īpašuma cenas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Ražotāju cenas rūpniecībā, neietverot būvniecību ¹⁾										Būvniecība	Mājokļu cenas ²⁾	Komerctīpašumu cenu eksperimentālais rādītājs ²⁾
	Kopā (indekss: 2015. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība (neietverot būvniecību un enerģētiku)						Enerģētika			
		Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces							
						Kopā	Pārtika, alkoholiskie dzērieni un tabaka	Nepārtikas preces					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
% no 2015. gada kopapjoma	100.0	100.0	77.3	72.1	28.9	20.7	22.5	16.5	5.9	27.9			
2015	100.0	-2.6	-2.3	-0.5	-1.2	0.7	-0.6	-0.9	0.2	-8.7	0.4	1.7	2.3
2016	97.8	-2.2	-1.4	-0.5	-1.6	0.4	0.0	0.0	0.0	-6.9	0.6	3.4	5.0
2017	100.8	3.1	3.0	2.1	3.2	0.9	1.9	2.7	0.2	5.9	2.1	3.7	5.1
2017 III	100.5	2.4	2.7	2.1	3.0	1.0	2.2	3.1	0.2	3.3	1.9	3.7	5.7
IV	101.7	2.5	2.5	2.0	3.2	0.9	1.6	2.0	0.3	3.8	2.4	3.9	6.6
2018 I	102.5	1.8	1.7	1.6	2.4	1.0	0.9	1.1	0.5	2.2	2.3	4.3	.
II	103.2	2.8	2.7	1.4	2.5	1.0	0.4	0.2	0.5	6.9	.	.	.
2018 febr.	102.5	1.7	1.4	1.6	2.4	1.0	0.8	1.0	0.5	1.9	-	-	-
mart.	102.5	2.0	1.7	1.4	2.2	1.0	0.9	1.2	0.5	3.6	-	-	-
apr.	102.5	1.9	1.8	1.3	2.1	1.0	0.5	0.4	0.4	3.5	-	-	-
maijs	103.3	3.0	2.9	1.4	2.4	1.0	0.4	0.1	0.5	7.7	-	-	-
jūn.	103.7	3.6	3.4	1.6	3.0	1.1	0.2	0.0	0.5	9.5	-	-	-
jūl.	104.1	4.0	3.4	1.7	3.2	1.1	0.1	-0.3	0.6	10.7	-	-	-

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un ECB aprēķini, kuru pamatā ir MSCI dati un valstu avoti (13. aile).

1) Tikai iekšzemes tirdzniecība.

2) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk.

www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4.3. Preču cenas un IKP deflatori

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	IKP deflatori								Naftas cenas (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas (euro)					
	Kopā (s.i. dati; indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports ¹⁾	Imports ¹⁾		Svērums atbilstoši importam ²⁾			Svērums atbilstoši izmantošanai ²⁾		
			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana				Kopā	Pārtika	Nepārtikas preces	Kopā	Pārtika	Nepārtikas preces
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
% no kopapjoma									100.0	45.4	54.6	100.0	50.4	49.6	
2015	106.0	1.4	0.4	0.3	0.5	0.8	0.4	-1.9	47.1	0.0	4.2	-4.5	2.9	7.0	-2.7
2016	106.8	0.7	0.4	0.3	0.4	0.7	-1.4	-2.4	39.9	-3.7	-4.0	-3.3	-7.4	-10.4	-3.0
2017	107.9	1.1	1.5	1.5	1.3	1.5	1.8	2.9	48.1	5.9	-3.5	16.4	5.5	-3.2	17.5
2017 III	108.2	1.3	1.6	1.4	1.3	1.5	1.4	2.0	44.0	2.0	-7.4	12.3	2.7	-5.7	13.5
IV	108.5	1.3	1.6	1.4	1.5	1.6	1.2	1.8	52.2	-2.5	-9.5	4.6	0.0	-5.2	6.3
2018 I	108.8	1.5	1.4	1.2	1.4	1.7	0.4	0.3	54.6	-8.9	-14.5	-3.6	-7.6	-12.6	-1.9
II	109.3	1.4	1.6	1.5	1.8	1.9	1.1	1.6	62.6	1.6	-6.5	9.6	1.2	-7.1	10.9
2018 mart.	-	-	-	-	-	-	-	-	53.9	-9.3	-12.8	-6.0	-8.8	-12.3	-4.8
apr.	-	-	-	-	-	-	-	-	58.4	-4.9	-10.2	0.1	-5.2	-11.1	1.5
maijs	-	-	-	-	-	-	-	-	64.9	3.9	-4.8	12.6	3.2	-5.8	13.8
jūn.	-	-	-	-	-	-	-	-	64.4	6.2	-4.6	17.0	5.8	-4.2	18.0
jūl.	-	-	-	-	-	-	-	-	63.7	1.6	-6.3	9.7	2.5	-4.4	11.2
aug.	-	-	-	-	-	-	-	-	63.3	2.6	-1.8	6.5	4.8	1.9	8.1

Avoti: Eurostat, ECB aprēķini un Bloomberg (9. aile).

1) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonā.

2) Svērums atbilstoši importam: svērums noteikts saskaņā ar 2009.–2011. gada vidējo importa struktūru; svērums atbilstoši izmantošanai: svērums noteikts saskaņā ar 2009.–2011. gada vidējo iekšzemes pieprasījuma struktūru.

4. Cenas un izmaksas

4.4. Ar cenām saistīto viedokļu apsekojumi

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi (procentu starpības)					Iepirkumu vadītāju apsekojumi (difūzijas indeksi)			
	Pārdošanas cenu gaidas (nākamajiem trim mēnešiem)				Patēriņa cenu tendences pēdējos 12 mēnešos	Ražošanas izmaksas		Noteiktās cenas	
	Apstrādes rūpniecība	Mazumtirdzniecība	Pakalpojumi	Būvniecība		Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi	Apstrādes rūpniecība	Pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1999–2014	4.4	-	-	-3.1	33.5	57.2	56.5	-	49.8
2015	-3.1	3.1	2.3	-13.2	-0.2	48.9	53.5	49.6	49.0
2016	-1.0	2.2	4.1	-7.2	0.2	49.8	53.9	49.3	49.6
2017	8.7	5.0	6.7	2.6	12.3	64.6	56.3	55.1	51.6
2017 III	8.1	4.3	6.6	3.4	10.4	60.4	55.7	54.4	51.4
IV	10.9	7.1	8.2	8.2	13.8	67.9	56.9	56.3	52.1
2018 I	12.5	6.7	8.9	10.9	17.4	68.4	57.2	57.9	52.9
II	9.8	6.7	9.0	12.2	18.5	65.6	57.6	56.5	52.3
2018 marts	11.9	6.4	8.3	11.8	16.5	65.8	56.3	57.3	52.1
apr.	9.9	6.1	9.0	9.8	16.3	63.9	56.5	57.5	51.8
maijs	9.3	7.3	9.0	14.3	18.0	65.3	57.6	56.4	52.0
jūn.	10.1	6.8	9.0	12.5	21.1	67.6	58.6	55.7	53.2
jūl.	9.6	6.8	9.0	12.3	20.7	66.6	57.9	55.6	53.0
aug.	10.3	7.8	9.2	13.0	19.6	65.3	58.1	55.1	52.7

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un *Markit*.

4.5. Darbaspēka izmaksu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (indekss: 2012. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu saimnieciskās darbības veidu dalījumā		Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs ¹⁾
			Darba samaksa	Darba devēju sociālās iemaksas	Uzņēmējdarbības nozares	Galvenokārt ar uzņēmējdarbību nesaistītas nozares	
	1	2	3	4	5	6	7
% no 2012. gada kopapjoma	100.0	100.0	74.6	25.4	69.3	30.7	
2015	104.3	1.6	2.0	0.7	1.6	1.6	1.5
2016	105.8	1.5	1.5	1.6	1.4	1.6	1.4
2017	107.5	1.6	1.7	1.2	1.7	1.4	1.5
2017 III	104.2	1.6	1.6	1.4	1.8	1.0	1.5
IV	114.0	1.4	1.5	0.8	1.6	0.9	1.5
2018 I	102.5	2.0	1.8	2.6	2.4	1.1	1.7
II	2.2

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

1) Uz nesaskaņotiem avotiem balstīti eksperimentāli dati (sīkāku informāciju sk. www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/governance_and_quality_framework/html/experimental-data.en.html).

4. Cenas un izmaksas

4.6. Vienības darbaspēka izmaksas, atlīdzība vienam nodarbinātajam un darba ražīgums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti ceturkšņa dati; neizlīdzināti gada dati)

	Kopā (indekss: 2010. g. = 100)	Kopā	Saimnieciskās darbības veidu dalījumā									
			Lauksaim- niecība, mežsaim- niecība un zvejniecība	Apstrādes rūpniecība, enerģētika un komunālie pakalpojumi	Būv- niecība	Tirdzniecība, transporta, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	Informācijas un komuni- kācijas pakalpojumi	Finanses un apdroši- nāšana	Nekusta- mais īpašums	Profesionālie, komerc- darbības un atbalsta pakalpojumi	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe	Māksla, izklaide un citi pakal- pojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vienības darbaspēka izmaksas												
2015	104.7	0.5	1.5	-1.6	0.8	0.6	0.9	0.7	2.6	1.6	1.3	1.8
2016	105.4	0.7	2.3	-1.1	0.0	1.4	-0.3	2.0	3.8	0.9	1.2	1.8
2017	106.2	0.8	-0.1	-0.2	0.1	0.0	0.2	0.3	4.4	2.2	1.5	1.6
2017 III	106.2	0.4	-0.4	-1.4	-0.5	0.0	0.3	0.1	4.2	2.2	1.3	1.5
IV	106.6	0.7	-0.9	-0.5	0.1	-0.3	0.7	-0.4	4.6	2.2	1.7	1.5
2018 I	107.0	1.0	0.6	0.0	-0.5	0.7	-0.1	1.0	4.0	2.2	1.6	1.2
II	107.8	1.7	0.3	1.5	0.8	1.0	0.7	1.1	3.8	2.9	2.0	1.8
Atlīdzība vienam nodarbinātajam												
2015	108.1	1.5	1.3	2.1	1.3	1.4	2.7	0.9	2.1	1.6	1.2	1.9
2016	109.4	1.2	0.4	1.1	1.5	1.3	0.2	2.2	2.4	0.7	1.3	1.9
2017	111.1	1.5	1.5	1.5	1.1	1.5	1.6	0.6	4.3	3.2	1.3	1.4
2017 III	111.4	1.6	2.0	1.4	0.8	1.8	2.3	0.3	4.4	3.4	1.2	0.8
IV	112.1	1.8	2.3	1.9	1.6	1.7	1.9	0.7	4.3	3.2	1.5	1.7
2018 I	112.6	1.9	2.8	1.6	1.1	2.0	2.6	1.9	3.5	2.4	1.9	2.2
II	113.4	2.3	2.6	2.3	1.4	2.2	2.8	1.7	3.3	2.8	2.3	2.4
Darba ražīgums uz vienu nodarbināto												
2015	103.3	1.0	-0.3	3.7	0.5	0.8	1.8	0.2	-0.6	0.1	-0.2	0.1
2016	103.8	0.5	-1.8	2.3	1.5	-0.1	0.5	0.2	-1.4	-0.2	0.1	0.1
2017	104.6	0.8	1.7	1.7	1.1	1.5	1.4	0.3	-0.1	0.9	-0.2	-0.3
2017 III	104.9	1.1	2.5	2.9	1.3	1.8	1.9	0.3	0.2	1.3	-0.1	-0.6
IV	105.2	1.1	3.2	2.4	1.5	2.0	1.1	1.1	-0.2	1.0	-0.2	0.2
2018 I	105.2	0.9	2.2	1.5	1.6	1.3	2.7	0.8	-0.5	0.2	0.3	0.9
II	105.2	0.6	2.4	0.7	0.6	1.2	2.1	0.6	-0.5	-0.1	0.3	0.6
Atlīdzība par vienu nostrādāto stundu												
2015	109.8	1.3	1.4	1.7	0.7	1.5	1.5	0.8	1.5	1.2	1.2	1.6
2016	111.0	1.0	0.0	1.0	1.5	1.0	0.5	1.6	2.2	0.3	1.4	1.7
2017	112.8	1.6	1.2	1.5	0.9	1.7	1.5	0.8	3.6	3.0	1.6	1.7
2017 III	112.6	1.3	0.3	0.9	0.0	1.6	1.9	0.1	3.6	2.9	1.3	1.1
IV	113.4	1.4	1.2	1.1	0.7	1.4	1.7	0.6	2.2	2.8	1.4	1.9
2018 I	113.9	1.8	2.6	1.3	0.6	2.0	2.8	2.1	2.5	2.2	1.9	2.1
II	114.4	1.8	0.5	1.8	0.9	1.9	2.2	1.3	3.0	2.3	2.0	1.1
Darba ražīgums stundā												
2015	105.2	0.9	-1.0	3.3	0.0	1.1	0.7	0.1	-0.8	-0.1	-0.2	-0.4
2016	105.7	0.4	-1.7	2.2	1.2	-0.2	0.9	-0.5	-1.8	-0.4	0.1	-0.1
2017	106.7	1.0	2.5	1.7	1.0	1.9	1.6	0.6	-0.4	1.0	0.1	0.4
2017 III	106.6	1.0	2.4	2.4	1.1	1.7	1.9	0.1	0.3	1.0	0.0	-0.1
IV	107.1	0.9	2.9	1.8	0.5	2.0	1.2	1.3	-1.5	0.8	-0.2	0.8
2018 I	107.2	1.0	2.4	1.4	1.5	1.5	3.0	1.0	-1.0	0.2	0.4	1.3
II	106.9	0.4	2.0	0.3	0.5	1.2	1.7	0.2	-0.1	-0.6	0.0	0.0

Avoti: Eurostat un ECB aprēķini.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.1. Monetārie rādītāji¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	M3											
	M2						M3 – M2					
	M1		M2 – M1				Repo darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem			
	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Atlikumi											
2015	1 037.7	5 575.8	6 613.5	1 444.1	2 159.7	3 603.8	10 217.2	74.5	485.1	75.6	635.2	10 852.4
2016	1 075.5	6 083.9	7 159.4	1 329.8	2 221.2	3 551.0	10 710.4	70.4	523.2	91.7	685.2	11 395.7
2017	1 112.0	6 635.7	7 747.7	1 194.4	2 261.2	3 455.6	11 203.3	75.7	509.4	75.8	660.8	11 864.1
2017 III	1 104.8	6 531.0	7 635.8	1 224.1	2 251.4	3 475.4	11 111.3	66.6	530.5	77.4	674.6	11 785.8
IV	1 112.0	6 635.7	7 747.7	1 194.4	2 261.2	3 455.6	11 203.3	75.7	509.4	75.8	660.8	11 864.1
2018 I	1 113.4	6 746.1	7 859.5	1 171.5	2 258.5	3 430.0	11 289.5	71.6	505.7	74.6	651.9	11 941.4
II	1 133.3	6 906.2	8 039.5	1 183.4	2 269.8	3 453.2	11 492.7	73.9	506.7	69.2	649.8	12 142.5
2018 febr.	1 115.6	6 720.6	7 836.1	1 178.4	2 258.0	3 436.4	11 272.5	72.8	502.5	63.0	638.3	11 910.8
marts	1 113.4	6 746.1	7 859.5	1 171.5	2 258.5	3 430.0	11 289.5	71.6	505.7	74.6	651.9	11 941.4
apr.	1 122.2	6 759.0	7 881.2	1 158.9	2 263.4	3 422.3	11 303.5	77.4	510.6	75.3	663.3	11 966.7
maijs	1 128.3	6 850.3	7 978.6	1 163.1	2 265.3	3 428.4	11 407.0	71.3	504.4	65.1	640.8	12 047.8
jūn.	1 133.3	6 906.2	8 039.5	1 183.4	2 269.8	3 453.2	11 492.7	73.9	506.7	69.2	649.8	12 142.5
jūl. ^(p)	1 136.5	6 913.5	8 050.0	1 158.2	2 277.5	3 435.7	11 485.7	67.0	511.4	65.6	644.0	12 129.7
	Darījumi											
2015	66.5	566.9	633.3	-134.5	12.3	-122.2	511.2	-47.4	49.7	-27.2	-24.9	486.2
2016	37.9	541.7	579.6	-105.4	16.0	-89.3	490.3	-4.2	38.0	16.9	50.7	541.0
2017	36.6	588.3	624.9	-112.3	36.3	-76.0	548.9	6.7	-13.7	-19.1	-26.0	522.8
2017 III	9.4	157.0	166.4	-32.9	10.8	-22.1	144.3	-1.1	16.8	3.1	18.9	163.1
IV	7.2	109.0	116.2	-21.6	9.9	-11.7	104.5	9.4	-21.4	-5.9	-17.9	86.7
2018 I	1.4	107.2	108.6	-21.2	5.9	-15.3	93.3	-3.9	-3.6	-0.2	-7.6	85.7
II	19.9	149.5	169.4	8.6	10.6	19.2	188.6	-0.9	1.3	-7.2	-6.8	181.8
2018 febr.	1.1	30.1	31.2	-21.1	1.1	-20.1	11.1	-2.1	-12.1	0.6	-13.6	-2.5
marts	-2.2	27.2	25.1	-6.3	0.6	-5.7	19.3	-1.2	3.4	12.3	14.6	33.9
apr.	8.8	9.6	18.4	-13.3	4.9	-8.4	10.0	3.0	4.8	0.2	8.0	18.0
maijs	6.2	84.8	90.9	1.4	1.5	2.9	93.8	-6.6	-6.1	-11.1	-23.8	70.0
jūn.	5.0	55.2	60.2	20.6	4.1	24.7	84.8	2.7	2.6	3.8	9.0	93.9
jūl. ^(p)	2.1	8.2	10.3	-24.2	7.7	-16.5	-6.2	-6.8	4.5	-3.3	-5.7	-11.9
	Pieauguma temps											
2015	6.8	11.3	10.6	-8.5	0.6	-3.3	5.3	-38.9	11.4	-25.4	-3.8	4.7
2016	3.7	9.7	8.8	-7.3	0.7	-2.5	4.8	-5.7	7.8	22.2	8.0	5.0
2017	3.4	9.7	8.7	-8.5	1.6	-2.1	5.1	9.7	-2.6	-20.9	-3.8	4.6
2017 III	3.6	11.0	9.9	-10.4	1.4	-3.2	5.4	-13.2	5.6	-10.8	1.3	5.2
IV	3.4	9.7	8.7	-8.5	1.6	-2.1	5.1	9.7	-2.6	-20.9	-3.8	4.6
2018 I	2.4	8.5	7.6	-8.7	1.7	-2.1	4.4	-1.6	-4.8	-23.3	-7.0	3.7
II	3.5	8.2	7.5	-5.3	1.7	-0.9	4.8	5.2	-1.3	-13.0	-2.0	4.5
2018 febr.	2.8	9.4	8.4	-9.3	1.8	-2.3	4.9	7.7	-2.3	-32.4	-5.4	4.3
marts	2.4	8.5	7.6	-8.7	1.7	-2.1	4.4	-1.6	-4.8	-23.3	-7.0	3.7
apr.	2.8	7.8	7.0	-8.4	1.8	-1.9	4.2	5.3	-1.7	-5.4	-1.4	3.8
maijs	3.2	8.3	7.5	-7.6	1.7	-1.7	4.6	-3.6	-2.9	-20.9	-5.1	4.0
jūn.	3.5	8.2	7.5	-5.3	1.7	-0.9	4.8	5.2	-1.3	-13.0	-2.0	4.5
jūl. ^(p)	3.6	7.5	6.9	-6.5	1.9	-1.1	4.4	-2.1	-1.3	-16.1	-3.1	4.0

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.2. M3 ietilpstošie noguldījumi¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Mājsaimniecības ³⁾					Finanšu sabiedrības (neietverot MFI un ASPF) ²⁾	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Pārējā valdība ⁴⁾
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	Repo darījumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Atlikumi													
2015	1 037.7	5 575.8	6 613.5	1 444.1	2 159.7	3 603.8	10 217.2	74.5	485.1	75.6	635.2	10 852.4	365.5
2016	1 075.5	6 083.9	7 159.4	1 329.8	2 221.2	3 551.0	10 710.4	70.4	523.2	91.7	685.2	11 395.7	383.2
2017	1 112.0	6 635.7	7 747.7	1 194.4	2 261.2	3 455.6	11 203.3	75.7	509.4	75.8	660.8	11 864.1	409.9
2017 III	1 104.8	6 531.0	7 635.8	1 224.1	2 251.4	3 475.4	11 111.3	66.6	530.5	77.4	674.6	11 785.8	403.1
IV	1 112.0	6 635.7	7 747.7	1 194.4	2 261.2	3 455.6	11 203.3	75.7	509.4	75.8	660.8	11 864.1	419.2
2018 I	1 113.4	6 746.1	7 859.5	1 171.5	2 258.5	3 430.0	11 289.5	71.6	505.7	74.6	651.9	11 941.4	409.9
II	1 133.3	6 906.2	8 039.5	1 183.4	2 269.8	3 453.2	11 492.7	73.9	506.7	69.2	649.8	12 142.5	413.1
2018 febr.	1 115.6	6 720.6	7 836.1	1 178.4	2 258.0	3 436.4	11 272.5	72.8	502.5	63.0	638.3	11 910.8	412.1
mart.	1 113.4	6 746.1	7 859.5	1 171.5	2 258.5	3 430.0	11 289.5	71.6	505.7	74.6	651.9	11 941.4	409.9
apr.	1 122.2	6 759.0	7 881.2	1 158.9	2 263.4	3 422.3	11 303.5	77.4	510.6	75.3	663.3	11 966.7	412.7
maijs	1 128.3	6 850.3	7 978.6	1 163.1	2 265.3	3 428.4	11 407.0	71.3	504.4	65.1	640.8	12 047.8	413.7
jūn.	1 133.3	6 906.2	8 039.5	1 183.4	2 269.8	3 453.2	11 492.7	73.9	506.7	69.2	649.8	12 142.5	413.1
jūl. ^(p)	1 136.5	6 913.5	8 050.0	1 158.2	2 277.5	3 435.7	11 485.7	67.0	511.4	65.6	644.0	12 129.7	420.0
Darījumi													
2015	66.5	566.9	633.3	-134.5	12.3	-122.2	511.2	-47.4	49.7	-27.2	-24.9	486.2	29.6
2016	37.9	541.7	579.6	-105.4	16.0	-89.3	490.3	-4.2	38.0	16.9	50.7	541.0	18.8
2017	36.6	588.3	624.9	-112.3	36.3	-76.0	548.9	6.7	-13.7	-19.1	-26.0	522.8	27.0
2017 III	9.4	157.0	166.4	-32.9	10.8	-22.1	144.3	-1.1	16.8	3.1	18.9	163.1	10.7
IV	7.2	109.0	116.2	-21.6	9.9	-11.7	104.5	9.4	-21.4	-5.9	-17.9	86.7	16.2
2018 I	1.4	107.2	108.6	-21.2	5.9	-15.3	93.3	-3.9	-3.6	-0.2	-7.6	85.7	-8.9
II	19.9	149.5	169.4	8.6	10.6	19.2	188.6	-0.9	1.3	-7.2	-6.8	181.8	3.0
2018 febr.	1.1	30.1	31.2	-21.1	1.1	-20.1	11.1	-2.1	-12.1	0.6	-13.6	-2.5	-6.5
mart.	-2.2	27.2	25.1	-6.3	0.6	-5.7	19.3	-1.2	3.4	12.3	14.6	33.9	-2.4
apr.	8.8	9.6	18.4	-13.3	4.9	-8.4	10.0	3.0	4.8	0.2	8.0	18.0	2.8
maijs	6.2	84.8	90.9	1.4	1.5	2.9	93.8	-6.6	-6.1	-11.1	-23.8	70.0	0.9
jūn.	5.0	55.2	60.2	20.6	4.1	24.7	84.8	2.7	2.6	3.8	9.0	93.9	-0.6
jūl. ^(p)	2.1	8.2	10.3	-24.2	7.7	-16.5	-6.2	-6.8	4.5	-3.3	-5.7	-11.9	6.9
Pieauguma temps													
2015	6.8	11.3	10.6	-8.5	0.6	-3.3	5.3	-38.9	11.4	-25.4	-3.8	4.7	8.8
2016	3.7	9.7	8.8	-7.3	0.7	-2.5	4.8	-5.7	7.8	22.2	8.0	5.0	5.2
2017	3.4	9.7	8.7	-8.5	1.6	-2.1	5.1	9.7	-2.6	-20.9	-3.8	4.6	7.0
2017 III	3.6	11.0	9.9	-10.4	1.4	-3.2	5.4	-13.2	5.6	-10.8	1.3	5.2	6.1
IV	3.4	9.7	8.7	-8.5	1.6	-2.1	5.1	9.7	-2.6	-20.9	-3.8	4.6	9.0
2018 I	2.4	8.5	7.6	-8.7	1.7	-2.1	4.4	-1.6	-4.8	-23.3	-7.0	3.7	7.0
II	3.5	8.2	7.5	-5.3	1.7	-0.9	4.8	5.2	-1.3	-13.0	-2.0	4.5	5.4
2018 febr.	2.8	9.4	8.4	-9.3	1.8	-2.3	4.9	7.7	-2.3	-32.4	-5.4	4.3	7.6
mart.	2.4	8.5	7.6	-8.7	1.7	-2.1	4.4	-1.6	-4.8	-23.3	-7.0	3.7	7.0
apr.	2.8	7.8	7.0	-8.4	1.8	-1.9	4.2	5.3	-1.7	-5.4	-1.4	3.8	5.4
maijs	3.2	8.3	7.5	-7.6	1.7	-1.7	4.6	-3.6	-2.9	-20.9	-5.1	4.0	5.7
jūn.	3.5	8.2	7.5	-5.3	1.7	-0.9	4.8	5.2	-1.3	-13.0	-2.0	4.5	5.4
jūl. ^(p)	3.6	7.5	6.9	-6.5	1.9	-1.1	4.4	-2.1	-1.3	-16.1	-3.1	4.0	5.6

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Attiecas uz valdības sektoru, neietverot centrālo valdību.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.3. Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Kredīts valdībai			Kredīts pārējiem euro zonas rezidentiem								Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu (neietverot naudas tirgus fondus) akcijas
	Kopā	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kopā	Aizdevumi					Parāda vērtspapīri			
					Kopā	Nefinanšu sabiedrībām ³⁾	Mājsaimniecībām ⁴⁾	Finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un ASPF) ³⁾	Apdrošināšanas sabiedrībām un pensiju fondiem				
											Koriģētie aizdevumi ²⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Atlikumi													
2015	3 901.4	1 113.6	2 785.4	12 599.6	10 509.4	10 804.8	4 285.9	5 310.8	789.0	123.8	1 307.8	782.4	
2016	4 393.8	1 083.6	3 297.1	12 877.2	10 707.8	10 978.8	4 310.1	5 449.0	836.0	112.7	1 385.4	784.0	
2017	4 631.3	1 032.7	3 584.7	13 112.9	10 871.3	11 168.3	4 324.9	5 598.1	839.6	108.7	1 440.1	801.5	
2017 III	4 548.3	1 050.5	3 483.6	13 048.9	10 816.0	11 103.5	4 302.2	5 556.2	845.6	111.9	1 439.0	794.0	
IV	4 631.3	1 032.7	3 584.7	13 112.9	10 871.3	11 168.3	4 324.9	5 598.1	839.6	108.7	1 440.1	801.5	
2018 I	4 600.7	1 021.7	3 565.2	13 196.1	10 945.8	11 232.8	4 344.9	5 631.8	857.1	112.0	1 466.4	783.9	
II	4 599.8	1 017.9	3 567.6	13 280.1	10 995.9	11 332.4	4 354.8	5 659.7	861.1	120.3	1 497.2	787.0	
2018 febr.	4 598.6	1 023.6	3 560.7	13 188.5	10 936.3	11 224.7	4 349.3	5 615.1	858.1	113.8	1 459.5	792.8	
mart	4 600.7	1 021.7	3 565.2	13 196.1	10 945.8	11 232.8	4 344.9	5 631.8	857.1	112.0	1 466.4	783.9	
apr.	4 594.5	1 021.6	3 559.0	13 252.6	10 964.5	11 256.1	4 358.6	5 644.5	843.4	117.9	1 484.3	803.8	
maijs	4 576.9	1 023.3	3 539.3	13 302.0	11 010.0	11 302.0	4 384.5	5 650.5	854.4	120.6	1 490.5	801.5	
jūn.	4 599.8	1 017.9	3 567.6	13 280.1	10 995.9	11 332.4	4 354.8	5 659.7	861.1	120.3	1 497.2	787.0	
jūl. ^(p)	4 618.4	1 010.4	3 593.8	13 333.9	11 024.8	11 351.2	4 382.6	5 676.9	844.8	120.6	1 520.0	789.0	
Darījumi													
2015	295.0	-21.3	316.0	83.8	56.7	76.4	-16.6	101.2	-22.2	-5.7	25.6	1.5	
2016	487.4	-34.5	521.8	317.6	233.9	257.9	82.4	119.7	42.9	-11.1	79.7	4.0	
2017	290.6	-43.1	333.1	361.2	272.1	315.5	82.4	173.0	20.4	-3.7	64.2	24.8	
2017 III	88.7	-10.8	99.6	74.2	75.9	86.8	21.4	40.6	14.5	-0.7	2.3	-4.0	
IV	90.1	-15.8	105.8	87.6	74.9	92.3	33.6	48.3	-3.8	-3.2	5.9	6.8	
2018 I	-39.9	-10.2	-29.7	115.6	101.9	97.6	39.7	39.2	19.7	3.4	28.9	-15.2	
II	35.5	-4.3	39.5	89.0	55.4	108.5	14.2	36.0	-2.9	8.1	31.2	2.4	
2018 febr.	3.1	-7.5	10.5	2.1	0.7	-3.3	-4.0	10.4	-7.0	1.3	6.6	-5.1	
mart	-12.8	-2.0	-10.4	29.4	30.2	31.6	11.9	20.8	-0.8	-1.7	7.5	-8.3	
apr.	-4.0	-0.1	-3.9	46.2	13.9	17.9	13.6	12.2	-17.7	5.8	17.6	14.7	
maijs	25.9	1.3	24.3	56.3	48.5	51.9	26.7	11.2	8.1	2.6	6.2	1.5	
jūn.	13.6	-5.5	19.1	-13.5	-7.0	38.6	-26.1	12.6	6.8	-0.2	7.3	-13.8	
jūl. ^(p)	26.6	-6.1	32.7	57.5	35.2	25.0	30.4	19.1	-14.5	0.2	22.8	-0.5	
Pieauguma temps													
2015	8.2	-1.9	12.8	0.7	0.5	0.7	-0.4	1.9	-2.7	-4.4	2.0	0.2	
2016	12.4	-3.1	18.7	2.5	2.2	2.4	1.9	2.3	5.5	-8.9	6.1	0.5	
2017	6.7	-4.0	10.2	2.8	2.6	2.9	1.9	3.2	2.5	-3.3	4.6	3.2	
2017 III	8.3	-4.0	12.7	2.8	2.4	2.7	1.5	3.0	3.5	2.0	5.7	2.6	
IV	6.7	-4.0	10.2	2.8	2.6	2.9	1.9	3.2	2.5	-3.3	4.6	3.2	
2018 I	3.9	-4.0	6.4	2.6	2.6	3.0	2.2	3.0	2.3	-0.4	4.0	-0.1	
II	3.9	-3.9	6.4	2.8	2.9	3.5	2.5	3.0	3.3	6.8	4.8	-1.3	
2018 febr.	5.2	-4.1	8.2	2.8	2.7	3.1	2.0	2.9	4.5	2.0	5.0	1.1	
mart	3.9	-4.0	6.4	2.6	2.6	3.0	2.2	3.0	2.3	-0.4	4.0	-0.1	
apr.	3.2	-4.0	5.5	2.9	2.7	3.1	2.4	3.0	2.7	3.7	5.2	1.9	
maijs	3.4	-3.6	5.6	3.2	3.1	3.3	2.8	3.1	3.8	8.1	4.6	2.0	
jūn.	3.9	-3.9	6.4	2.8	2.9	3.5	2.5	3.0	3.3	6.8	4.8	-1.3	
jūl. ^(p)	3.7	-3.9	6.1	3.0	3.0	3.4	3.0	3.3	1.2	5.6	5.0	-1.0	

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspāpīrošanas darījumu ietekmei (kas nosaka aizdevumu izslēgšanu no MFI statistikas bilancēm), kā arī MFI sniegto naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā pakalpojumu rezultātā izveidotajām pozīcijām.

3) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.4. MFI aizdevumi euro zonas nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām¹⁾

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	Nefinanšu sabiedrības ²⁾					Māsaimniecības ³⁾				
	Kopā		Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā		Patēriņa kredīts	Kredīti mājokļa iegādei	Citi aizdevumi
		Koriģētie aizdevumi ⁴⁾					Koriģētie aizdevumi ⁴⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Atlikumi										
2015	4 285.9	4 268.5	1 041.5	760.8	2 483.6	5 310.8	5 643.8	595.9	3 949.4	765.5
2016	4 310.1	4 309.7	1 001.9	796.5	2 511.7	5 449.0	5 728.9	615.9	4 083.2	749.9
2017	4 324.9	4 364.5	977.1	820.3	2 527.4	5 598.1	5 865.8	653.1	4 215.6	729.3
2017 III	4 302.2	4 323.5	977.5	811.7	2 513.0	5 556.2	5 830.5	644.9	4 178.9	732.5
IV	4 324.9	4 364.5	977.1	820.3	2 527.4	5 598.1	5 865.8	653.1	4 215.6	729.3
2018 I	4 344.9	4 380.1	1 001.5	819.8	2 523.5	5 631.8	5 905.2	663.0	4 242.3	726.5
II	4 354.8	4 421.9	986.4	827.9	2 540.5	5 659.7	5 941.3	670.1	4 273.8	715.8
2018 febr.	4 349.3	4 381.6	988.9	824.3	2 536.1	5 615.1	5 892.3	662.2	4 225.3	727.6
marts	4 344.9	4 380.1	1 001.5	819.8	2 523.5	5 631.8	5 905.2	663.0	4 242.3	726.5
apr.	4 358.6	4 393.3	1 004.9	821.5	2 532.2	5 644.5	5 919.2	668.3	4 250.1	726.2
maijs	4 384.5	4 415.4	1 012.6	823.9	2 548.0	5 650.5	5 927.8	670.1	4 257.6	722.8
jūn.	4 354.8	4 421.9	986.4	827.9	2 540.5	5 659.7	5 941.3	670.1	4 273.8	715.8
jūl. ^(p)	4 382.6	4 442.5	998.0	832.8	2 551.9	5 676.9	5 955.7	675.1	4 286.6	715.2
Darījumi										
2015	-16.6	20.7	-62.4	31.8	14.0	101.2	79.3	22.7	80.2	-1.8
2016	82.4	99.6	-15.8	44.0	54.3	119.7	113.8	23.5	105.4	-9.3
2017	82.4	132.9	0.7	37.1	44.6	173.0	165.8	44.0	134.2	-5.1
2017 III	21.4	33.3	-5.9	16.9	10.4	40.6	36.0	10.9	33.3	-3.6
IV	33.6	56.6	3.4	10.8	19.5	48.3	45.8	11.7	36.8	-0.1
2018 I	39.7	38.2	30.1	4.9	4.8	39.2	45.9	11.7	26.7	0.8
II	14.2	47.8	-15.3	11.4	18.1	36.0	44.4	11.1	30.8	-5.9
2018 febr.	-4.0	-3.6	-8.5	-1.9	6.4	10.4	12.3	3.2	7.4	-0.1
marts	11.9	16.8	17.1	-0.4	-4.8	20.8	17.2	2.4	17.9	0.5
apr.	13.6	13.0	3.4	1.5	8.7	12.2	13.6	4.5	7.9	-0.2
maijs	26.7	25.3	6.0	5.3	15.5	11.2	14.4	5.4	6.2	-0.4
jūn.	-26.1	9.5	-24.7	4.7	-6.1	12.6	16.4	1.3	16.6	-5.3
jūl. ^(p)	30.4	22.4	13.0	5.6	11.8	19.1	16.9	5.7	12.5	0.9
Pieauguma temps										
2015	-0.4	0.5	-5.6	4.4	0.6	1.9	1.4	4.0	2.1	-0.2
2016	1.9	2.3	-1.6	5.8	2.2	2.3	2.0	4.0	2.7	-1.2
2017	1.9	3.1	0.1	4.7	1.8	3.2	2.9	7.2	3.3	-0.7
2017 III	1.5	2.5	-1.2	4.3	1.7	3.0	2.7	6.9	3.2	-1.1
IV	1.9	3.1	0.1	4.7	1.8	3.2	2.9	7.2	3.3	-0.7
2018 I	2.2	3.3	2.6	4.4	1.4	3.0	2.9	7.2	3.0	-0.5
II	2.5	4.1	1.2	5.5	2.1	3.0	3.0	7.2	3.1	-1.2
2018 febr.	2.0	3.2	0.4	5.1	1.7	2.9	2.9	7.5	2.9	-0.7
marts	2.2	3.3	2.6	4.4	1.4	3.0	2.9	7.2	3.0	-0.5
apr.	2.4	3.3	3.3	4.1	1.5	3.0	2.9	7.5	2.9	-0.4
maijs	2.8	3.7	3.5	4.7	1.9	3.1	2.9	7.2	3.0	-0.5
jūn.	2.5	4.1	1.2	5.5	2.1	3.0	3.0	7.2	3.1	-1.2
jūl. ^(p)	3.0	4.1	2.6	5.5	2.3	3.3	3.0	7.3	3.4	-0.7

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Saskaņā ar EKS 2010 nefinanšu grupu pārvaldītājsabiedrības 2014. gada decembrī tika pārklasificētas no nefinanšu sabiedrību sektora uz finanšu sabiedrību sektoru. Šīs institūcijas iekļautas MFI bilances statistikā kopā ar finanšu sabiedrībām (neietverot MFI un apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (ASPF)).

3) T.sk. māsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

4) Koriģēti atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei (kas nosaka aizdevumu izslēgšanu no MFI statistikas bilancēm), kā arī MFI sniegto naudas līdzekļu apvienošanas virtuālā grupas kontā pakalpojumu rezultātā izveidotajām pozīcijām.

5. Nauda un kredītu atlikumi

5.5. M3 neietilpstošie bilances posteņi (neietverot euro zonas rezidentiem izsniegtos kredītus)¹⁾ (mljrd. euro un gada pieauguma temps; %; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās; darījumi periodā)

	MFI saistības						MFI aktīvi			
	Centrālās valdības turējumi ²⁾	Ilgāka termiņa finanšu saistības pret pārējiem euro zonas rezidentiem					Tīrie ārējie aktīvi	Citi		
		Kopā	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves		Kopā		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Atlikumi									
2015	284.7	6 999.2	2 119.4	80.0	2 255.8	2 543.9	1 350.6	284.7	205.9	135.6
2016	314.2	6 956.7	2 090.9	70.9	2 146.5	2 648.4	1 133.3	262.2	205.9	121.6
2017	356.5	6 768.8	1 968.8	59.7	2 016.1	2 724.2	934.2	311.0	143.8	93.4
2017 III	365.3	6 730.6	2 007.3	61.5	2 015.9	2 645.8	1 022.3	262.2	140.6	85.4
IV	356.5	6 768.8	1 968.8	59.7	2 016.1	2 724.2	934.2	311.0	143.8	93.4
2018 I	339.7	6 748.3	1 952.1	59.4	2 020.0	2 716.7	911.2	321.3	136.2	87.0
II	318.2	6 698.6	1 949.9	58.5	2 020.1	2 670.1	862.1	417.3	174.3	184.9
2018 febr.	347.1	6 741.1	1 958.3	59.8	2 016.0	2 707.0	840.5	371.4	124.3	81.8
marts	339.7	6 748.3	1 952.1	59.4	2 020.0	2 716.7	911.2	321.3	136.2	87.0
apr.	349.7	6 768.0	1 956.2	59.3	2 019.9	2 732.6	880.5	356.8	147.1	153.6
maijs	329.3	6 750.2	1 950.8	58.9	2 029.8	2 710.7	858.3	390.1	177.5	187.9
jūn.	318.2	6 698.6	1 949.9	58.5	2 020.1	2 670.1	862.1	417.3	174.3	184.9
jūl. ^(p)	352.8	6 691.1	1 954.6	57.8	2 011.5	2 667.2	848.7	372.6	184.2	193.9
	Darījumi									
2015	8.9	-216.5	-106.3	-13.5	-210.9	114.2	-87.5	-12.7	21.4	-4.0
2016	26.7	-122.7	-69.6	-9.1	-118.4	74.4	-274.9	-85.3	12.8	-12.0
2017	46.1	-83.1	-84.7	-8.7	-70.6	80.8	-91.8	-74.1	-60.9	-27.6
2017 III	65.0	-23.6	-25.4	-2.9	-30.5	35.2	30.9	10.7	-13.6	-24.3
IV	-8.9	-35.4	-17.8	-1.8	-10.6	-5.1	-76.0	-59.2	3.2	7.9
2018 I	-16.7	11.7	-16.3	-1.3	12.4	17.0	62.2	-57.1	-7.6	-6.4
II	-21.5	-46.2	-5.4	-0.9	-25.8	-14.1	-67.3	56.9	16.4	19.7
2018 febr.	30.6	-23.2	-3.7	-0.4	-16.3	-2.9	10.0	-10.3	-8.6	-2.4
marts	-7.4	19.3	-5.8	-0.4	8.7	16.7	79.8	-50.5	11.9	5.2
apr.	10.1	6.9	3.3	-0.2	-9.2	13.0	-38.1	30.8	-10.8	-11.6
maijs	-20.4	-38.8	-7.7	-0.4	-6.8	-24.0	-51.7	-19.8	30.3	34.4
jūn.	-11.1	-14.3	-1.0	-0.4	-9.8	-3.1	22.5	45.9	-3.2	-3.1
jūl. ^(p)	34.4	11.3	5.2	-0.7	-4.7	11.6	0.2	-50.4	9.8	9.0
	Pieauguma temps									
2015	3.5	-3.0	-4.8	-14.4	-8.6	4.6	-	-	11.6	-2.9
2016	9.4	-1.7	-3.3	-11.5	-5.3	2.8	-	-	6.3	-9.0
2017	14.5	-1.2	-4.1	-12.4	-3.4	3.1	-	-	-29.7	-22.7
2017 III	22.1	-1.0	-4.1	-12.5	-3.8	4.2	-	-	-31.3	-33.4
IV	14.5	-1.2	-4.1	-12.4	-3.4	3.1	-	-	-29.7	-22.7
2018 I	11.8	-0.9	-4.1	-12.5	-1.5	2.5	-	-	-25.6	-22.2
II	5.7	-1.4	-3.2	-10.8	-2.7	1.3	-	-	-3.6	-17.3
2018 febr.	17.0	-1.3	-3.7	-12.6	-2.7	2.0	-	-	-27.4	-21.6
marts	11.8	-0.9	-4.1	-12.5	-1.5	2.5	-	-	-25.6	-22.2
apr.	7.3	-0.6	-3.6	-12.8	-1.6	2.8	-	-	-28.5	-27.3
maijs	5.9	-1.3	-3.6	-10.3	-2.4	1.6	-	-	-6.8	-11.5
jūn.	5.7	-1.4	-3.2	-10.8	-2.7	1.3	-	-	-3.6	-17.3
jūl. ^(p)	10.2	-1.1	-2.5	-10.4	-2.9	1.5	-	-	22.5	24.6

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām.

2) Ietver centrālās valdības MFI sektorā veikto noguldījumu un MFI sektora emitēto vērtspapīru turējumus.

3) Nav veikta datu korekcija, ņemot vērā sezonālo ietekmi.

6. Fiskālās norises

6.1. Deficīts/pārpalikums

(% no IKP; gada plūsmas)

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Papildpostenis: sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālā nodrošinājuma fondi	
	1	2	3	4	5	6
2014	-2.5	-2.1	-0.2	0.0	-0.1	0.1
2015	-2.0	-1.9	-0.2	0.2	-0.1	0.3
2016	-1.5	-1.7	-0.1	0.2	0.0	0.6
2017	-0.9	-1.3	0.1	0.2	0.1	1.1
2017 II	-1.2	0.9
III	-1.0	1.0
IV	-0.9	1.1
2018 I	-0.7	1.2

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.2. Ieņēmumi un izdevumi

(% no IKP; gada plūsmas)

	Ieņēmumi						Izdevumi						
	Kopā	Kārtējie ieņēmumi			Kapitāla ieņēmumi	Kopā	Kārtējie izdevumi				Kapitāla izdevumi		
		Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Neto sociālās iemaksas			Atfīdzība nodarbinā- tajiem	Starppatēriņš	Procentu maksājumi	Sociālie maksājumi			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2014	46.7	46.2	12.5	13.1	15.4	0.5	49.2	45.3	10.3	5.3	2.6	23.0	4.0
2015	46.3	45.7	12.6	13.0	15.2	0.5	48.3	44.4	10.0	5.2	2.3	22.7	3.9
2016	46.1	45.7	12.6	13.0	15.3	0.5	47.6	44.0	10.0	5.2	2.1	22.8	3.5
2017	46.2	45.8	12.9	13.0	15.3	0.4	47.1	43.3	9.9	5.1	2.0	22.5	3.7
2017 II	46.3	45.8	12.7	13.0	15.3	0.5	47.5	43.8	9.9	5.2	2.1	22.7	3.7
III	46.2	45.8	12.8	13.0	15.3	0.4	47.2	43.5	9.9	5.1	2.0	22.6	3.7
IV	46.2	45.8	12.8	13.0	15.3	0.4	47.1	43.3	9.8	5.1	2.0	22.5	3.7
2018 I	46.2	45.8	12.9	13.0	15.2	0.4	46.9	43.2	9.8	5.1	1.9	22.5	3.7

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6.3. Valdības parāda attiecība pret IKP

(% no IKP; atlikumi perioda beigās)

	Kopā	Finanšu instruments			Turētājs			Sākotnējais termiņš		Atlikušais termiņš			Valūta	
		Nauda un noguldī- jumi	Aizde- vumi	Parāda vērts- papīri	Kreditori (rezidenti)	Kreditori (nerezī- denti)	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta	Citas valūtas	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2014	91.9	2.7	17.1	72.0	44.0	25.6	47.9	10.0	81.9	18.8	31.9	41.2	89.8	2.1
2015	89.9	2.8	16.2	71.0	44.1	27.1	45.8	9.3	80.6	17.6	31.2	41.1	87.9	2.0
2016	89.0	2.7	15.5	70.8	46.1	30.4	42.9	9.0	80.0	17.2	29.9	41.9	87.0	2.0
2017	86.7	2.6	14.3	69.8	46.7	31.8	40.1	8.3	78.5	16.0	28.8	41.9	84.9	1.8
2017 II	89.1	2.7	14.9	71.4
III	88.1	2.8	14.7	70.7
IV	86.7	2.6	14.4	69.8
2018 I	86.8	2.6	14.1	70.1

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

6. Fiskālās norises

6.4. Valdības parāda attiecības pret IKP un pamatfaktoru gada pārmaiņas¹⁾

(% no IKP; gada plūsmas)

	Parāda attiecības pret IKP pārmaiņas ²⁾	Sākotnējais deficīts (+)/ pārpalikums (-)	Deficīta-parāda korekcija								Cita	Procentu likmes un izaugsmes tempa starpība	Papildpostenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem					Pārvērtēšanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas				
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri un ieguldījumu fondu akcijas					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2014	0.3	-0.1	-0.2	-0.5	0.2	-0.5	-0.3	0.0	0.1	0.2	0.6	2.2	
2015	-1.9	-0.3	-0.8	-0.5	0.2	-0.2	-0.3	-0.1	0.0	-0.3	-0.8	1.3	
2016	-1.0	-0.6	-0.2	0.3	0.3	-0.1	0.0	0.1	-0.3	-0.2	-0.1	1.6	
2017	-2.3	-1.1	-0.1	0.4	0.4	0.1	-0.2	0.1	-0.1	-0.5	-1.0	0.8	
2017 II	-1.7	-0.9	-0.6	-0.4	-0.2	-0.1	-0.1	0.0	-0.2	0.0	-0.3	0.8	
III	-1.6	-1.0	0.1	0.7	0.8	-0.1	-0.1	0.1	-0.1	-0.5	-0.7	1.2	
IV	-2.3	-1.1	-0.2	0.4	0.4	0.1	-0.2	0.1	-0.1	-0.5	-1.0	0.8	
2018 I	-2.5	-1.2	-0.1	0.5	0.5	0.0	-0.1	0.2	-0.1	-0.5	-1.2	0.7	

Avoti: gada datiem – ECB, ceturkšņa datiem – Eurostat.

1) Finanšu krīzes kontekstā veikto starpvaldību aizdevumu dati, neietverot deficīta-parāda korekcijas ceturkšņa datus, ir konsolidēti.

2) Aprēķināts kā starpība starp valdības parāda attiecību pret IKP atsaucē perioda beigās un iepriekšējā gada atbilstošā perioda beigās.

6.5. Valdības parāda vērtspapīri¹⁾

(parāda apkalpošana; % no IKP; plūsmas parāda apkalpošanas periodā; vidējās nominālās peļņas likmes; % gadā)

	Parāda apkalpošana 1 gada ietvaros ²⁾					Vidējais atlikušais termiņš gados ³⁾	Vidējās nominālās peļņas likmes ⁴⁾							
	Kopā	Pamatsumma		Procenti			Apgrozībā esošais apjoms					Darījumi		
		Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem	Termiņš līdz 3 mēnešiem		Kopā	Mainīgā procentu likme	Nulles procentu likmes kupons	Fiksētā procentu likme	Termiņš līdz 1 gadam	Emisija	Dzēšana	
	1													2
2015	14.7	12.8	4.3	1.9	0.5	6.6	2.9	1.4	0.1	3.3	3.0	0.4	1.2	
2016	14.1	12.4	4.6	1.7	0.4	6.9	2.6	1.2	-0.1	3.0	2.9	0.2	1.2	
2017	12.9	11.2	4.2	1.7	0.4	7.1	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.3	0.3	1.1	
2017 II	13.8	12.1	4.3	1.7	0.4	7.0	2.5	1.2	-0.2	2.9	2.6	0.2	1.2	
III	13.0	11.3	3.8	1.7	0.4	7.1	2.5	1.1	-0.2	2.9	2.5	0.2	1.1	
IV	12.9	11.2	4.2	1.7	0.4	7.1	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.3	0.3	1.1	
2018 I	13.0	11.4	4.2	1.6	0.4	7.2	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	1.1	
2018 febr.	12.7	11.1	4.1	1.6	0.4	7.2	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.4	0.4	1.2	
marts	13.0	11.4	4.2	1.6	0.4	7.2	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	1.1	
apr.	12.9	11.3	4.0	1.6	0.4	7.3	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	1.1	
maijs	12.9	11.3	3.7	1.6	0.4	7.3	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	1.0	
jūn.	12.9	11.3	3.6	1.6	0.4	7.3	2.4	1.1	-0.2	2.8	2.5	0.4	0.9	
jūl.	12.8	11.3	3.7	1.6	0.4	7.3	2.3	1.1	-0.2	2.7	2.5	0.4	1.0	

Avots: ECB.

1) Dati uzrādīti nominālvērtībā un nav konsolidēti valdības sektora datos.

2) Nav ietverti nākotnes maksājumi par parāda vērtspapīriem, kuriem vēl nav pienācis termiņš, un pirmstermiņa dzēšana.

3) Atlikušais termiņš perioda beigās.

4) Atlikumi perioda beigās; darījumiem – 12 mēnešu vidējie rādītāji.

6. Fiskālās norises

6.6. Fiskālās norises euro zonas valstīs

(% no IKP; gada plūsmas un atlikumi perioda beigās)

	Beļģija	Vācija	Igaunija	Īrija	Grieķija	Spānija	Francija	Itālija	Kipra	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2014	-3.1	0.5	0.7	-3.6	-3.6	-6.0	-3.9	-3.0	-9.0	
2015	-2.5	0.8	0.1	-1.9	-5.7	-5.3	-3.6	-2.6	-1.3	
2016	-2.5	1.0	-0.3	-0.5	0.6	-4.5	-3.4	-2.5	0.3	
2017	-1.0	1.3	-0.3	-0.3	0.8	-3.1	-2.6	-2.3	1.8	
2017 II	-1.6	1.0	-0.7	-0.5	1.1	-3.6	-3.1	-2.5	0.8	
III	-1.3	1.3	-0.7	-0.6	1.1	-3.2	-2.9	-2.4	1.8	
IV	-1.0	1.2	-0.3	-0.4	0.8	-3.1	-2.6	-2.3	1.8	
2018 I	-1.0	1.4	-0.6	-0.4	1.1	-3.0	-2.6	-2.2	2.4	
Valdības parāds										
2014	107.0	74.7	10.7	104.5	178.9	100.4	94.9	131.8	107.5	
2015	106.1	71.0	10.0	76.9	176.8	99.4	95.6	131.5	107.5	
2016	105.9	68.2	9.4	72.8	180.8	99.0	96.6	132.0	106.6	
2017	103.1	64.1	9.0	68.0	178.6	98.3	97.0	131.8	97.5	
2017 II	106.3	66.1	8.9	75.5	176.1	99.5	99.3	134.9	105.6	
III	107.2	65.2	8.9	72.9	177.4	98.5	98.3	134.2	102.5	
IV	103.4	64.1	9.0	68.4	178.6	98.3	96.8	131.8	97.5	
2018 I	106.3	62.9	8.7	69.3	180.4	98.8	97.7	133.4	94.7	
	Latvija	Lietuva	Luksemburga	Malta	Nīderlande	Austrija	Portugāle	Slovēnija	Slovākija	Somija
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+)										
2014	-1.5	-0.6	1.3	-1.8	-2.3	-2.7	-7.2	-5.5	-2.7	-3.2
2015	-1.4	-0.2	1.4	-1.1	-2.1	-1.0	-4.4	-2.9	-2.7	-2.8
2016	0.1	0.3	1.6	1.0	0.4	-1.6	-2.0	-1.9	-2.2	-1.8
2017	-0.5	0.5	1.5	3.9	1.1	-0.7	-3.0	0.0	-1.0	-0.6
2017 II	0.3	0.7	1.1	2.1	0.8	-1.2	-3.5	-1.0	-1.6	-1.0
III	0.1	0.9	1.4	3.3	1.0	-0.9	-2.4	-0.5	-1.6	-1.2
IV	-0.5	0.5	1.5	3.9	1.2	-0.7	-3.0	0.0	-1.0	-0.6
2018 I	0.2	0.4	1.4	3.3	1.6	-0.5	-0.7	0.4	-1.0	-0.4
Valdības parāds										
2014	40.9	40.5	22.7	63.8	68.0	84.0	130.6	80.3	53.5	60.2
2015	36.8	42.6	22.0	58.7	64.6	84.6	128.8	82.6	52.3	63.5
2016	40.5	40.1	20.8	56.2	61.8	83.6	129.9	78.6	51.8	63.0
2017	40.1	39.7	23.0	50.8	56.7	78.4	125.7	73.6	50.9	61.4
2017 II	39.9	41.7	23.4	55.0	58.9	81.4	131.7	79.8	51.7	61.8
III	38.2	39.4	23.4	53.4	57.2	80.2	130.5	78.5	51.3	60.6
IV	40.1	39.7	23.0	50.7	57.1	78.3	125.7	73.6	50.9	61.3
2018 I	35.8	36.3	22.2	50.4	55.2	77.2	126.4	75.1	50.8	59.8

Avots: Eurostat.

© Eiropas Centrālā banka, 2018

Pasta adrese 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2018. gada 12. septembrī.

ISSN 2363-3506 (interneta versija)

ES kataloga numurs QB-BP-18-006-LV-N (interneta versija)